

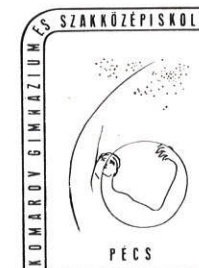
**KOMAROV GIMNÁZIUM
ÉS SZAKKÖZÉPISKOLA**

PÉCS

A
Pécsi Komarov Gimnázium
és Szakközépiskola
fennállásának 10. évfordulójára készült
évkönyve

Közzéteszi:
SZENTIRÁNYI JÓZSEFNÉ
igazgató

1973

Szerkesztette:

BALOGH TIBORNÉ
KARDOS ISTVÁNNÉ
SZENTIRÁNYI JÓZSEFNÉ
DR. VÍGVÁRI MIHÁLYNÉ

A címlapot és a témakezdőket tervezte:

LANTOS FERENC

A felvételeket és grafikonokat készítette:

KOVÁCS LÁSZLÓ
BAKSA JENŐ

Felelős kiadó: Szentirányi Józsefné

Köszöntő

Csak akkor születtek nagy dolgok,
Ha bátrak voltak, akik mertek
S ha százszor tudtak bátrak lenni,
Százszor bátrak és viharvertek.

(Ady: A Tűz csiholója)

Vannak emberek, akik azért jöttek a földre, hogy sorsokat fordítsanak, világot váltsanak. Ez adatott meg Komarovnak is, aki meghallotta a jövőt. Meghallotta és meghalt. Ne felejtjük és mindig tudjuk: mártírhálált halt.

Azok közül a legnagyobbak közül való, akik nemcsak egy nagy embert jelentenek, hanem magát a teljes emberi csodát.

A mi nemzedékünkhöz tartozott, ahhoz a nemzedékhez, amely most éli át a történelemnek azt a gyönyörűen félelmetes pillanatát, amikor a fejlődés át akar törni egy falat, s lázasan kutatjuk, milyen lesz az a világ, amelybe gyermekeinket és unokáinkat küldjük. Azokhoz tartozott, akik nem félnek az új szolgálatába szegődni és áldozatot is hozni érte. Lelkesedők és lelkesítők.

Közkinsünk élete, az az élet, amelyet nem tudott maga alá temetni a sír, és emlékeztetők az az iskola, amit Róla neveztek el.

A pécsi Komarov Gimnázium és Szakközépiskola most ünnepli fennállásának 10. évfordulóját. Ez az évforduló adta a gondolatot és a kezekbe a tollat, hogy évkönyvet írjanak. Egy évtized nem nagy idő, de mégis alkalmas egy visszapillantó számvetésre; az első bizonytalan lépésektől a felnőtté cseperedésig megtett út összegezésére. Ezt tették meg ezen évkönyv írói és szerkesztői nagy lelkesedéssel, kitűnő szakértelemmel és hiteles pontossággal. Bemutatják a tíz év eredményeit, sikereit, újrakezdéseit és győzelmeit, s mindezzel tanárnak és diáknak egyaránt utat mutatnak a jövőbe, az elkövetkezendő tízesztendőkre lelkesítően szép feladataihoz.

Mert nagyon sok a tennivalónk. A mai fiataloktól, az iskola mai növendékeitől tervezést és építést, az ismeretlen szakadatlan ostromát, szüntelen alkotást vár a társadalom.

„Aholnap olyan lesz, amilyen a ma iskolája” — valljuk, s valóban, már a XXI. századra is nevelni kell a gyermekeket. Olyan készségeket és képességeket kell bennük kialakítani, hogy túléljék a szakmák és tudományok változásait, sőt maguk legyenek e változások harcosai és győztesei.

Ehhez, a névadóhoz méltó feladathoz, kívánok most a Komarov Gimnázium és Szakközépiskola 10 éves jubileumán sok sikert tanároknak és tanulóknak, az intézmény minden dolgozójának.

a művelődésügyi osztály vezetője

VÉGTELEN MEG EGY...

Zilált koszorú Komarov hamvaira

Vasárnaptól hétfőig végtelen meg egy
csillag keringett odafent és odalent az űrben.

Azért szállt el e földtől az eleven csillag,
mert hű volt a földhöz;
Azért vállalta az abszolút hideg magányát,
mert sosem volt magányos idelent;
Azért áldozta föl egyetlen életét,
mert milliárdok életére gondolt;
Azért égett el, arcán a hazatérés mosolyával,
Azért égett el, ajkán a jelentéssel:
— A feladatot teljesítettem! —
Azért égett el értelmetlenül
mert...

elakad a szó,
nincs rá vigasztaló
magyarázat:
csak az ostoba tény:
mert a törvényt kijátszotta a balsors...

És mától fogva, ha kézbe-veszünk egy
darabka meteor-ércet, azt mondjuk magunkban:
— ez az ő teste!

Mától fogva, ha szerelem-ittasan állunk
az augusztusi csillag-hullás záporában,
azt suttogjuk:
ez az ő lobogása!

Mától fogva, ha nyomtalanul szétfoszlik az égen
egy toll-pihe felhő,
azt dadogjuk:
Ez az ő utolsó szava!

És föl-fölröptetnénk, föl, a sztratoszféráig,
föl, föl, azon is túlra,
minden földi mezők legfentebb-szárnyaló
költőjét,
a pacsirtát,
hogy mától fogva mindig azt dalolja
e kínban forgó bolygónak, meg a többieknek:
a közönyös csillagoknak:

— Temetője, Világmindenség,
neveld fel már, az ő emlékezetére,
— hamvak számlálhatatlan halmain —
az életmentő értelem virágát.

GARAI GÁBOR

A múltat és a jelent összehasonlítani közhely-számba megy. Ez érthető is, hiszen az eltelt két évtized — a jelen — többet tett életünk szebbé tételéért, mint a múlt sok évszázada.

Pécsett, a mediterrán lejtőkön mégis összekapcsolódik bennem a múlt és a jelen. Sopiane kétezer éve békésen megfér az Uránváros betonépületeivel, a várost át- és átkígyózó pincesor a tízemeletes újkori óriásokkal. Janus Pannonius püspöki kalaptól árnyékolt arcéle a múltat idézi, a reneszánsz kor színes és mégis egyszerű világát, Pécs modern városrésze és ennek középiskolája pedig az urán-atomkor hőroszának felejthetetlen létét, Komarov őrnagy bátor alakját.

S ahogy a múlt és jelen egymást feltételezi és kiegészíti, úgy van meg a most 10 esztendő 10. évfordulóját ünneplő Komarov Gimnázium és Szakközépiskolában mindaz, ami egyetemes és nemzeti múlt és ami ma legmodernebben korszerű.

Az iskola épületét jól ismerem. Belépve az első és el nem múló élmény a pezsgő élet. A pezsgés a mélyről jön — hordozza a múltat, a jelent és a jövőre figyelmeztet. Itt az életre nevelnek. Janus igaz hazafisága és Komarov technikai felkészültsége békésen megfér egymás mellett. Ez a szemlélet hatja itt át a diákokat és a nevelőket egyaránt.

Az iskola „belterjes” világát kevesen látják, keveseknek adatik meg a La Sage-i „földről való bepillantás”. Ám most már évek óta nyújtja ki hívó kezét ez az iskola a városra, a megyére, ez a lelkes kis közösség tágabb közösségére. Nagyszerű, hogy a rohanó mindennapok között is gondosan ápolja ez a gimnázium múltunkat és ezzel jelenünket is: évről évre otthont ad a szép magyar szónak, a Kazinczyról elnevezett Szép Magyar Beszéd Országos Verseny megyei-városi döntőinek.

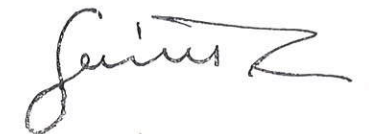
Kazinczy, a szép szó tisztelete nem idegen az atom-uránkor diákjától. S hogy minden esztendőben egy napra az anyanyelv szépsége felé irányul Pécs—Baranya figyelme, az — többek között — ezen iskola vezetőinek-vezetettjeinek is érdeme.

A fennállása 10. évfordulóját ünneplő Komarov Gimnázium és Szakközépiskola minden múltbeli, jelenlegi és majdani tanulójának, tanárának köszönet nyelvünk ápolásáért, Kazinczy ügyének lelkes gondozásáért.

Tíz év nem nagy idő. Ám a további évekre sem tudok jobbat, korszerűbbet (és frappánsabbat) kívánni, mint a nyelvész-író-szervező-hazafi Kazinczy Ferenc életművének mottóját — amely minden igaz ember, így Komarov úrhajós számára is jelszó lehetett ismeretlenül is —:

„Jót s jól!

Ebben áll a nagy titok!”

főelőadó
Művelődésügyi Minisztérium

GONDOLATOK...

„Szeretnék gondolatom, akaratom és érzelmeim valamilyen röpké mozdulatával jövőnkhez fordulni; rendkívül szeretném mielőbb átlépni küszöbét, másokat magammal vonni; szeretnék dolgozni, alkotni...”

(Makarenko)

Úgy érzem, e gondolatok, törekvések, melyek a szocialista pedagógia megalapítójától származnak, a mi gondolatainkat, akaratainkat és érzelmeinket is kifejezik. A „szeretnék dolgozni, alkotni” törekvést mi egyszerűen, tömören a „Tervezzünk, cselekedjünk együtt” évek óta élő elvünk megvalósításában teljesítettük ki.

Mikor intézményünk tíz évvel ezelőtt megalakult, világosan láttuk nehézségeinket, éreztük feladatunk nagyságát és súlyát. Hisz nem kisebb tennivaló várt ránk mint az iskola közösségeinek megalkotása. A ránk bízott hét osztály növendékeit — 14 éveseket — nemcsak oktatni, nevelnünk is kellett! Nevelnünk úgy, hogy a legfontosabb nevelési feltételek — tantestületi-ifjúsági-szülői közösség együttműködő egy-sége — még hiányoztak. Volt azonban egy kisszámú, de lelkes tanári gárda előjogok, tradíciók nélkül.

A tárgyi feltételek biztosítása mellett legfontosabb tennivalónk a pedagógus-közösség megteremtése volt. Tudtuk, hogy e nélkül nevelési feladatunknak nem tudunk eleget tenni. Körülményeink, egymásrataltságunk segített abban, hogy viszonylag rövid idő alatt közösséggé kovácsolódtunk.

Összefűzött és fűz bennünket a közös meggyőződés és vélemény hivatásunkból eredő kötelességeinket, tennivalóinkat illetően. Ismeretlen fogalomná vált számunkra annak vizsgálata, hogy mi, kinek a feladata; alapvonássá vált az önzetlen, kölcsönös segíteni akarás, segítségnyújtás. Ezért — a kezdetben apró, de egyre nagyobb — sikerek öröme sem marad egyetlen, a munkát eredményesen végző kollegánké. Azt őszintén a közösség örömeinek is érezzük. Amikor az iskolavezetés gratulál, köszönetét fejezi ki s ösztönöz további sikerek elérésére, alkotásra, teszi azt az egész közösség érdekében és nevében.

Azt hiszem, így érthető, hogy az irigység, intrika nem kapott helyet közöttünk, nem alakultak klikkek, bár volt nehéz, a kiegyensúlyozottságot veszélyeztető időszakunk is. A kialakult munkahelyi légkör, együttműködés vonásait megállapítani könnyebb, mint megteremteni azt. Ennek során megtanultunk kellemetlen igazságokat is megmondani egymásnak és elfogadni egymástól egyenesen, becsületesen — a közösség és az egyén érdekében — s legtöbbször anélkül, hogy sértődöttség, visszahúzó-dás lenne a következménye.

Ezért tudnak szakmai munkaközösségeink az elnevezésnek megfelelő tartalom-mal együtt dolgozni, eredményt elérni. Együttműködésük alapvonása az a törekvés, hogy összefogással, egyetértéssel keresik meg a szaktárgy didaktikai és nevelési problémájának megoldási lehetőségeit. Segítik egymást a továbbképzésben, kísérletekben, a bemutató órákra meghatározott feladatok végrehajtásának elemzésével, hogy egymástól tanulva lépésről-lépésre tökéletesítsék az oktatás-nevelés művészetét. A felelősségteljes kezdeményezések, döntések, végrehajtások színterei ezek a munkaköz-szösségek, ahol mindenki vezető és vezetett a feladatoktól függően.

Mindez nem jelenti azt, hogy tantestületünk rendkívüli emberekből áll. De rendelkezünk az egyéniségeknek azzal a sokszínűségével, mely a nevelési ráhatások eredményességéhez szükséges.

Hisz nálunk is előfordul hiba, tévedés, félreértés, megnemértés, olykor vélt igaz-ságtalanság, mint mindenütt. Téves volna tehát személyekben keresni mindazokat a vonásokat, melyek csak közösségre, szocialista nevelői közösségre lehetnek jellem-zőek. Ezeknek a jellemzőknek alapja nálunk az emberség, az emberi értékek tisztelete, megbecsülése, elismerése munkatársainkban, legyen az tanár vagy diák. Úgy érzem, minden eredményünknek — melyről itt számot adunk — ez a titka.

Az 1972-ben búcsúzó diákjaink közül néhányan így összegezték, hogy mit adott nekik ez az iskola, ez a közösség:

„Önismeretet, egy fajta szemléletet, amely már lényegemmé vált. Ez a szemlélet — lehet, hogy igény?! — meghatározó jellegű. Tudást, tapasztalatot és módszert adott nemcsak a tanuláshoz, hanem az emberi kapcsolatok megteremtéséhez is.” (Mikolai Erzsébet)

„Én nagyon szeretem ezt az iskolát. Nagyon sok minden közrejátszik abban, hogy a diákok jól érezzék magukat itt. Aki komolyan tanulni akart, annak tényleg meg volt rá a lehetősége. Még arra is ragadt valami a négy év alatt, aki nem törte magát, mert a tanárok a lehető legtöbbet akarják és tudják nyújtani a diákoknak.” (Csepregi Mária)

„Ez a négy év nagyon sokat jelentett nekem még akkor is, ha nem tudok most leérettésgizni. Az érdekesen vezetett órák, előadások és az jelent sokat egy diáknak, ha nem — elnézést — tacsónak, hanem embernek nézik, akinek problémái, gondjai vannak. És még többet jelent a megértés!” (Takács Györgyi)

„Én eddig nem tudtam, hogy ilyen szellem is lehet egy iskolában. Nekem ez az egy év életem végéig kedves emlék marad. Biztos, hogy többet nem fognak velünk így törődni, mint itt.” (Nagy Sarolta)

„Az első évben — én tudom magamról — nagyon közel voltam az „elkanászko-dáshoz.” Nem vettem komolyan semmit. Azt hiszem, hogy ilyen ember lettem, azt az iskolának köszönhetem és szüleimnek. Ismeretanyagom bővült, bátrabban merek valamilyen vitába kezdeni, életfelfogásom megváltozott. Az élet olyan dolgaira legyin-tettem az általános iskolában, amit most a legfontosabb problémáimnak tartok. Az iskolának én talán egész jövőmet köszönhetem, hisz nem mindegy az, hogy az ember milyen alapokkal lép ki az életbe, és főleg nem mindegy, hogy milyen körülmények között válik emberré, felnőtté.” (Seres Katalin)

Leubinszky Zsuzsáné

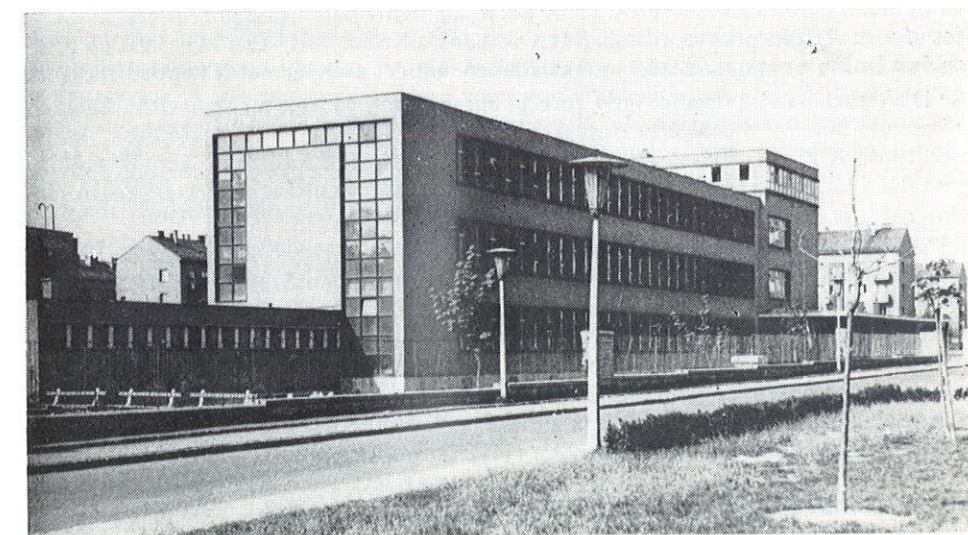
igazgató

Városunk az 1950-es években rohamos fejlődésen ment át. Új ipari üzemek létesültek és megkezdődött hazánkban elsőként az urán bányászata is. Mindez igen megnövelte a lakosság számát. Új lakónegyedek, városrészek épültek. A megnövekedett lakosság művelődési, tanulási igénye új oktatási intézmény létrehozását tette szükségessé, annál is inkább, mivel a meglevő pécsi középiskolák képtelenek voltak befogadni a

tanulni szándékozókat. 1963-ban ebből a megfontolásból határozott úgy Pécs M. J. Város Tanácsa, hogy Újmecekalján középiskolát hoz létre. Az új intézmény — akkor még név nélkül — a Mecseki Ércbányászati Vállalat beruházásából épült kétemeletes épületben kapott helyet a mai Karikás Frigyes és Bánki Donát utcák által határolt területen. Itt telt el első négy évünk „albérletben” egy ugyanakkor létrehozott általános iskolával. Az épület szép és modern volt, de a belső berendezésről az új bútorok kérése miatt magunknak kellett gondoskodni. A kölcsönbútorokat a 39-es dandár úti iskolától kaptuk.

Munkánk megkezdését követően nem volt könnyű dolgunk. A középiskolásokat tanító 13 nevelőnek: Szokolszky Oszkár igazgatónak, Szentirányi Józsefné igazgatóhelyettesnek, Balogh Tibornénak, Dr. Czirfusz Jánosnak, dr. Hartmann Gyulánénak, Kardos Istvánnénak, Kovács Lászlónak, Morvay Dezsőnek, Pálfay Ágostonnénak, Sas Bélánénak, Takács Lászlónak, dr. Takáts Ágostonnénak és Tóth Jánosnak 270 tanuló oktató-nevelő munkáját kellett vállalnia. Ez a feladat azért volt jelentős, mert az első évfolyam indulásakor az általános iskolából hozott tanulmányi eredmény alapján elég reménytelen kép alakult ki. Sok tanuló nem mérlegelte kellőképpen adottságait, nem vizsgálta meg azt a fontos tényezőt, megfelel-e majd a középiskolai követelményeknek. Sokakat vágyak és ábrándok hoztak ide, elmulasztották képességeik reális felmérését. A tanulóknak csaknem 40 százaléka volt vidékről bejáró, 60–70 százaléka fizikai dolgozók gyermeke, és így több mint fele már eleve hátrányos helyzetűnek számított. Az iskola iránti bizalom a szülők körében sem volt túl nagy, és mint ahogyan a Dunántúli Napló riportjában olvashattuk, ezt egyszer „kültelki”, más-kor „ki tudja milyen lesz” jelzővel fejezték ki.

Az első tanévben hét első osztályunk nyílt 5+1-es rendszerben. A közismereti tárgyak mellett gyógyszerészetet, kertészetet, lakatos — műszerész szakismeretet, műszaki rajzot és varrást tanultak gyakorlati foglalkozásként. A nyelvek közül: latint, olaszt, angolt, franciát és németet választhattak. Munkánkban igen fontosnak tartottuk a tanulókkal történő egyéni foglalkozást. Ezt szinte mindennapos gyakorlattunkká tettük. A gyenge tanulók számára egyéni és csoportos korrepetálásokat, tanulósobai foglalkozásokat szerveztünk, és szinte egész napunkat velük töltöttük.

A tanév folyamán általános szakfelügyelői látogatást is kapott iskolánk Gelencsér Géza általános tanulmányi felügyelő vezetésével. Ennek során a szakfelügyelők igen értékes támogatást és tanácsokat adtak induló iskoláknak. Tervszerűen építettük fel a szertárak és műhelyek fejlesztésének tervét, szakköröket szerveztünk, hogy így biztosítsuk a lehető leggyorsabb előrehaladást. Létrehoztuk és szűkös viszonyok között kifejlesztettük a tanulók sportolási és kultúrtevékenységét is. A megalakult KISZ-szervezet nagy lelkesedéssel szervezte az ifjúsági munkát, politikai beszélgetéseket, kulturális összejöveteleket szervezett, részt vett a sportversenyek szervezésében és lebonyolításában. A Városi KISZ Bizottság felhívására ifjúságunk is csatlakozott Pécs város szépitési programjához. Részt vettünk a Köztársaság-téri szökőkút építésében és a Rókus domb rendezési munkálataiban, amiért aranyérmet is kapott iskolánk.

Diákszociális viszonyaink igen rosszul álltak. Nem tudtuk megszervezni helyben a rászoruló tanulók önálló étkeztetésének kérdését, így e téren is „albérletbe” kényszerültünk. A MÜM. 506-os számú Ipari Szakmunkásképző Intézetbe jártunk étkezni egész éven át, és jó kapcsolatot építettünk ki az ottani kultúrccsoporttal; közös irodalmi estet is rendeztünk.

1964/65-ben kezdeti szerény eredményekre építve folytattuk munkánkat. Ekkor váltunk önálló oktatási intézménnyé. Tantestületünk jelentősen kibővült; hozzánk került Baksa Jenő, dr. Búvári Andrásné, Császár Lajos, Kis-Horváth Jenő, Kiss Jenő, Oszetzky Egonné és Pál József. Osztályaink száma 12-re emelkedett (6 első, 6 második). Jelentős előrelépésként könyvelhetjük el a szakközépiskolai oktatás megkezdését. Szövetkezeti zöldség- és gyümölcsfelvásárló kereskedelmi szakközépiskolai osztályunk nyílt az I. A osztállyal. Bázisüzemünk a Mezőgazdasági Értékesítő Központ lett. Görcs Károly igazgató kérésére engedélyezte a Művelődésügyi Minisztérium és a SZÖVOSZ ezen osztály beindítását. A MÉK így olyan érettségizett munkaerőkhöz kívánt jutni, akik kereskedelmi, áruismereti, szállítási, raktározási ismeretekkel rendelkeznek és a vállalatnál önálló munkakör betöltésére alkalmasak. Ők biztosították az oktató tanárokat is, akik valamennyien kiváló szakemberek voltak.

A tanév másik fontos új vonásaként jelentkezett iskolánkban az I. F egészségügyi osztály felállítása. Ezt eredetileg 5+1-es rendszerű osztályként kívántuk indítani, de a felsőbb szervek nem engedélyezték, és így mindössze két órás gyakorlat keretében kaptak egészségügyi oktatást a tanulók. Az osztály lelke dr. Zsolt Zsigmond iskolaorvos volt, aki maximális lelkesedéssel, ügybuzgalommal nevelte az osztály valamennyi tagját az egészségügy munkássárá. A megelőzés, a szociális gondoskodás, a humánus gyakorlására készítette fel növendékeit.

Az 1968 májusában összeülő Vöröskeresztes Parlament szép sikere is ehhez az osztályhoz fűződött. (Az első rendezvényt 1969-ben és 1970-ben megismételtük.)

A tanulók élelmezése ebben az évben sem oldódott meg. Az 506-os Ipari Szakmunkásképző Intézet bővülésére hivatkozva szerződést bontott, így kénytelenek voltunk az Építőipari Vállalat munkásétermébe járni ebédelni.

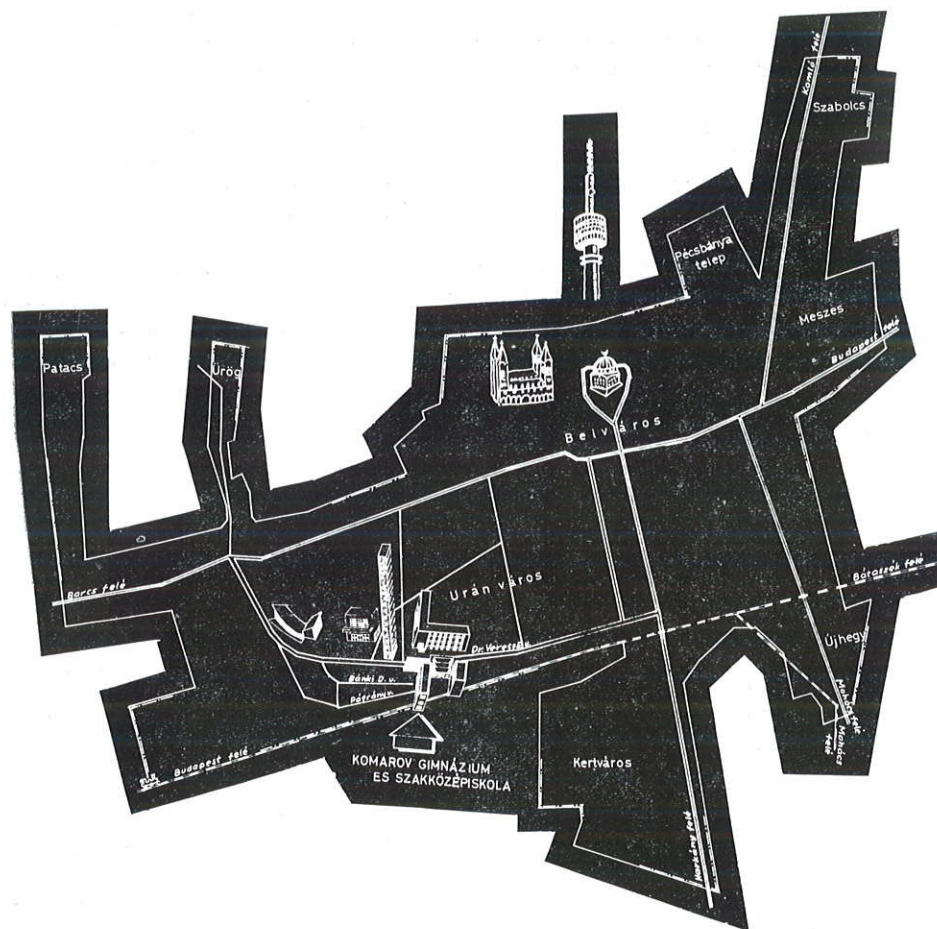
Az 1965/66-os tanév ismét sok változással járt. Iskolánk új igazgatót kapott Szentirányi Józsefné személyében, iskolánk tanára lett Litz Józsefné, Somogyi Csabáné, Zágony Rudolf és Zeiler Simon. Osztályaink száma 14-re növekedett (4 első, 5 második, 5 harmadik osztály). Az első és második osztályok vegyesek maradtak, de a harmadik osztályoknál átcsoportosítást kellett eszközölnünk. 2 fiú és 3 leány osztályt alakítottunk ki. Ezt több körülmény is indokolta. Nem volt megfelelő számú osztályterem, az egyes osztályokban a létszámok igen erősen lecsökkentek és ez nagy nehézséget okozott a testnevelési, nyelvi és gyakorlati órák tartásánál. Az átcsoportosítással megszűnt a gyógyszerészeti gyakorlat is. Ezt a sajnálatos változást magyarázza, hogy a Gyógyszertári Központ — látva a pálya iránti közepes érdeklődést és tanulmányi eredményt — megszüntette a tanulók oktatását. Az új osztályok közösségeinek alakítása így előlről kezdődött.

Az 1966/67-es tanév több jelentős fordulatot hozott. Megalakult iskolánk önálló pártszervezete. KISZ-szervezetünk 1966. október 27-én vette fel Asztalos János nevét.

1967. januárjában tartottuk meg első szalagavató ünnepségünket, május 8-án első ballagásunkat, készülve a komoly próbatételre: az érettségi vizsgára. Az 1963-ban kezdő 270 első osztályos tanulóból 150 jutott el az érettségire jelentkezésig. Bár a megelőző mindhárom év a rendszeres, tudatos felkészülés jegyében folyt le, most mégis minden nevelő és tanuló ezt állította munkájának középpontjába. A tanítási órákon és szakkörökön kívül külön előkészítőket szerveztünk, hogy minél biztosabb legyen tudásuk. A sok munka és fáradság nem volt értelmetlen. A vizsgára bocsátottak legnagyobb része megállta helyét. Az érettségien kívül a legjobbak egyetemi és főiskolai felvételi vizsgára is készültek. Felvettek 24 tanulót, akik jelenleg az ötödik évnél tartanak, illetve már többen diplomával is rendelkeznek. E tanév új tanárai: Egri János, Elekes István és Vígvári Mihályné.

Ez volt az utolsó évünk a Bánki Donát utcai épületben. A zsúfoltság már olyan méreteket öltött, hogy kénytelenek voltunk felvételi korlátokat szabni. Mindössze két első, négy második, öt harmadik és öt negyedik osztályt indítottunk, de a 16 tanulócsoporthoz számunkra 12 tanterem állott rendelkezésünkre. Az általános iskola vezetősége tudva, hogy távozásunk után az egész épület birtokába jut, még a tanév befejezése előtt az épület átalakítására kényszerült, így a IV. E osztályunkat a tanári szobába voltunk kénytelenek elhelyezni, a tanári szobát pedig az igazgatóhelyettesi szobába költöztetni. Osztályokat helyeztünk az előadókba is, így még a meglévő szaktantermeket sem tudtuk használni.

Ebben az évben a tanév vége nem jelentette a szabadság megkezdését. Elkészült az új épület, mely eredetileg a dr. Veress Endre út 8, majd később átszámozás miatt 15 szám alatt kapott helyet. A beruházó szerv Pécs M. J. Város Tanácsa, a kivitelező

a Baranya megyei Magas- és Mélyépítő Vállalat volt. Az 1965 tavaszán kezdődő építkezés összköltsége 13 millió forintot tett ki, ebből mintegy 800 ezer forintot jelentett a berendezésre szánt összeg, a már meglévő felszerelésen kívül. Az épület három szintes, közepfolyosós megoldású lett és 20 tanulócsoporthoz elhelyezését tette lehetővé. Fizikai, biológiai előadó, könyvtár, valamint fotolabor egészítette ki a tantermek sorát. A testnevelés oktatásához szép, de sajnos nem elég nagy tornatermet építettek; szertár, fürdő és öltözőhelyiséggel. A gyakorlati oktatást varroda, egy fémmunkás műhely, egy elektronikai műhely és a rajzterem tette lehetővé. Klubhelyiség, önálló ebédlő és konyha, házfelügyelői szolgálati lakás, távfűtő berendezés a város legmodernebb középiskolájává avatta ezt a szemre is igen tetszetős létesítményt. Az épülethez még egy jelentős nagyságú terület is csatlakozott, amelyen hosszú évek fáradságos munkájával gyönyörű sportpálya épült.

Az új épületben kényelmesen elfért 17 osztály. 6 első, 2 második, 4 harmadik és 5 negyedik. Új vonásként könyvelhettük el a földmérő szakközépiskola megszervezését. Az ide főlve tanulókat a földmérés és térképészet minden ágában kaptak képzést, és miután érettségit tettek, azonnal elhelyezkedhettek a pécsi Geodéziai és Térképészeti Vállalatnál vagy az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal munkahelyein, illetve

a megyei földhivataloknál. Az iskola megszervezését Boday Lajos a PGTV igazgatója, és Nagy Pál Jenő főmérnök kezdeményezte. A Művelődésügyi Minisztérium, valamint a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium engedélyezte. Az I. B földmérési osztályt a vállalat kiváló mérnökei és technikusai tanították, nemcsak év közben, hanem a nyári kötelező egy hónapos termelési gyakorlaton is. Egy jól sikerült beiskolázási munka eredményeképpen szorgalmas és tehetséges tanulók kerültek ebbe az osztályba, akik az általános iskolából hozott jó közepes eredményüket az első évben megtartották, majd pedig jelentősen megjavították (4 év múlva az iskola történetének eddigi legjobb érettségi eredményét érték el.)

1967. november 5-én a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmával rendezett ünnepélyünkön tartottuk a hivatalos iskolaavatást és névadást. A Művelődésügyi Minisztérium engedélyével Komarov repülő mérnökezzredesről nevezhettük el intézményünket. Az ünnepélyen az avatóbeszédet Horváth Lajos, Pécs M. J. Város Tanácsának elnöke mondotta, és átadta Szentirányi Józsefné igazgatónőnek a működési okmányt.

A tanév egy következő jelentős eseménye volt a városi és megyei biológia tanulmányi verseny megrendezése. A verseny érdekességének tekinthetjük, hogy itt alkalmazták először középiskolai tanulmányi versenyen a „Multiple choice” módszert. A verseny zsűrijének elnöke dr. Tigyí András, a Pécsi Orvostudományi Egyetem Biológiai Intézetének igazgató professzora volt.

Az I. D osztály biológiai gyakorlatot kezdett tanulni és filmesztétikai ismeretekkel kezdett foglalkozni. A biológiai gyakorlatot Takács László, a filmesztétikát Orlóci Istvánné vezette.

Ebben az évben bízták ránk a Kazinczy Ferenc Szép Magyar Beszéd Verseny Pécs városi és Baranya megyei döntőjének megrendezését, amely azóta minden évben — most már hagyományosan — minket illet.

A szép, új iskolában színesebb, elevenebb lett az élet. Iskolánkban — melyet most már magunkénak éreztünk és tudtunk — ismét sok kitűnő kolléga kezdte meg munkáját: Bódis Lászlóné, Gärtner Julianna, Kárpáti Ferenc, Kárpáti Ferencné, Orlóci Istvánné, Pelle Olivérné, Schrem Jánosné, akik kiváló eredményeket értek el a maguk szakterületén. Az oktató-nevelő munka nagyobb lehetőségekhez jutott. Több szakkört indítottunk, több tanulószobát nyithattunk, az eddigieknél sokkal behatóbban tudtunk foglalkozni a segítségre szoruló és a tehetséges tanulókkal egyaránt. A belső, tartalmi munkát kiegészítette a szép, virágokkal ízlésesen feldíszített környezet, az épület tisztasága és rendje, a tanulók által készített sok, színvonalas politikai és kulturális tartalmú dekoráció, az épület előtti park szépsége. Joggal érezhettük, hogy ismét tettünk egy lépést a megbecsülés felé vezető úton.

Az 1968/69-es évben ismét új szakközépiskolai osztályunk nyílt, a postaforgalmi szakközépiskola az I. A osztályban. Az itt tanuló diákok, túlnyomó többségükben lányok, a közismereti tárgyak mellett postaforgalmi szaktárgyakat és postai gyakorlatot folytattak. A kis postások hallatlan szorgalommal és akarással dolgoztak és szakismereti vonalon kiváló eredményt értek el, nagyszerű munkaerőkké váltak, a hivatalokban kivívták a vezetők szeretetét és megbecsülését. A postaforgalmi osztályon kívül egy geodéziai, négy gimnáziumi első osztály indult, ezenkívül 5 második, 5 harmadik és 2 negyedik osztály. Ebben az évben került iskolánkba Bornemisza Imre és Ladányi László.

Megkezdődött az oktatás az erőműnél épült bázisüzemi tanműhelyben Ladányi László irányításával. Fémek kézi megmunkálását tanultak a tanulók.

Ebben az évben rendeztük meg második alkalommal a középiskolai biológiai tanulmányi verseny városi és megyei döntőit.

1969/70-ben kezdődött meg a világnézetünk alapjai című tantárgy oktatása. Az első tanár — aki képesítést nyert e tantárgy tanítására — Zeiler Simon volt. Az oktatást a Művelődésügyi Minisztérium és az Országos Pedagógiai Intézet előkészítő tanfolyam elvégzéséhez kötötte.

A tantestület bővülését Berényi László, Czákó Zsuzsanna, Egyedi Jánosné, Lakatos Árpád, Kun Lászlóné, dr. Sass Gábor munkakezdése jelentette.

A tavasz folyamán megrendítő esemény történt. Hosszú szenvedés után elhunyt iskolánk egyik alapító tagja, Pálfay Ágostonné, a kedves, mindig mindenkinek segítő Illus néni. Emlékét a varroda felfejlesztése, valamint az általa tanított leányok szakmai ismeretei és munkaszeretete őrizte meg. Utódként Nagy Józsefné vezette és vezeti a varrodát.

1970/71. évben alapítottuk meg német tagozatunkat az I. C osztályban. Ide olyan tanulók kerültek, akik már az általános iskolában is tanultak német nyelvet. A tagozatos tárgyat Orlóci Istvánné és Oszetzky Egonné tanította. Ebben az évben kezdett nálunk dolgozni Hohner Klára, Kocsis Margit, Ligeti Andor, Máté Magdolna, Medveczky Lászlóné, Muráth Ferenc, Somkuti Ede, dr. Szakály Sándorné.

1971/72-ben újabb változás történt. Létrehoztuk a matematika tagozatos osztályt az I. D-ben. A tanulók fele részesült ebben a képzési formában, heti 7 órában; az osztály másik fele a tantervben előírt óraszámban tanulta a matematikát, ezenkívül két órában műszaki rajz oktatásban részesült. A tagozatos matematikát Kárpáti Ferencné tanította.

Igen szép eredmények születtek a tanévben földméréstanból is. Az országos tanulmányi verseny első négy helyezettje közül három a mi iskolánk diákja volt. Osztályaink száma ekkor emelkedett húszra. A tanév új tanárai dr. Antal Borbála, Koszorus László, Nagy Márta, Nagyiván Mária, Pál Józsefné, Pfléger Ferenc és Végh Józsefné lettek.

A most folyó tanévben kezdődött meg a földmérő szakközépiskolában a felnőttek levelező oktatása. 1973-tól kezdődően iskolánkat jelölték ki a földmérési technikus oklevél kiadására. A tanévben hárman kerültek hozzánk: Dobay Péterné, Talló Jánosné és Wild Katalin.

Ezek után már csak a jövő kilátásait, terveit kellene röviden felvázolni. A német és matematika tagozat mellé testnevelési tagozatot szeretnénk indítani. Ehhez az alapfeltételek biztosítva vannak a sportpálya és a megépítésre kerülő új tornacsarnok formájában. Jelentősen bővül az iskola könyvtára is, amely új, tágasabb helyiségbe költözik a közeli jövőben.

A kis, ismeretlen „kültelki” gimnázium ma 662 tanulót foglal magába, a tantestület létszáma pedig 43 (kinevezett) fő és 16 óraadó. Úgy érezzük, hogy az első tíz nehéz év után egy komolyabb eredményeket felmutató második évtized előtt állunk.

TÓTH JÁNOS

Felhasznált források:

1. Iskolánk épületének tervdokumentációs anyaga
2. Törzskönyvi, jegyzőkönyvi anyagok
3. Szentirányi Józsefné feljegyzései
4. Iskolánk anyakönyveinek adatai
5. A Dunántúli Napló 1963—72-ig megjelent cikkeiből és tudósításaiból.

A tudományos technikai forradalom, mely az élet minden területén érezteti hatását, objektív, világméretű, hosszantartó folyamat. Ez szükségessé teszi az eddigi lassúbb fejlődési folyamat felgyorsítását, új, hatékonyabb utak és módszerek keresését. A változó világgal szükségszerűen lépést kell tartani az oktatásnak és nevelésnek egyaránt.

E szükségszerűséget felismerve jött létre az 1965. évi 24. számú tvr. alapján a szakközépiskolai hálózat — kétségtelenül a kor követelményeként —, melynek célját a következőkben állapították meg:

„A szakközépiskola korszerű általános műveltséget és középfokú szakmai képzést nyújt. Növendékeit szocialista szellemben, sokoldalúan fejlett emberré neveli, olyan szakmai, elméleti és gyakorlati ismeretekkel, jártasságokkal és készségekkel látja el, amelyek birtokában a képzés irányának megfelelő szakterületen a közvetlen termelőmunkától a részfolyamatok irányításáig terjedő és külön meghatározott munkakörök feladatainak megoldására képesek, továbbá előkészíti őket a felsőfokú továbbtanulásra.”

Az általános célkitűzéseken belül differenciáltan jelentkeznek a speciális szakmai követelmények és célkitűzések, a megvalósításukhoz vezető utak, melyeket befolyásol az adott szakma sajátossága, a tanulók teherbíró képessége és még számtalan egyéb tényező.

Jelenleg ipari, mezőgazdasági, kereskedelmi, közgazdasági, postaforgalmi, egészségügyi, óvónői és művészeti szakon folyik szakközépiskolai képzés. A tanulók — minden típusban közel egységes — közismereti, speciális szakmai előkészítő elméleti és gyakorlati tantárgyakat tanulnak. Ez utóbbiak a korszerű szakmai ismeretek alapjainak lerakását, a megfelelő jártasságok és készségek megszerzését szolgálják, melyek birtokában a végzetek azonnal munkába állíthatók. A szakközépiskolák feladata, hogy elméletileg jól képzett szakmunkásokat, középkadereket adjanak a népgazdaságnak, olyan szakembereket, akik képesek követni a korszerű technika változásait. A magyar középfokú szakoktatást első ízben helyeztük széles alapokra, ami sok gondot és problémát is okoz. Az iskolai oktatás nem követheti a technikai fejlődés gyors ütemét, de nagymértékben nem is maradhat el attól. Rendelkezni kell tehát egy aránylag maradandó tananyaggal, mely biztosítéka, hogy gondolkodni tudó és önállóan cselekvő embereket neveljünk, akik képesek a termelés, az élet területén felmerülő napi problémákat megoldani. Ehhez szükséges, hogy kellő szakmai-műszaki-pedagógiai felkészültséggel rendelkező tanáraink legyenek. Most alakul, formálódik a szakmai tárgyak módszertana, melynek segítségével hatékonyabbá válik ezek oktatása.

A szakközépiskola tehát még alakulóban van, ezért még számos problémával küzd, amelyek megoldásra várnak. Mégis megállapítható, hogy biztosítottak látjuk a szakközépiskola jövőjét, a szakmai oktatás célkitűzéseinek megvalósítását az MSZMP KB. június 15-i — az állami oktatásról szóló — határozata alapján is. A Központi Bizottság úgy foglal állást, hogy oktató-nevelő munkánk fejlesztésében a legfontosabb:

a tartalom korszerűsítése, a minőség javítása, mely összhangban van a felépülő szocializmus igényeivel.

A Központi Bizottság határozatának szellemében folytatja oktató-nevelő munkáját a Komarov Gimnázium és Szakközépiskola. A Földmérő és Postaforgalmi Szakközépiskolában folyó oktató-nevelő munka hatékonyságát bizonyítja az a tény, hogy a végzett tanulók mind a felsőfokú tanintézetekben, mind a vállalatoknál és a postán megállják helyüket, ez pedig biztosíték az elkövetkező évtizedre, évtizedekre.

szakközépiskolai általános tanulmányi felügyelő
Pécs M. Város Művelődésügyi Osztálya

KERESKEDELMI SZÖVETKEZETI FELVÁSÁRLÓ SZAKKÖZÉPISKOLA ZÖLDSÉG—GYÜMÖLCS TAGOZATA

PÉCS

A Művelődésügyi Minisztérium az 1964—65-ös tanévben, szeptember 1-i hatállyal engedélyezte működését. Bázis-üzemünk a Baranya megyei Mezőgazdasági Értékesítő Központ volt. Közös célként tűztük ki, hogy a MÉK Vállalat olyan szakmailag képzett és érettségizett fiatal munkaerőkhöz jusson, akik áruismereti, kereskedelmi, raktározási szakismerettel rendelkeznek s az érettségi után önálló munkakör betöltésére képesek.

Erre az iskolatípusra az első tanévet nem tekintve, — amikor is a szakközépiskola még ismeretlen volt — mindig olyan nagyarányú túljelentkezés történt, hogy felvételi elbeszélgetéssel lehetett csak eldönteni a felvételt. A felvételt nyert

tanulók közül a leányok aránya mindvégig nagyobb volt. Őket elsősorban kereskedelmi és a központi adminisztrációs irányító munkára, míg a fiúkat főleg a felvásárló munkakörre képeztük ki.

Tanulóink nagy számban jelentkeztek ugyan, de főleg a megye általános iskoláiból és a pécsi külvárosi iskolákból. Elsősorban mezőgazdasági és ipari fizikai dolgozók gyermekei kerültek felvételre, arányuk: 81,5% volt. Így a többség eleve hátrányos helyzetből indult.

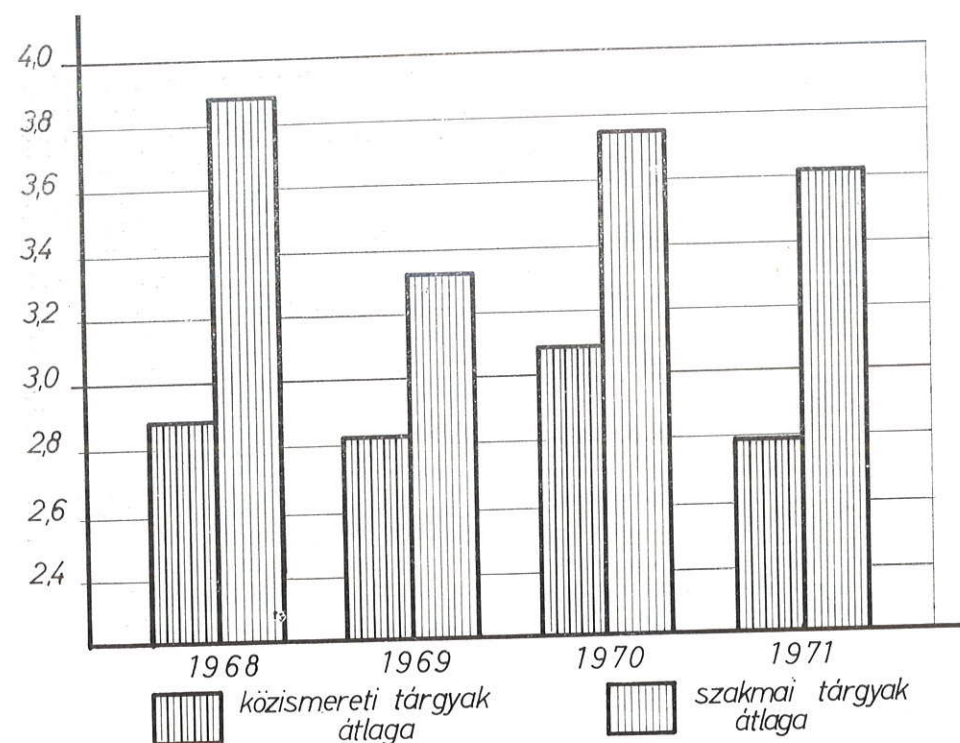
Az oktatás megindulását majd későbbi fejlődését nagy gonddal segítette a bázis-üzem igazgatója Görcs Károly elvtárs. Félfiggetlenített szakoktatót biztosított Vámos Gyula személyében. A kereskedelmi ismeretek tárgyához pedig Szalonnay Endre osztályvezetőnek tette lehetővé, hogy munkaidejében oktasson. Ők ketten felbecsülhetetlen munkát végeztek. Szaktudásukat, tapasztalatukat, személyes példájukat a végzett tanítványok kamatoztatják munkájuk során. Mint óraadó komoly segítséget nyújtott Török Ferenc, Benkő K. József, Petike Józsefné, Gyenis Jenő valamint a kiskereskedelmi bolthálózat nagyon sok vezetője, akik a gyakorlati képzést biztosították.

Az elméleti órákat iskolánkban és a MÉK Vállalat tantermében tartottuk meg. A gyakorlati képzést a szélesedő, fejlődő bolthálózatban, az egyre kiépítettebb Megyeri úti tárházban, valamint tárolásra és munkára már kevésbé alkalmas pincékben végeztük.

Tanulóink a gyakorlati munkából példásan kivették részüket. Megtanultak dolgozni és becsülni a fizikai munkát. Tevékenységükkel nagyon komoly segítséget nyújtottak a bázisüzemnek. Több éven keresztül Pécs város lakosságának szükségleteit biztosító alma és gyökérzöldség raktározását, kezelését, válogatását nagyrészt ők végezték. Kereskedelmi üzlethálózatban elvégzett munkájuk — a nyári szakmai

gyakorlatokkal együtt — pedig a csúcsforgalom által előidézett terheket minimálisra csökkentette.

Tanulmányi eredményeik a közismereti tárgyakból közepes szintűek, míg a szakmai tárgyakból már lényegesen jobbak voltak. Ezt bizonyítják az osztályok érettségi eredményei:

A négy alkalommal lebonyolított érettségi során dicséretes eredményt ért el: 1968-ban: Bogárdi M. Ágnes, Riszt Katalin, Szentirmai Irén és Vágyi Anna. 1969-ben: Balogh Etelka, Császár János és István László. 1970-ben: Bocz Anna és Simon Gizella. 1971-ben: Keresztes Jolán, Popovics Györgyi és Zádori Emma.

A leérettségizett tanulók 49,2%-a helyezkedett el a szakmában. Hosszabb-rövidebb más munkakörben eltöltött idő után ma tizenhatan dolgoznak a MÉK Vállalat központjában, ezek közül többen felelős munkakört látnak el.

Bár az 1970—71-es tanévben — az utolsó ilyen képzésben részesülő osztály érettségijével — iskolánkban a Szövetkezeti Felvásárló Szakközépiskola megszűnt, működése eredményesnek mondható. Sok közepes adottságú, vidéki kis általános iskolából a középiskolába kerülő, hátrányos helyzetű, döntő többségében fizikai dolgozók gyermekeinek adott az általános műveltséggel együtt változatos lehetőségeket biztosító szakmát.

Sajnos a szakközépiskolai oktatás, a szövetkezeti rendszer, a bázisüzem átszervezése egy időre esett, s így a sokféle probléma mellett ezen szakközépiskolai típus újraszervezése háttérbe szorult, annak ellenére, hogy a szakma középkáder-képzése jelenleg is megoldatlan.

Összefoglalva: a Szövetkezeti Felvásárló Szakközépiskolánk tükrözte a szakközépiskolai rendszer problémáit, kezdeti úton elért eredményeit ugyanúgy, mint ahogyan iskolánk kezdeti nehézségeit, majd megindult ütemes fejlődését. Mint régi típusú szakközépiskola úttörő volt országos viszonylatban és iskolánkban is. Tapasztalataiból viszont az újak ma is profitálhatnak.

PÁL JÓZSEF

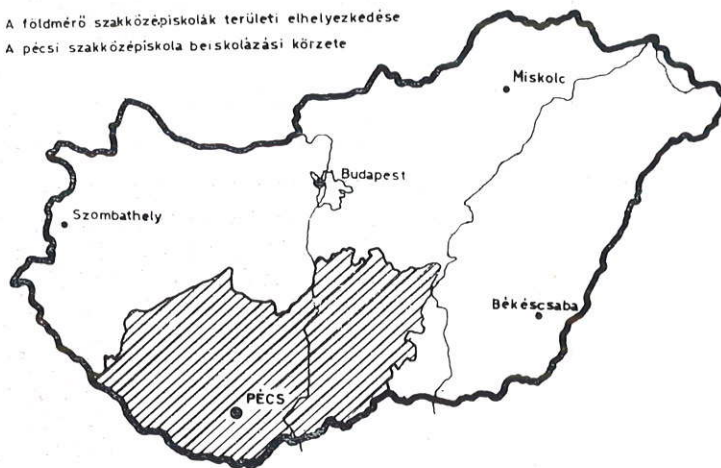

FÖLDMÉRŐ SZAKKÖZÉPISKOLA

1967-ben a középfokú földmérőszakember-képzés új formáját indította el az Országos Földügyi és Térképészeti Hivatal azzal, hogy az ország négy vidéki városában: Pécsen, Miskolcon, Szombathelyen és Békéscsabán egy-egy osztállyal működő földmérő szakközépiskolát szervezett. Pécsen — az akkor új épületbe költözött — Komarov Gimnázium és Szakközépiskola kapta a megbízatást az indításra.

Az iskola kiválasztása — a közben eltelt öt év tapasztalata alapján ez méltán elmondható — nagyon szerencsésnek bizonyult. A leendő földmérők itt nemcsak egészséges és szép környezetre, hanem igazi otthonra találtak. Az iskola vezetősége mindent megtett annak érdekében, hogy az indulással járó nehézségeket mielőbb leküzdje, és a tanulók megkapják mindazt az erkölcsi, elméleti és gyakorlati biztonságot, amire a szakmai munkához és a társadalomba való beilleszkedéshez szükségük van.

A földmérő szakközépiskolák területi elhelyezkedése
A pécsi szakközépiskola beiskolázási közege

Ez a középfokú képzés oldotta meg a szakma évtizedekkel mérhető problémáját. A földmérő képzés ugyanis — mint általában a műszaki képzés Magyarországon — három fokozatot igényel. A két felső lépcsőfokot a Budapesti Műszaki Egyetemen működő Földmérő Szak és a Székesfehérvári Földmérési Főiskola adja. Ez a két intézmény teljes mértékben biztosítja azt, hogy a Magyar Állami Földmérés jó elméleti felkészültségű, irányító, kutatói és fejlesztési munkakörök ellátására alkalmas szakemberekkel rendelkezzen. A földmérési munka legnagyobb része azonban nem kíván felsőfokú elméleti ismereteket, hanem olyan szakembereket, akik a gyakorlati munka minden területén jártasak és a feladatokhoz szorosan kapcsolódó elméleti felkészültséggel is rendelkeznek. Ők alkotják a földmérési munka termelő gárdáját.

nekik köszönhető elsősorban, hogy a népgazdaság megfelelő tartalmú és pontosságú új térképeket kap, az új ipari létesítmények egymáshoz kapcsolódó objektumai a tervezett helyen épülnek, a mezőgazdasági nagyüzemek korszerű elrendezést nyernek, és még sorolhatnánk számtalan lényeges tevékenységüket.

1967 előtt a hármas szintű oktatási rendszernek éppen ez a fokozata volt a leggyengébb. Középiskolai képzés nem lévén, az érettségi után a földmérő pályán elhelyezkedett fiatalok levelező céltanfolyamokon szerezték meg a legszükségesebb ismereteket munkájuk elvégzéséhez. Ezek a tanfolyamok mind kevésbé tudtak lépést tartani a gazdasági fejlődésből és a technikai haladásból adódó rohamosan növekvő igényekkel. A hagyományos, de különösen az új eszközökkel és módszerekkel végzett munkák lényegét és összefüggéseit, azok geometriai hátterét nem tudta megismertetni; az alapok hiányosak voltak.

Elsősorban ezen hiányosságok pótlására hivatott tehát az új típusú szakközépiskolai földmérőképzés, melynek maradéktalanul eleget is tesz. A szakközépiskolának azonban van egy másik, ugyancsak nagy horderejű feladata. Olyan szakmaszeretetet és tudásvágyat kell a tanulóba oltatni, ami a jó képességeiket szakmai továbbfejlődésre, a felsőfokú oktatási intézményekbe való jelentkezésre ösztönzi s ehhez a megfelelő alapképzést biztosítja. Felsőoktatási intézményeink várják és örömmel fogadják a jelentkező tanulókat, akik a középiskolában szerzett ismereteket igen jól kamatoztatják az egyetemi és főiskolai tanulmányaik során.

A középfokú földmérőképzés — a szakmai és felsőoktatási igényeknek tehát egyaránt megfelelően — elméleti és gyakorlati szaktantárgyak keretében történik. Ezek szoros

kapcsolata és helyes aránya kettős cél megvalósítását teszi lehetővé a fentiekén kívül. A tanulók megismerik a gyakorlati munka értelmét, célját, matematikai tartalmát és módszerét. Így az egyes részfeladatokat nem önmagukban, hanem az egész munkafolyamatba beillesztve, az előállítandó végeredmény tartalmi és pontossági követelményeinek megértésével látják. A másik cél, hogy az elméleti képzéssel olyan szakmai műveltséget és látókört kapjanak, ami képessé teszi őket arra, hogy gyakorlati munkájuk során a technikai fejlődés hozta új feladatokat is meg tudják oldani.

A szakmai elméleti tárgyak közül a legfontosabb, és így a legnagyobb óraszámú a földmérés. Ez a tantárgy ismerteti meg a tanulókat a földmérési munka módszereivel, eszközeivel, (mérőszalag, szögprizma, szög- és távmérő-műszerek) a geodéziai számításokkal (számológép), a számítások megismeréséhez

szükséges matematikai levezetésekkel és a magasságmérés műszereivel és módszereivel. Megtanulják a nagyméretarányú térképkészítés egymásraépülő munkafázisait és követelményeit, az új magas- és mélyépítési létesítmények kitzésével kapcsolatos geodéziai feladatokat. Ez a tantárgy a matematika-oktatással szoros kapcsolatot tart, felhasználja és így elmélyíti az ott szerzett ismereteket. Különösen vonatkozik ez a trigonometriára és az analitikus geometriára, aminek alapos ismerete a földmérési munkában nélkülözhetetlen.

A másik szakmai főtárgy a fotogrammetria. Ez a fiatal tudományág egyre nagyobb tért hódít a korszerű technológiai eljárásokban. Ma a térképeink zöme ilyen eljárással készül, ezért az alapok oktatása feltétlenül szükséges. A tantárgy lényege a centrális vetítéssel nyert fényképfelvétel geometriai összefüggéseinek vizsgálata egy, vagy egymással összefüggő több fényképfelvételen. Az ezzel összefüggő geodéziai munkák és az összefüggések alapjainak vizsgálata e tantárgy célkitűzése.

A topográfia pedig a domborzatot is ábrázoló térképek készítéséhez nélkülözhetetlen. Ez a szaktárgy a domborzattannal, a vetülettan alapfogalmaival és a topográfiai térkép készítésének módszereivel foglalkozik.

A szakrajz-oktatásban elsősorban a manuális rajzolási készség kifejlesztése a fő cél. Térképeink kirajzolási pontossága 0,1 milliméter. Ehhez sok elméleti ismeret elsajátítása szükséges és még több gyakorlat elvégzése. Itt ismerik meg a tanulók a térképrajzolás módszereit és eszközeit.

A súlyponti szaktárgyak mellett még foglalkozunk olyan előkészítő jellegű tárgyakkal is, melyek tanulóink műszaki általános műveltségét és speciális jártasságát fejlesztik, megismertetik a földügyi igazgatási és földnyilvántartási szervek igényeivel,

módszereivel. Hisz a földmérési munka egyik célja az is, hogy e szervek munkájához, nyilvántartásához alapadatokat szolgáltatasson.

Az évközi szakmai gyakorlatok párhuzamosan haladnak az elméleti képzéssel. A tanulók itt ismerik meg a műszerek, eszközök és számológépek kezelését, használatuk gyakorlati fogásait és ezeket az ismereteket konkrét feladatokban alkalmazzák. Az évközi gyakorlatokat, ahol az idő szabdaltsága miatt csak részfeladatok megoldására van mód, nagyon jól kiegészítik az év végi gyakorlatok, ahol már összetett feladatok, teljes munkafolyamatok megismerésére és elvégzésére nyílik mód.

A Komarov Gimnázium és Szakközépiskola vezetősége, szakoktatói és tanárai az indulástól mind a mai napig szoros és gyümölcsöző kapcsolatot tartanak fenn bázisvállalatukkal, a pécsi Geodéziai és Térképészeti Vállalattal. A két intézmény közös erőfeszítésének köszönhető, hogy szinte már az első osztály sem érzett meg semmit a kezdeti zökkenőkből. Leküzdendő akadály pedig volt bőven. Sem tankönyv, sem szakoktató, sem felszerelés — néhány egyszerű eszköz kivételével — nem volt az induláskor. A szaktárgyak oktatását az első évben — ez még akkor nem jelentett nagy óraszámot — teljes egészében külső óraadókként a pécsi Geodéziai és Térképészeti Vállalat — szakoktatásban bizonyos mértékig jártas — mérnökei látták el. A tankönyvhiányon is ők igyekeztek segíteni azzal, hogy stencilezéssel sokszorosított házi jegyzeteket készítettek. A műszerezettségben is sokat segített a vállalat. Átadta az öregebb típusú eszközöket, amik ugyan a munkában elavultaknak tekinthetők, de oktatási célra, különösen bemutatóeszköznek alkalmasak.

A tankönyvek azóta minden szaktárgyból megjelentek, a műszertárban biztosítottak a legszükségesebb műszerek és eszközök, két igen jól képzett mérnök tanár működik az iskolában, akik az elméleti oktatás oroszánrészét látják el. A szaktárgyi órák száma azonban olyan magas, hogy továbbra is szükség van külső oktatókra, akik szívesen vesznek részt az ifjú szakemberek nevelésében. Ez nem teljesen önzetlen dolog, hiszen a munka mellett sok örömet és sikert is hoz számunkra. A sikert első sorban az jelenti, hogy a kikerülő tanulóknak viszontlátják azt a szakmaszeretetet, amit igyekeztek beléjük nevelni. Ennek több jelét is láttuk már. Olyan végzett tanulók, akiket jelentkezésükkor más szakra irányítottak, egy év múlva — az évvesztés árán is — visszatértek földmérőnek. Olyanok is akadtak, akik először más szakmában helyezkedtek el, de nem találták meg a helyüket és végül mégis földmérők lettek. Azt hiszem ez az eredmény önmagáért beszél.

Befejezésül a külső szakoktatók nevében szeretettel köszöntöm a 10. évfordulóját ünneplő Komarov Gimnázium és Szakközépiskolát, nagyon sok sikert kívánok a további működéséhez. Köszönöm, hogy otthont adott az ifjú földmérőknek és őket olyan emberekké és szakemberekké neveli, akik megállják a helyüket ebben a sok fáradtsággal és kényelmetlenséggel járó nehéz, de szép szakmában.

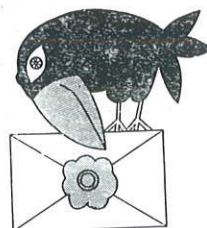
Vlagyimir

tudományos főmunkatárs

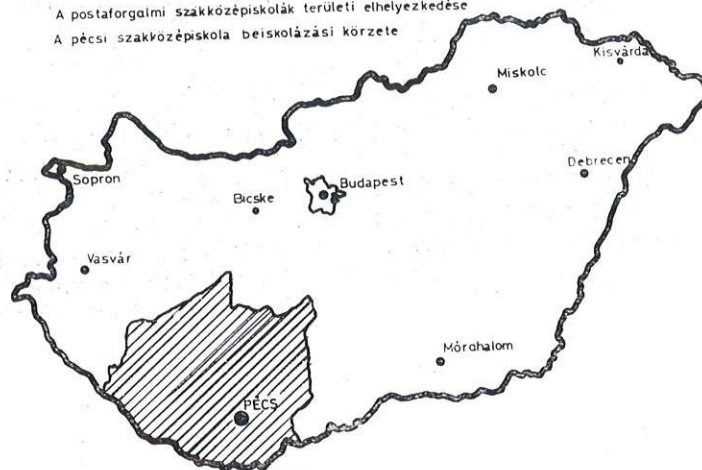

POSTAFORGALMI SZAKKÖZÉPISKOLA

Iskolánk 10 éves jubileumával egybeesik a POSTAFORGALMI SZAKKÖZÉPISKOLA — beindításának ötödik évfordulója is. 5 évvel ezelőtt a Postavezérigazgatóság kezdeményezésére Budapest, Miskolc, Debrecen után a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium valamint Pécs Város Tanácsa VB. Művelődésügyi Osztályának megállapodása alapján iskolánkban megkezdődött a képzés, melynek célja a postai végrehajtó szolgálat részére megfelelő szakemberek képzése Baranya-, Somogy-, Tolna- és Zala megye területére.

A postaforgalmi szakközépiskolák területi elhelyezkedése
A pécsi szakközépiskola beiskolázási körzete

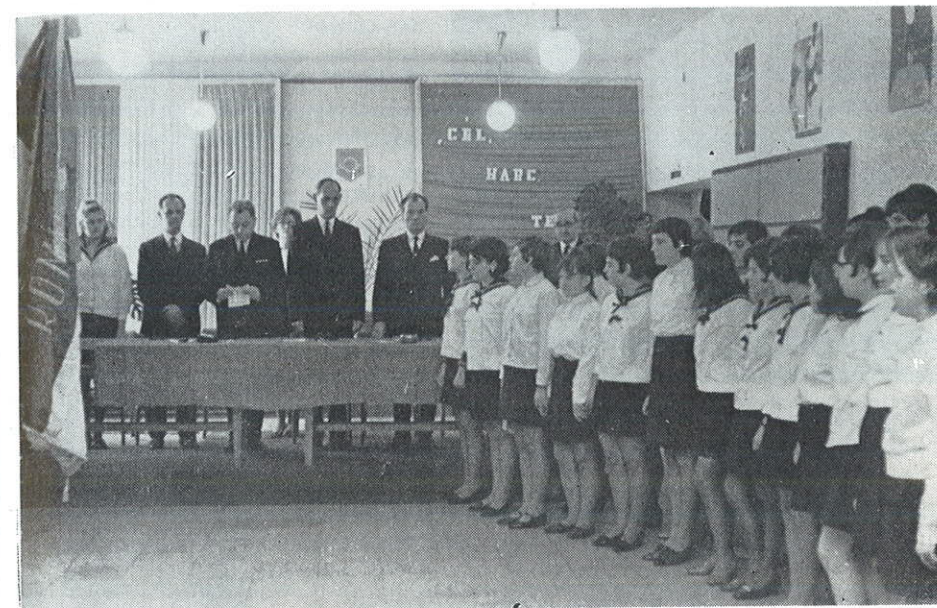

A pécsi Postaigazgatóság igen lelkes dolgozói ez után hozzáálltak az oktatás előkészítéséhez. Meg kellett teremteni a szakmai oktatás tárgyi és személyi feltételeit. Gyakorló teremtetünk be — távíró gépek, távbeszélő berendezések, távbeszélő központ és készülékek — és biztosítottuk a megfelelő tantervet.

Ilyen előzmények után az 1968. januárjában megjelenő „PÁLYAVÁLASZTÁSI TANÁCSADÓ”-ban már szerepelt a Komarov Gimnázium és Szakközépiskola újonnan beinduló postaforgalmi osztálya. Somogy-, Tolna- és Zala megyék művelődésügyi osztályait, valamint a szülőket a megyei lapokban tájékoztattuk az új lehetőségekről. Az érdeklődés olyan nagy volt, hogy az áprilisban megtartott felvételi elbeszélgetésen 110 jelentkező fiatal közül kellett kiválasztani — a munkaerőgazdálkodási szempontokat is figyelembe véve — azt a 36 tanulót, akik az 1968/69-es tanévben az első postaforgalmi osztályba beiskolázásra kerültek.

Nagy feladat hárult az iskola tanáraira és a pécsi Postaigazgatóság szakembereire, hogy közös erőfeszítéssel művelt ifjúvá és egyben jól szakképzett postássá neveljék azokat a fiatalokat, akik ezt a pályát választották hivatásnak, és akiket a szülők gondjainkra bízta.

Az első valóban ünnepélyes, bensőséges percek tanítványaink az 1968/69-es tanév januárjában éltek át. Meghitt ünnepélyen, szüleik jelenlétében — a hivatali gyakorlat megkezdése előtt — letették a Postaigazgatóság vezetője előtt a hivatali esküt. Ezt az ünnepséget azóta is minden év januárjában tartjuk, amelyet összekötünk szülői értekezlettel, kiállítással, megemlékezéssel. Így 1970-ben postatörténeti, 1971-ben bélyegkiállítást és bemutatót, 1972-ben a régen és a most megjelenő napi- és hetilapokból rendeztünk kiállítást. Ezekre a pécsi általános iskolákat is meghívtuk, segítve vele pályaválasztási tájékozódásukat.

A szakmai gyakorlatot az első osztályosok részére az I. félévben az iskolában be rendezett gyakorló hivatalban tartjuk. Ez idő alatt sajátítják el a tanulók az alapvető postai fogalmakat, ismerik meg a küldeményfajokat és azok kísérő okiratainak szabályszerű kitöltését. Küldeményeket készítenek, azokat mérlegelik és felszerelik. Az eskü letétele után, a második félévtől a tanulók két csoportban, hetenkénti váltással a pécsi hivatalokhoz nyernek beosztást, ahol kezdenek megismerkedni a postahivatalok gyakorlati munkájával. A II—IV. osztályos tanulók évközi szakmai gyakorlatát a jó minősítésű, közelfekvő és könnyen megközelíthető baranyai postahivataloknál oldjuk meg, ahol módjuk van megismerni, megtanulni és elsajátítani az elméleti ismeretekhez elengedhetetlenül szükséges postai-, távközlési-, pénztár- és hírlapkezelési gyakorlati ismereteket. Módjuk van ezeknél a hivataloknál felügyelet mellett a tényleges kezelésben résztvenni és a postát igénybevevő közönséggel — azokat kiszolgálva — közvetlenül érintkezni.

Ezekből a jó gyakorlati postahivatalokból választottuk ki azt a legjobb 4—5 hivatalt, amelyek a tanulókat a gyakorlati érettségi vizsgára felkészítik. Ezek között van egyedülkezelő-, kétszemélyes kishivatal, de van III—IV. osztályú hivatal is. Az érettségiző tanulókat munkába állításuknak megfelelően osztjuk be ezekhez a hivatalokhoz, így a rendszeres helyettesnek készülő tanulókat az egyedülkezelő és kétszemélyes hivatalokhoz, a többieket pedig a III—IV. osztályú hivatalokhoz, a távgépírást tanulókat pedig olyan hivatalokhoz, ahol távgépíró berendezés is van.

A szakközépiskolai tanulók az évközi szakmai gyakorlat mellett minden nyáron lakóhelyükön négyhetes nyári szakmai hivatali gyakorlaton is kötelesek részt venni, ahol még jobban módjuk van az elmélet mellé a még hiányzó gyakorlati ismereteket elsajátítani. A hivatástudat elmélyítése céljából azoknak a tanulóknak, akiknek kedvük van — a kötelező szakmai gyakorlat letöltése után — lehetőséget biztosítunk további munkavállalásra.

Most ismét vissza kellennem az emlékezés fonálát. A kezdeti négy esztendő alatt az első osztály szmünkben kis csemetéiből évről-évre szellemileg és fizikailag fejlettebb lányok és fiatal emberek lettek. Magatartásuk előnyükre változott, és az érettségit már megkomolyodott, öntudatos fiatalok tették le, akik-

nek nagy részét — rövid idő múlva postahivatalaink dolgozói — mint ifjú szaktársakat üdvözölhették.

A mi szakközépiskolánkból az 1971/72-es tanév végén repültek ki az első fecskék, először érettségiztek postaforgalmi szakközépiskolai tanulók. Az érettségiben kiemelkedő eredmények ugyan nem születtek, de tanulóink — a négy év teljesítményét ismerve — megállták helyüket és a vártnál jobb felkészültséget mutattak.

A 28 érettségiző fiatal az alábbi eredményt érte el:

Jelesen érettségizett:	1 tanuló
Jól érettségizett:	14 tanuló
Közepesen érettségizett:	12 tanuló
Elégségesen érettségizett:	1 tanuló

A szakmai tantárgyak érettségi átlageredményeit vizsgálva megállapíthatjuk, hogy azok lényegesen jobbák, bizonyítva ezzel is a fiatalok jó szakmai felkészültségét.

Ezen a területen az alábbi képet kapjuk:

Postaforgalmi szolgálat:	4,0
Távközlési forgalmi szolgálat:	4,1
Postahivatali gyakorlat:	4,0

Az iskola tanárainak, valamint a gyakorlóhivatal-vezetőknek jó nevelő munkáját dicséri, hogy a végzős 28 tanulóbból 24 fiatal a postát választotta életpályául, és nálunk helyezkedett el. Az eredmény még dicséretesebb, ha a munkába állók munkakörét

vizsgáljuk, mert 1 közülük azonnal mint kishivatalvezető, 13 rendszeres helyettes, 10 pedig különböző munkaterületeken mint beosztott kezdte meg július 1-én a munkát. Közülük többen július—augusztus hóban a Balaton melletti fürdőhivataloknál mint kirendeltek teljesítettek szolgálatot, ahol munkájukkal a hivatalvezetők a legmesszebbmenőkig meg voltak elégedve.

A most folyó oktatási évben bővítettük a távgépíró gyakorló termet és még 6 távgépíró állítottunk be oktatás céljára, köztük egy lapraírós távgépíró berendezést is. A gépesített kezelés oktatására több kispépet kaptunk. (Bélyegző-, összeadó-, naplózógép, bélyeg- és képeslevelezőlap automata stb.)

Nagy feladat hárul a postára a „POSTAI IRÁNYÍTÓSZÁMRENDSZER”-nek 1973. január 1-i bevezetésével. Tanulóinkat már ennek az új irányító rendszernek a szellemében oktatjuk, hogy gyakorlati foglalkozásuk során és majd az iskolából kikerülve, ennek ismeretében a postára adott küldeményeket még pontosabb irányítással — a négyjegyű irányítószám alkalmazásával —, gyorsabban juttathassák el a rendeltetési helyre, illetve a címzetthez.

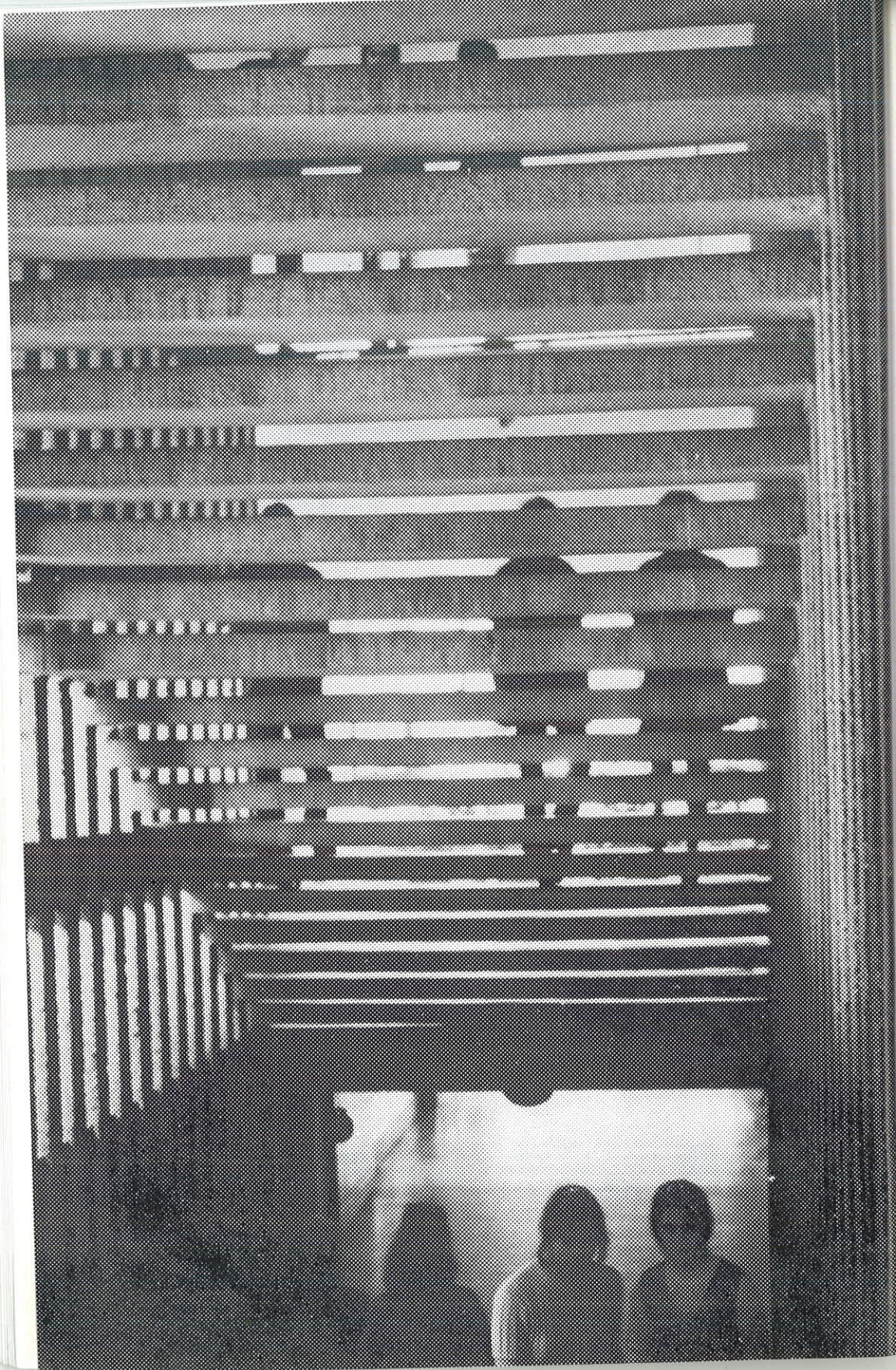
Öt év egy iskolatípus életében nem nagy idő. De ez alatt az öt év alatt ez a POSTAFORGALMI SZAKKÖZÉPISKOLA is már igen szép sikereket ért el az ifjú postás szakemberek képzésében. A megkezdett munkát azonban újabb, minőségében magasabb fokon tovább kell folytatni úgy, hogy megszüntessük a tanulók túlterhelését. Ehhez szükséges a tananyag jobb csoportosítása, ésszerű csökkentése, az oktatás módszereinek fejlesztésével az elmélet-gyakorlat egységének magasabb szintű megszervezése.

Így szeretnénk teljesíteni azt a legfőbb célkitűzésünket, hogy az iskolánkból kikerülő növendékeink a postahivatalokban, a forgalmi szolgálat munkaköreiben kifogástalan munkát végző szakemberként kezdjék meg hivatásuk gyakorlását.

Fai Farkas

postafőfelügyelő

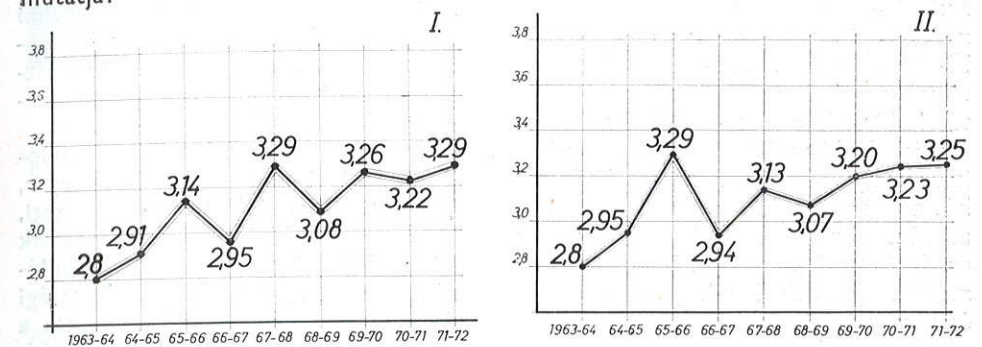

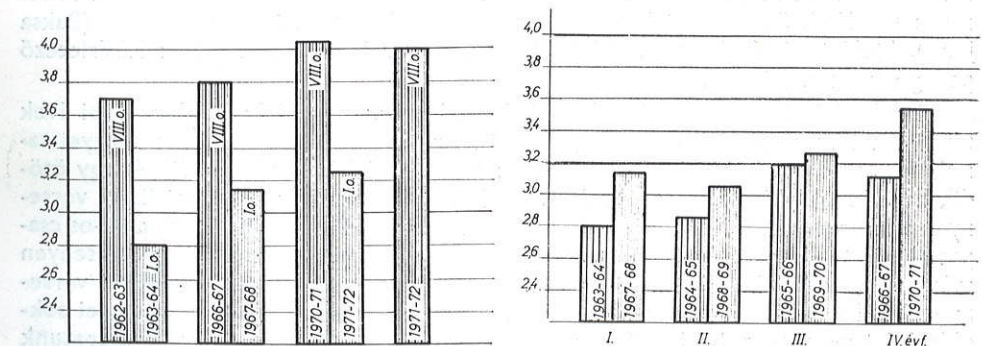
TANULMÁNYI MUNKA

Minden születés szenvedéssel, erőfeszítéssel jár. Az ember leéli élete harmadát, mire képességei teljességének birtokába jut. Meg kell birkóznia a gyermek-serdülő — és ifjúkor nehézségeivel és buktatóival, hogy teljesértékű felnőtt lehessen. Így van ez az iskolák életében is: sok erőfeszítés kell addig, míg kiemelkedő tanulmányi eredményeket mutathatunk fel. Iskolánk eddigi tíz éve ezeknek az erőfeszítéseknek története.

Tanulmányi munkánkat a számok tükrében is vizsgálhatjuk. Első grafikonunk az iskola, a második az eddig beiskolázott tíz első évfolyam év végi átlagainak alakulását mutatja:

A két grafikon tendenciája azonos, az emelkedés üteme megegyezik. Összevetésük azt az összefüggést tükrözi, amely a tanulmányi eredmény és a tanulók összetétele között van. Az iskola ismertebbé válása, a válogatás növekvő lehetősége, az egyre jobb képességű tanulók beiskolázása, a következetes tanári munka a tanulmányi átlagok lassú és egyenletes emelkedését eredményezte. Ezt igazolja harmadik grafikonunk is, amely a nyolcadikból hozott és az első év végén elért eredményeket veti egybe.

Szembevetendő az első év végi visszaesés a nyolcadikos átlagokhoz képest. Ez országos jelenség, megszüntetése is átfogó intézkedéseket igényel. Mértékét iskolánkban a hátrányos helyzetű tanulók magas aránya is magyarázza. A tanulmányi eredmények javulását mutatja az első, 1967-ben és a négy év múlva, 1971-ben érettségizett osztályok eredményei alakulásának összevetése.

Bár átlagaink egyre jobbak, nem elég magasak. Ennek egyik okát, mint már utaltunk rá, a hátrányos helyzetű tanulók magas arányában látjuk. Egy az 1964—65-ös tanévből származó statisztika szerint a tanulók 47,3%-a otthoni viszonyai alapján műveltségi szempontból hátrányos helyzetű. Négy év múlva, az 1967—68-as tanévben 538 tanuló közül 280, a tanulók 52,4%-a fizikai dolgozó gyermeke, az arány lényegében napjainkra sem változott: 51,6%.

Az a tény, hogy a tanulók nagy része csak arra támaszkodhat, amit az iskolában kap, még nagyobb felelősséget ró a tanári munkára, arra ösztönöz, hogy állandóan keressük a jobb eredmények elérésének kereteit, lehetőségeit, módszereit.

A pszichológia tanulságai szerint a célok pontos ismerete, a motiváció nagy mértékben befolyásolja a teljesítményt. Ezért, amikor a feltételek megértek, olyan osztályokat indítottunk, amelyek a tanulók széles körének érdeklődésére tarthattak számot. Az 1967—68-as tanévben indult a földmérés, az 1968—69-es tanévben a postaforgalmi szakközépiskolai oktatás; a gimnáziumban tagozatos osztályokat nyitottunk: 1970—71-ben németből, 1971—72-ben matematikából. A szakközépiskolai és tagozatos osztályok munkafegyelme, tanulmányi eredménye — a motiváció és az osztályok összetétele következtében — jobb az általános tantervű gimnáziumi osztályokénál.

Iskolánkban élénk szakköri élet folyik, lehetővé teszi, hogy az érdeklődő tanulók elmélyülten foglalkozzanak kedves tárgyaikkal. Az idei tanévben három magyar, két matematika, két német, két foto, valamint orosz, fizika, biológia, népművészeti, művészettörténeti, honismereti, postás és honvédelmi szakkör szolgálja munkánk eredményesebbé tételét. Tanulóink tanulmányi problémáikban szakosított tanulószobai foglalkozásokon kaphatnak segítséget szaktanáraiktól. Az eredményes érettségi és felvételi érdekében előkészítő tanfolyamokat szerveztünk, amely biztosította a résztvevőknek, hogy a felsőfokú oktatási intézményekbe a jelentkezők 72%-a felvételt is nyert. (1972.)

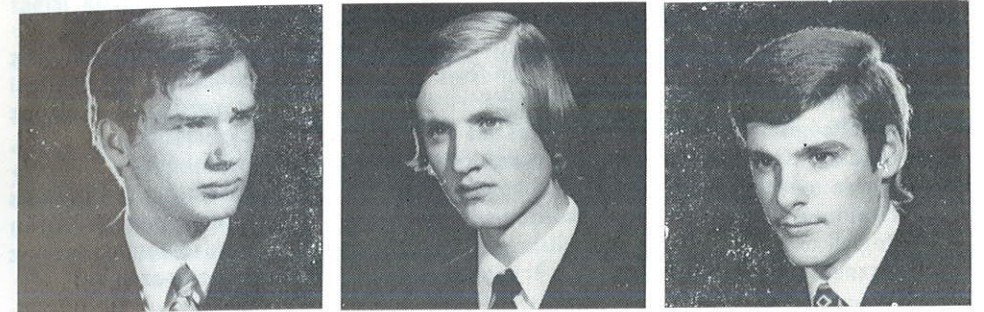
Tanulóink egy része részt vesz a fizikai dolgozók gyermekei számára rendezett korrepetálásokon. Iskolánk tanórákon kívül is változatos lehetőségeket nyújt ismeretszerzésre, az ismeretek elmélyítésére azok számára, akik igénylik.

Törekszünk az oktatás optimális kereteinek biztosítására, emellett nagy gondot fordítunk tartalmi munkánk színvonalának állandó javítására. Ezt bizonyítják többek közt azok az új módszerek, eljárások, kísérletek, amelyeket a hagyományos eljárások mellett tanáraink kipróbálnak, bevezetnek: magyar nyelv és irodalomból (dr. Hartmann Gyuláné, Szentirányi Józsefné, dr. Vígvári Mihályné), idegen nyelvből (Baksa Jenő), biológiából (Pál József, Takács László, Zeiler Simon) stb. (Lásd: Kísérletező pedagógusok c. fejezet).

Erőfeszítéseink lassan gyümölcsöt is hoznak már, ez lemérhető a legutóbbi évek tanulmányi versenyek eredményeiben is. Az 1970—71-es tanévben a megyei tanulmányi versenyeken elért helyezéseink: orosz nyelvből két harmadik és egy ötödik hely (Balázs László, Pagony Balázs, Benkovics Zsuzsanna); a megyei fizika versenyen a IV-es csapat 3. helyezést (Rostás Ferenc, Bertényi Éva, Jung Ferenc), a III.-os csapat dicséretet kapott (Zombár Erzsébet és Kövér Tamás); a sokoldalúsági versenyen második hely (I—II. évfolyam). Az 1971—72-es tanévben országból a megyei versenyen két harmadik helyet szereztünk (Lancsák Mária, Jech Julianna); a megyei sokoldalúsági versenyen I—II. évfolyamos csapatunk első, III—IV. évfolyamos csapatunk

harmadik helyezést nyert; fizikából a Budó Ágoston megyei verseny IV.-es egyéni első és harmadik helyezését is tanulóink szerezték meg (Zombár Erzsébet, Horváth Tibor).

A „Ki miben tudós?” megyei döntőn történelemből Horváth Ottó iskolánk volt KISZ-titkára a III. helyet szerezte meg. Így lett egyike annak a 60 diáknak, kik a megyék legjobbjaként az országos TV selejtező-versenyén indultak. Képernyő elé már csak a legjobb nyolc jutott.

Az 1971—72-ben először megrendezett országos földmérés tanverseny döntőjének tizennégy tagja közül hét iskolánk tanulója volt, az első három helyezett is a mi növendékünk, sorrendben: Hercz János, Csicsvári István, Uzsoki Zoltán.

A tanulmányi átlagok, tanulmányi versenyek mellett a felsőfokú oktatási intézményekbe jutók száma is jellemzi egy iskola tanulmányi munkáját, kudarcait, eredményeit. A jelentkezők száma, a felvettek aránya évenként, osztályonként változó, statisztikai vizsgálódásra, elemzésre nem vállalkozhatunk a hivatalos visszajelzés hiánya miatt.

Örömkre szolgál, hogy az utóbbi években szép eredményeink is születtek. Az első 1971-ben érettségizett geodéziai szakközépiskolai osztály tanulóinak száma 27 volt, 16 tanuló jelentkezett továbbtanulásra, s közülük 15 tanulót fel is vettek. Hárman nyertek külföldi ösztöndíjat, s így Moszkvában, illetve Harkovban négy diákunk tanul (Jung Ferenc, Gross Miklós, Németh István, Horváth Ottó). Az 1972-ben ezen iskolatípusban érettségizett 35 tanuló közül 15 tanuló jelentkezett, s valamennyit felvették.

Úgy gondoljuk, iskolánk lassan serdülő, majd ifjúkorba lép, s az ifjúkor lendületével — fejlődésének jó tendenciáit örözve, növelve — egyre jobb tanulmányi-nevelési eredményeket mondhat majd magáénak.

GÄRTNER JULIANNA
ÉS
KÁRPÁTI FERENCNÉ

A szocialista iskola oktató-nevelő munkájának rendszerében igen fontos helyet foglalnak el a szakkörök, a tanítási órákon folyó munka értékes kiegészítői. A tanítási órákon a tantervben minden tanuló számára egységesen meghatározott, az általános törzsműveltséghez szükséges ismeretek, jártasságok, készségek elsajátítása a cél, a szakkörök az ezen túlmenő speciális érdeklődés, elmélyülési, továbbképzési törekvések számára nyújtanak differenciált lehetőségeket. A kötött tartalmú tanítási órák és a tanári-tanulói alkotó kezdeményezésnek, önállóságnak tágabb teret biztosító órán kívüli foglalkozások együttesen segítik kialakítani a szocialista társadalomnak azt az embereszményét, amelyet nevelési tervünk a következőképpen határoz meg:

„Legyen mindenoldalúan, s harmonikusan fejlett, erős, edzett, elméletileg és gyakorlatilag sokoldalúan és politechnikailag képzett, munkaszerető, szocialista világszemlélettel és erkölccsel rendelkező szépnek, jónak örülni tudó közösségi ember.”

Iskolánkban fennállásának első évétől kezdve szervezett és céltudatos szakköri munka folyik. A szakkörök számának növekedése mellett fajtái az iskola profiljának kialakulásával együtt a tanulók érdeklődésének megfelelően változtak, fejlődtek.

Jelen tanévben iskolánkban tizenháromféle szakköri foglalkozás folyik tizenhét csoportban, szakköreink egy része a jelentkezők nagy létszáma miatt bontott csoportban működik. A szakkörök átlagos létszáma tizenhét fő; tehát az iskola tanulóinak majdnem fele részt vesz valamilyen szakkör munkájában.

Vannak olyan szakköreink, melyek az iskola beindulásától kezdve folyamatosan működnek (matematika, fizika, előadóművészeti, népművészeti, biológia). A szakkörök másik csoportja nem működik ugyan az első évtől kezdve, de igen kedvelt a tanulók körében, nagy érdeklődésre tart számot, és igen szép eredményeket tudnak felmutatni, (Képzőművészeti, orosz, lövészet). Voltak és vannak olyan szakköreink, melyek csak rövidebb ideig működtek, illetve néhány éve működnek. Ezek mutatják legjobban tanulóink érdeklődési körének, valamint az iskola profiljának változását. Technikai szakkörök: rádiós, repülőmodellező, fizika gyakorlati, ezermester — ezek az évek folyamán megszűntek, a gyakorlati foglalkozás jellegének változásával, átalakulásával. Legfiatalabb szakköreink a postaforgalmi, német, honismereti, melyek beindulása az iskola profiljának változásával függ össze (postaforgalmi szakközépiskola, német tagozat beindulása).

Matematika szakkör: vezetői dr. Takáts Ágostonné, Kárpáti Ferenc, dr. Búvári Andrásné. A matematika tagozatos osztályok beindulása óta több csoportban Kárpáti Ferencné, Egyedi Jánosné, Koszorús László vezetésével folynak a foglalkozások. Eredmények: a szakkör szorgalmas tagjait felvették a felsőoktatási intézményekbe. A versenyeken több fordulóban továbbjutottak, a Fehér Lipót csapatversenyben egy ízben az ötödik helyet szerezték meg.

Fizika szakkör: vezetői dr. Búvári Andrásné, dr. Sass Gábor, Pfléger Ferenc, Koszorús László. A felvételi vizsgákon a szakköri tagok nagy része eredményesen szerepelt. 1971-ben az országos középiskolai versenyen egy tanuló (Horváth Tibor III. D)

bejutott a második fordulóra. Az 1971/72-es tanévben a megyei versenyeken is szép csapat- és egyéni helyezéseket sikerült elérni. Az eredményeket a tanulmányi munkánál részletezzük.

Előadóművészeti szakkör: a régi hagyományokra visszatekintő szakkörök egyike. A szakkör tagjai iskolai ünnepélyeink műsorainak szereplői, és gyakran lépnek fel a patronáló üzemek rendezvényein is. A szakkör megalapító Szentirányi Józsefné, Kardos Istvánné voltak, vezetői dr. Hartmann Gyuláné, Végh Józsefné. A szakkör tagjai közül néhányan szép eredményeket értek el a Kazinczy Szép Magyar Beszéd versenyeken, valamint a helikoni rendezvényeken, melyeket a kulturális életünk adatai mutatnak.

Népművészeti szakkör: tagjai a régi népi hímzésminták összegyűjtésével és gyakorlati kivitelezésével foglalkoztak Pálfay Ágostonné vezetésével. Az 1970-es tanévben összegyűjtött anyagokat kiállítás keretében mutatták be. 1971—72 óta Nagy Józsefné vezetésével működik a szakkör. Ebben az évben a szűrrátetés munkával ismerkedtek meg a tagok. Nagyon szép egyéni munkadarabokat készítettek. Emellett az iskola rendgárdistáinak és egészségőreinek jelvényeket készítettek, az osztálynaplókra filcrátétes borítókat, a tanári szoba asztalaira pedig futókat készítettek. A II. félévben keresztszemes varrással foglalkoztak. Év végén kiállítást rendeztek, ami nagy sikert aratott. Az alkotómunka mellett célul tűzte ki a szakkör, hogy megismerkedik Baranya népművészeti szokásaival. Felvették a kapcsolatot a pécsi Néprajzi Múzeum vezetőjével, Mándoki Lászlóval, Zentay János főelőadóval, akiknek segítségével módszeresen járnak ki falura gyűjteni. Egy-egy területen a megadott témakörben adatokat jegyeznek fel, amelyeket további feldolgozásra a múzeumnak adnak át. Így pl. Szébenben a népi hímzéseket, motívumokat, Zengővárkonyban Bognár Jánosnétól a tojásfestést tanulták. A pécsváradi leányvásáron különféle népi hagyományokat s szokásokat figyeltek meg. Az idei tanévben a munkadarabokon baranyai motívumokat alkalmaznak, és megismerkednek a laposhímzés technikájával. Gyűjtőmunkájuk most a német településekre irányul. Az elkészített munkadarabokkal műhelyüket fogják díszíteni. A szakköri tagok valamennyien részt vesznek helikoni pályázaton is. Erre ösztönzi őket szakkörvezető tanárunk — Nagy Józsefné — példája is, ki az 1972. októberében megrendezett Dunántúli Népművészeti Hetek kiállításán munkadarabjával II. díjat nyert.

Orosz szakkör: az első évben Schrem Jánosné irányította a szakkör munkáját. Az 1969/70-es tanévtől a szakkör vezetője Kocsis Margit. Tevékenységük igen sokirányú. Nagysikerű baráti találkozókat rendeznek szovjet komszomolistákkal, mely találkozók a nyelvgyakorlásokon túl a népek barátságának szélesebb körű kibontakozását is elősegítik. Felkutatják és feldolgozzák az iskola névadójára, Vlagyimir Komarovra vonatkozó anyagot. Előkészítik a szakkör legjobbait a tanulmányi versenyekre, melyek eredményeképpen az utóbbi három évben sikerült megszerezni a megyei versenyeken a harmadik helyet mind a gimnáziumi, mind a szakközépiskolai kategóriában. A szakkör tagjai közül kerültek ki a megyei sokoldalúsági verseny első helyezett csapatának tagjai is. Vetélkedőkön próbálják megismerni a Szovjetunió történelmét, kulturális, politikai, irodalmi életének fejlődését. Idegenvezető sétákat rendeznek lakóhelyükön, melyek a szülőföld jobb megismerésén túl a beszédkészség fejlődéséhez járulnak hozzá.

Képzőművészeti szakkör: négy éve működik Czako Zsuzsa vezetésével. Munkájukban fő tényező az alkotó tevékenység. Különböző technikákkal ismerkedtek meg a szakköri tagok — két éve a sokszorosító eljárások közül a linóleum-metszést gyakorolják és fejlesztik tovább. Az évenként meghirdetésre kerülő középiskolás plakát-pályázaton az 1971/72-es tanévben Juhász Csilla ötödik helyezést ért el. A szakkör tagjai

felvették a kapcsolatot Lantos Ferenc festőművésszel, akinek a meghívására két tanuló 1972 nyarán a Tokajban rendezett középiskolás képzőművész táborban vett részt.

Lövész szakkör: a szakköri tagok a légpuska, kispuska és a géppisztoly szerkezeti felépítésével ismerkedtek meg. További programjuk az alapvető tüzelési fogások a légpuska és a kispuska esetében, valamint a harci tőrákra való felkészülés. A szakkör vezetője Koszorus László. A szakköri tagok a városi versenyen a második, illetve a harmadik helyet szerezték meg.

Természettudományi szakkör: iskolánk megalakulásának második évétől kezdve sikeresen működött. Azok a tanulók, akik fokozottabb érdeklődést mutattak a természettudományok, mindenekelőtt a biológia iránt, itt megtalálták a számukra érdekes — nemegyszer izgalmas — tevékenységi formát. A foglalkozások „önképző kör”-szerűek voltak, vagyis a hetenként 2 órás foglalkozásokra mindig más és más tanuló készült föl különböző témákból előadásra, illetve demonstrációkra. A szakkörnek különös színtelje volt az utóbbi, amikor a tanulók önállóan mutatták be az elméleti anyaggal kapcsolatos kísérleteket. Témáik többsége a sejt köréből került ki. Ismereteiknek

megfelelően volt szó a fehérjeszintézisről, az öröklődésről, az egyes betegségek sejt-tani okairól. Iskolánk több tanulója ezeken a szakköri foglalkozásokon kezdte ízlelgetni a biológia tudományának szépségeit, közülük többen vannak, akik azóta egyetemen (orvosi, agrár), illetve hasonló jellegű főiskolán folytatják tanulmányaikat. A szakkör vezetője Takács László volt. Jelenleg tanulóink a biológia szakkör keretén belül folytatják tovább a természettudományi szakkör munkáját. A szakkör vezetője Zeiler Simon.

Fotószakkör: két csoportban működik (szakközépiskolai, gimnáziumi). Vezetője Kovács László és Baksa Jenő. A szakköri tagok felvételeiket az iskolai élet különböző területeiről készítik, illetve a szaktárgyak szemléltető anyagának fotós feladatait látják el az összes munkafázissal.

KOCSIS MARGIT

IFJÚSÁGI MOZGALOM

10 év — az emberiség történetében rövid pillanatnak tűnik, egy ember, egy intézmény életében jelentős útszakasz, s ha végiggondoljuk KISZ-szervezetünk 10 éves fejlődését valóban jelentősnek tekinthetjük az elmúlt évtizedet.

Ifjúsági mozgalmunk egyszerre született, együtt fejlődött az iskolával, s programja, arculata az évek során egyre színesedett, gazdagodott.

Egy ilyen sokszínű életet élő, születése pillanatától léttől duzzadó ifjúsági szervezet munkájáról, mint a miénk, nem könnyű számot adni. Különösen nehéz ez a feladat azért, mert bennünket, nevelőket is ezer féle szál köt ehhez a közösséghez.

1963-ban 7 alapszervezettel indultunk, s ez a parányi létszám eleve meghatározta a tanulókkal való kapcsolatunkat is: olyan baráti, munkatársi együttműködést, olyan közösségi életviszonyokat sikerült teremtenünk, amelyben gyümölcsözően bontakoztak ki a közösséget formáló egyéni kezdeményezések. Tevékeny, leleményes, az iskoláért áldozatra képes KISZ-vezetőinkkel öröm volt együtt dolgozni.

Bár az induláskor problémát jelentett számunkra az, hogy a legnagyobbak voltak egyben a legkisebbek is, néhány hónap múlva a lelkes csúcsvezetőségi tagok példamutató munkájukkal kivívták maguknak a tekintélyt, az elismerést.

Álljon itt az utókor számára — munkájuk elismeréseként — az első KISZ csúcsvezetőség névsora:

Titkár:
Szervező titkár:
Agitációs és propagandista:
Tanulmányi felelős:
Kultúrfelelős:
Sportfelelős:

Gazdasági felelős:
Ifivezetők felelőse:
Próbáztatási felelősök:

Sütő Ilona I. F
Lázár Anna I. C
Tóth Sándor I. G
Gerő Károly I. G
Kiss Erika I. F
Bereczky Valéria I. D
Cziczér Gábor I. B
Kasza Éva I. D
Tóth Sándor I. B
Böröcz Mária I. A
Potocsár László I. E
Nock Mihály I. E
Fekete Mária I. E

Híradás és faliújságfelelős:

A KISZ KB Intéző Bizottsága 1964. július 1-i határozata értelmében 1964. októberében létrehoztuk iskolánkban a KISZ Bizottságot, Végrehajtó Bizottságot és Revíziós Bizottságot. Az említettek létrehozásával emelkedett a vezetés színvonala, jobban érvényre jutott a kollektív vezetés elve. Szervezeti erősödésünket jelentette az is, hogy az alapszervezetek száma öttel megnövekedett.

Iskolánk közösségépítő munkáját úgy igyekeztünk megalapozni, hogy tisztáztuk KISZ-vezetőink előtt, hogy mi a szervezet szerepe, feladata az iskola oktató-nevelő

munkájában. Erre legalkalmasabbnak bizonyultak a tanévnitő vezetőképző táborok. Egyik legjobban sikerült táborunk az 1965—66-ban Harkányban rendezett vezetőképző volt, amelyen az iskola vezetőin kívül megjelent Csorba Tivadar elvtárs is, s aktuális kül- és belpolitikai kérdésekről tájékoztatta az ifjúságot. A tábor utolsó napjára meghívtuk az osztályfőnököket is, hogy a KISZ programjával megismertessük őket.

Az első években a legszebb sikereket a társadalmi munka területén értük el. Bizonyítja ezt az „Egy napot Pécsért” társadalmi mozgalom arany fokozatú plakettjének elnyerése 1964-ben. Megálltuk helyünket a nyári mezőgazdasági munkában is, Bikalon a barack- és komlószedésben is. Iskolánk KISZ-titkárát, Sütő Ilonát a bikali állami gazdaság vezetősége jó munkájáért 2 heti táborvezetéssel bízta meg.

Az évek során elvégzett munkánk mennyiségét és értékét leghívebben a számok tükrözik:

Az 1964. január 1. és november 20. között elvégzett társadalmi munka értéke: 60 792 Ft. Ezt az összeget iskolánk 200 tanulója hozta össze.

Néhány beszédes adat a későbbi évekből:

- 1966/67-es tanévben a végzett munka értéke 305 444 Ft; egy főre eső átlaga: 614,40 Ft.
- 1967/68-ban: 534 536 Ft; egy főre: 991,70 Ft jut.
- 1968/69-ben 398 230 Ft; (ebből az összegből 352 080 Ft-ot a szigetvári konzervgyár szentlőrinci telepén kerestünk paprikafeldolgozással).
- 1969/70-es tanév: 243 134 Ft; egy főre: 411 Ft. (Ez év őszi, bajai keresetünk: 102 203 Ft volt.)
- 1970/71-es tanév: 370 718 Ft; egy főre: 538 Ft (bajai keresetünk: 121 336 Ft volt).
- 1971/72-es tanévben végzett közhasznú munka értéke: 305 452 Ft (Baján 254 762 Ft-ot kerestek tanulóink.)

A központi, nyári építőtáborokba is eredményesen mozgósítottunk minden évben. Leánytanulóink háromszor hozták el a KISZ KB zászlaját jó munkájuk elismeréseként. (1967, 1971, 1972)

Becsületesen helytálltak és fáradhatatlanul dolgoztak gyerekeink az újmecsekaljai játszótér, a balokányi csatornaépítés vagy a Rókus-domb parkosításánál is, de együtt építettük velük a mecseki vidám parkot és állatkertet is, nem is említve az iskola területén és sportpályáján végzett munkálatokat!

Az évek során az ifjúsági élet egyes területein elért eredményeket, sikereket, a sok kedves emléket hosszú volna felsorakoztatni, ezért csupán néhányat említenék közülük:

Az 1965 tavaszán rendezett városi vöröskeresztes vetélkedőn az első helyezést iskolánk tanulója Dömölki Piroska érte el, s a győztesnek járó jutalmat Kabar Ferenc, a Városi Művelődésügyi Osztály helyettes vezetője adta át.

1966. október 27-én Asztalos János halálának 10. évfordulóján zászlóavató és névadó ünnepséget rendeztünk a Ságvári Endre Művelődési Házban. Ünnepségünk bensőséges légkörét emelte Asztalos Jánosné megjelenése, aki szalagot kötött a MÉV KISZ-szervezete által ajándékozott zászlónkra.

A párt IX. kongresszusának tiszteletére megalakított Ifjú Gárda tagjai vették át a zászlót.

Felszabadulásunk 22. évfordulóján iskolánk KISZ-Bizottsága elnyerte a KISZ KB dícsérő oklevelét, a VB titkára, Sütő Ilona pedig aranykoszorús KISZ-jelvényt kapott; az iskola vezetősége pedig aranykoszorús iskolajelvényt és dicsőségkönyvet alapított azon KISZ-vezetők részére, akik mind a mozgalmi, mind a tanulmányi munkában becsülettel megállták a helyüket.

Az 1967. április 24-én ülésező vezetőség — és küldöttválasztó ülésen érte KISZ Bizottságunkat a megrázó hír:

Vlagyimir Komarov űrhajós ezredes hősi halált halt. Ekkor Sütő Ilona KISZ-titkár javaslatára a vezetőség elhatározta, hogy az új épületbe költöző gimnázium felveszi Komarov űrpilóta nevét.

1967. november 4-én a NOSZF félévszázados jubileuma alkalmával tartottuk új iskolánk és a szigetvári konzervgyár által adományozott iskolazászló avató ünnepségét.

A KMP megalakulásának 50. évfordulóján vette birtokába ifjúságunk a felújított KISZ-klubot, az ünnepélyes átadást az „50 év a párt útján” című kiállítás megnyitásával kötöttük egybe.

Az új klub a fiatalok szórakozásán, művelődésén kívül otthont adott bensőséges baráti találkozónak, komoly és vidám vetélkedőknek. Néphadseregünk fiatal katonáival rendezett elvtársi találkozó házigazdája a kedves, derűs egyéniségű Győri Zsuzsa, iskolánk akkori KISZ-titkára volt.

Győry Zsuzsa és utóda Póth Ágnes, mint KISZ-titkárok becsülettel és nagy akarással folytatták az elődök által megkezdett munkát, alapozták iskolánk KISZ szervezetének jó hírnevét.

1969. január 11-én lepleztük le a Komarov emlékhelyet épületünk földszinti folyosóján. Ez emlékhelyen őrizzük a Komarov hamvait tartalmazó szelencét, melyet a KOMSZOMOL nálunk járt delegációjától kaptunk ajándékba. Az itt elhangzott ünnepi beszédet iskolánk első KISZ-titkára, Sütő Ilona tartotta.

Az 1970-es tanévben KISZ-szervezetünk munkája új lendületet vett. Ösztönzően hatottak tanulóinkra a nagy évfordulók: hazánk felszabadulásának 25. és Lenin születésének 100 éves jubileuma. Pályázatokkal, felajánlásokkal, kiállítás és albumkészítéssel tették emlékezetessé e dátumokat.

1970. áprilisában a Lenin centenárium alkalmából három KISZ-vezetőnk: Horváth Ottó, Popovics Gyöngyi és Tóth Zsuzsa, valamint Pagony Balázs, az iskolai orosz tanulmányi verseny győztese a Szovjetunióba utaztak, hogy felkeressék Komarov özvegyét és leányát, s eljuttassák nekik szerény ajándékainkat. Útjuk eredményes volt, sok élménnyel gazdagodva tértek haza küldetésükről.

Az 1971/72-es tanév mozgalmi munkájára pezsdítően hatottak a jelentős párt-

és KISZ-határozatok: az MSZMP KB ifjúságpolitikai állásfoglalása, a X. pártkongresszus, a KISZ VIII. kongresszusára való készülődés, az Ifjúsági Törvény tervezete stb. Mind a mozgalmi, mind a tanulmányi munkában kimagasló eredményeket értünk el. A tanulmányi versenyeken nyújtott jó szerepléseket nem kívánom itt részletezni, csupán Horváth Ottónak, KISZ-titkárunknak kitüntetését szeretném megemlíteni, aki szilárd kommunista meggyőződése, példamutató mozgalmi munkája jutalmaként elnyerte a KISZ KB dicsérő oklevelét, a tanév végén pedig az iskolai pártszervezet tagjai sorába lépett. Érettségi után a Szovjetunióban a külügyi akadémián folytatja tanulmányait.

Ifjúsági szervezetünket jelenleg az 1972. évi küldöttgyűlés választottjai irányítják. Horváth Ottót Budai József (III. B.) váltotta. Budai József politikai tájékozottságával, felkészültségével érdemelte ki a tagság bizalmát. A siklósi politikai tájékozottsági versenyen csapatával a III. helyet szerezte meg, s ugyancsak sikerrel vett részt a Városi KISZ Bizottság ifjúsági mozgalom-történeti pályázatán osztálytársával, Patonai Péterrel. (II. III. helyezés)

Szervező titkár:	Fórizs Zsuzsa	II. D
Tanulmányi felelős:	Szarka Teréz	III. E
Agitációs és propagandista:	Petre Mária	III. E
Kultúrfelelős:	Deák Mária	IV. E
Sportfelelős:	Hollenbach Erzsébet	III. B
Klubvezető:	Feller Dóra	III. A
Gazdasági felelős:	Kiss Attila	III. B
Honvédelmi felelős:	Vida György	II. E
Vöröskeresztes titkár:	Berta Zoltán	III. B

Az orfői vezetőképző táborunkban állítottuk össze az 1972/73-as tanév KISZ akcióprogramját. E tanácskozáson úgy éreztük, hogy az évek hosszú során kifejtett nevelőmunkánk beérett: KISZ-vezetőink olyan felelősséggel, hozzáértéssel és rátermettséggel

gel vettek részt a tervezésben, a program összeállításában, hogy valóban partnerei, munkatársai voltak az iskolavezetésnek.

Önkéntes jelentkezés alapján választottuk meg az elsősök patronáló osztályait, s már szeptember első napjaiban közvetlen baráti kapcsolat alakult ki az egyes osztályok között. Közös kirándulások, klubdelutánok, múzeum- és színházlátogatások alapozták meg a leendő KISZ-tagok jobb megismerését. Októberben, novemberben zajlottak az első tagfelvételi gyűlések. Azt megelőzően a patronáló osztály vezetőségének igen nehéz feladata volt, amikor a 20—30 jelentkező közül kiválasztotta — az egyéni megbízatások teljesítése alapján — a legjobbakat. Január—február hónap folyamán kerül sor az önálló elsős KISZ-alapszervezetek megalakítására.

A táborban készítettük el az ünnepélyek és megemlékezések ütemezését, melynek keretében minden alapszervezetünk védnökséget vállalt egy-egy iskolai szintű rendezvény felett. Kiemelt rendezvényeink e tanévben: a NOSZF évfordulója, a Petőfi-emlékműsor, s nem utolsósorban az április 16—17—18-án megrendezésre kerülő Komarov Napok, mely rendezvénysorozat keretében hazánk felszabadulásának és Komarov hősi halálának köszöntésén kívül, intézményünk 10. születésnapját is ünnepeljük.

A Komarov Napok programja színes, gazdag, változatos lesz, öregbíti iskolánk már kialakult hagyományait. Irodalmi műsor és hangverseny, honvédelmi járórverseny, kiállítás megnyitása, Komarov-plakett leleplezése, „öreg diákok” találkozója, iskolából szerepel a programban.

Ugyancsak a táborban készítettük elő az új politikai oktatási év beindításának tervezetét is. Az előző évekhez hasonlóan a propagandisták e tanévben is a POTE hallgatói, a vezető propagandista pedig Muráth Ferenc, aki az elmúlt tanévben munkája elismeréseként aranykoszorús KISZ-jelvényt kapott. Az első évfolyamon a fáklyavivők kör, a másodikon a politikai vitakör, a harmadikon és negyediken a marxista vitakör indult. Tanulóink szívesen látogatják a vitaköröket, mert vezetőik jól felkészült, rátermett fiatalok.

Eszmei-politikai nevelőmunkánk fontos területe a honvédelmi nevelés. Tavaszi honvédelmi napjaink élményt adó programot biztosítanak tanulóinknak, Bornemisza Imre évek óta szinte katonás fegyelemmel bonyolítja le ezeket a versenyeket. Nagy segítséget kapunk a MÉV II. számú üzemének MHSZ vezetőitől, akik áldozatkészen, fáradhatatlanul vesznek részt a járórversenyek technikai előkészítésében, megrendezésében.

A honvédségi alakulatokkal is jó kapcsolataink vannak: laktanyalátogatások, honvédelmi osztályfőnöki órák, hadtörténeti-haditechnikai előadások, közös klubdelutánok gazdagítják tanulóink honvédelmi ismereteit.

Hogy fiataljaink legfontosabb feladatuknak, a tanulásnak eleget tehessenek, tanulmányi felelőseink szervezik a tantárgyi versenyeket, szakköröket, a hátrányos helyzetűek, betegség miatt mulasztók korrepetálásait, a tudományos és ismeretterjesztő előadások látogatásait.

Üzem- és gyárlátogatással, állandó, rendszeres pályaválasztási tanácsadó ügyelettel, ankétokkal segítjük a III. IV. osztályosokat pályaválasztási gondjaik megoldásában. E munkát a tantestület részéről Kocsis Margit pályaválasztási felelős irányítja nagy hozzáértéssel és rátermettséggel.

KISZ-eseink sokoldalú képzésének biztosítására óriási példányszámban járattuk a különböző lapokat, folyóiratokat, a kulturális alaptól színház- és hangverseny-bérleteket, mozilátogatásokat biztosítunk számukra. Támogatjuk az ifjúsági klub rendezvényeit, a „Könyvbarát” olvasómozgalom akcióit, biztosítjuk a klub használatát az osztályteák megrendezéséhez. Az előző évekhez viszonyítva még nagyobb számban

veszünk részt a városi-megyei kulturális versenyeken, hogy iskolánkat minél több tanuló képviselhesse az 1973-as keszthelyi Helikonon.

Anyagilag és erkölcsileg támogatjuk az alapszervezetek tanulmányi kirándulásait, országjárásait, külföldi tanulmányi kirándulásait, hogy erősítsük fiataljainkban a közösséghez tartozás érzését.

A közéleti szereplés legjelentősebb fóruma volt e tanévben a IV. diákpárlament. Különösen az osztálygyűlések sikerültek a várakozásnak megfelelően, de az iskolai parlamenti is elérte célját: tisztázta tanulóink előtt a demokratikus jogok és kötelességek harmóniáját, valamint a közéleti tevékenység területén jelentkező feladatainkat.

E rendezvény hatására vettek részt KISZ-vezetőink november 20-án a dr. Patla Károly tanácsstaggal, december 1-én pedig a Cserna Sándor képviselővel megtartott baráti beszélgetésen, melynek során fiataljaink sok érdekes és hasznos tudnivalóval bővítették ismereteiket.

KISZ-szervezetünk külső kapcsolatai széleskörűek. A III. kerületi általános iskolák úttörőcsapataival állandó, rendszeres érintkezésben vagyunk: látogatjuk egymás rendezvényeit, kölcsönösen részt veszünk egymás tanóráin, segítjük a nyolcadikosok pályaválasztását. Évek óta szocialista szerződésünk van a MÉV egyes KISZ alapszervezeteivel, a Mecseki Szénbányák Bánki Donát szocialista brigádjával.

Valamennyi alapszervezetünk jelentős részt vállalt az ünnepi előkészületekből, az 1972—73-as tanév jelentős évfordulójának méltó megrendezéséből. A III. D osztály és az orosz szakkör készítette el azt a kiállításunkat, amelyet december 15-én nyitottunk meg. Témája: „50 éves a Szovjetunió.” Részt vesznek osztályaink az iskola és az ifjúsági mozgalom történetét feldolgozó pályázatokon, a „Tiszta iskola — egészséges ifjúság” tisztasági és dekorációs versenyben, a Komarov Napok rendezésében. Lelkesen készülnek a német tagozatos osztályok a Heine ünnepségre, a III. E pedig a Petőfi emlékműsor megrendezésére.

Folytathatnám még a megvalósított eredmények és a távlati elképzelések felsorakoztatását, erre azonban a szűkre szabott keretek miatt nincs lehetőség.

Ifjúsági mozgalmunk sokszínű, változatos munkáját teljes egészében nehéz volna bemutatni, de ez nem is volt célom. Azt szerettem volna érzékeltetni csupán, aminek a lényege egy Makarenko idézettel szemléltethető:

„... az egész folyamatban a fődolog éppen a közös harc, az előretörés, a haladás egy tisztán meghatározott cél felé.”

KARDOS ISTVÁNNÉ
nevelési igazgatóhelyettes.

Az iskolánk kapuján belépő kisdíák minden év szeptember elsején kíváncsi szorongással nézi: mi is vár itt rá. S az iskolánk kapuján kilépő végzett diák minden év június közepén összeszorult szívvel tekint vissza; ifjúságának 4 évét hagyja itt, és az emlékek, élmények sokaságát viszi magával.

Mire is emlékezhetnek szívesen öreg diákjaink? Szívesen emlékeznek az iskolai klubra, mely 1967-től az új épületben az ünnepélyes klubavatás után sok kedves eseménynek lett színhelye. Várady Géza, klubvezető (1968—1970) gazdag programmal tette vonzóvá az iskolai klubéletet. Vendégünk volt Csoóri Sándor író, Kósa Ferenc filmrendező, Arató Károly pécsi költő, Szöllősy Kálmán pécsi író, Romváry Ferenc művészettörténész, Solymossy Egon atlétaedző, Halász Rudolf fotoművész. Nívós műsort hallhattunk a Pécsi Nemzeti Színház művészeitől, a KPVD SZ színjátszóitól, a Zeneművészeti Szakiskola hallgatóitól, valamint Mester Margittól, a Bóbíta együttes tagjától. Vidám, zenés találkozóon vettünk részt a Mecseki Ércbányászati Vállalat fiataljaival. Élménybeszámolók, tudományos előadások, filmvetítések, filmviták, politikai fórumok, szellemi és vidám vetélkedők, kabaréműsorok egész sora teszi emlékezetessé ezt az időszakot. 1972. február 19-én baráti találkozóra érkezett a szigetvári Zrinyi Miklós Gimnázium kamaraegyüttese vegyeskarunk meghívására. Várnai Ferenc tanár vezetésével klubdelutánon mutatták be „népek dalai” zenés összeállításukat. Hangversenyüket hangulatos közös éneklés, ismerkedés és tánc követte. A farsangban rendezett klubtalálkozó viszonzásaként 1973. februárban látogat Szigetvárra hasonló programmal iskolánk vegyeskara.

Minden évben visszatérő hagyomány az elsős postás tanulók eskütétele, melyet a másodéves postaforgalmi szakközépiskolás osztály rendez.

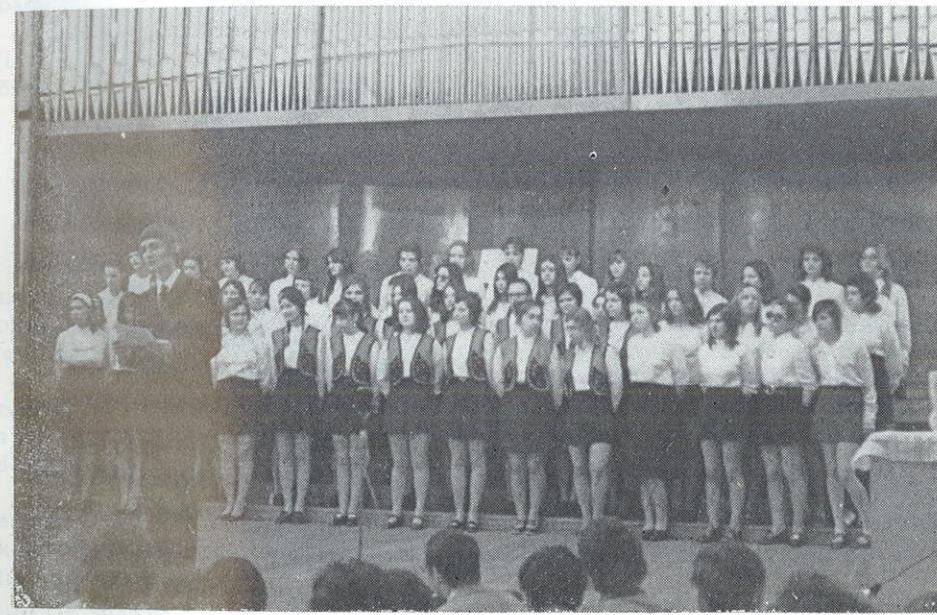
Nagy örömmel készülnek tanulóink minden évben a baráti találkozókra, ahol gyakorolhatják orosz nyelvtudásukat. Sokan kötöttek már tartós barátságot, szereztek levelezőtársat egy-egy ilyen alkalommal.

Pár év óta hagyomány a varrós lányok zenés divatbemutatója, ahol saját tervezésű és kivitelezésű ruháikat mutatják be nagy sikerrel.

Évenként minden osztály kétszer rendez műsoros, vidám teadélutánt. Hányan őrzik kedves emlékként e klubdelutánok derűs, forró hangulatát!

Ki ne emlékezne szívesen az irodalmi műsorokra, ünnepélyeinkre. A „Századok és emberek” (1966) című műsorunk Dobák Lajos rendezésében korhű jelmezekkel nagy sikert aratott.

„Tavaszi borítsd virágba a világot” volt a címe az 1971-ben a Liszt Ferenc hangversenyteremben bemutatott anyáknapra köszöntő műsorunknak. Tanulóink Janus Pannonius, Ady Endre, Tóth Árpád, Áprily Lajos verses vallomásait öntötték szavakba, majd a kamara- és vegyeskórus énekelt, valamint a hangszeres szólisták léptek fel ugyancsak nagy sikerrel.

Sok szereplője volt az 1971-ben a rádióban elhangzott Komarov-műsorunknak is, melyet „Az iskolák névadója” című sorozatban hallhattunk.

A szokásos ünnepi megemlékezések mellett 1966-tól évente irodalmi műsorokkal patronáljuk a Mecseki Ércbányászati Vállalat III-as üzemét.

Nagy esemény minden évben a negyedikesek szalagavatója. Meghívók százainak

szétküldésével várjuk a kedves szülőket és vendégeket erre a bensőséges ünnepségünkre. A tartalmas műsort és a szalagok hagyományos feltűzését éjfélig tartó bál követi.

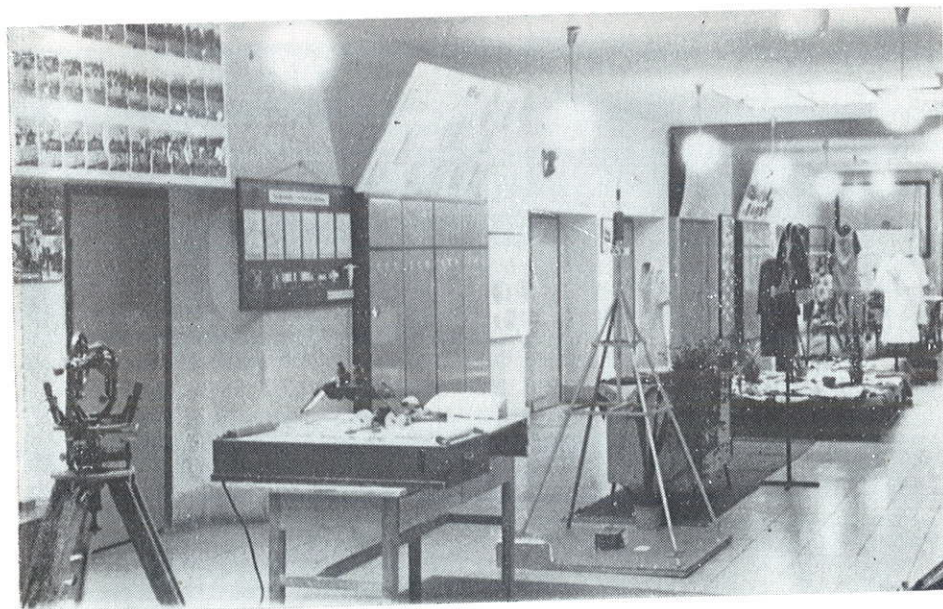
Mindig nagy készülődés előzi meg hagyományos farsangi báljainkat. Sokan jelennek meg jelmezben. Tombola, horgászás, jelmezverseny jelentik az est fénypontját. Táncos, zenével, vidáman búcsúztatják tanulóink a farsangot.

Maradandó élmény tanárnak, diáknak egyaránt a tanév utolsó nagy ünnepélye: a ballagás. A vén diákok mint egy nagy család legidősebb gyermekei indulnak az életbe gyönyörű emlékeikkel.

Sok tanulóink lelkesen vett részt kiállításaink rendezésében. Az iskolatörténeti, népművészeti, úrhajós kiállítást nagy érdeklődés kísérte. Az utóbbi években rendeztük a Népek Barátsága kiállítást, főleg a külföldi levelezések alapján, és a pályaválasztási kiállítást, amely nagyon hasznosnak bizonyult. Kiállítottuk iskolánk névadójáról, Komarovról az évek során összegyűjtött kép- és cikkanyagunkat, amely azóta állandó kiállítás.

Állandó kiállításunk van még közetmintákból, melyet a Déldunántúli Tudományos Intézetől kaptunk dr. Szabó Pál Zoltán gyűjteményeként. Ugyancsak állandó a postai bélyeg- és a könyvkiállítás iskolánk folyosóin.

Hagyomány a gyakorlati foglalkozások, a szakkörök munkáiból rendezett, úgynevezett hobby kiállításunk, melyet mindig nagy érdeklődéssel tekintenek meg a már végzett tanulóink is.

Melyik diák ne emlékezne a tavaszi lázas Helikoni készülődésre, melynek mindig meg is lett az eredménye. 1967-ben iskolánk vegyeskara Dobos László vezényletével ezüst —, Tenki Mária versmondó ezüst — és Solti Katalin bronzérmét szerzett.

1969-ben iskolánk Hobby zenekara aranyérmet hozott haza. 1971-ben a női kórus Ligeti Andor vezényletével ezüst, a kamarakórus ugyancsak Ligeti Andor vezényletével bronzérmét kapott. Hegedüs Katalin a kamaraének-műdal kategóriában

bronzot, Ambrus Katalin, Tolnai Klára a kamaraének-népdal kategóriában szintén bronzérmét szereztek iskolánknak. Ugyanekkor Müller Edit francia műfordításáért aranyérmet kapott.

1968-tól iskolánk ad otthont a megyei Kazinczy Szépkiejtési versenyeknek. Itt is szép eredmények születtek. Pagony Balázs 1971-ben továbbjutott az országos döntőbe, ahol elismerő oklevelet és Kazinczy emlékérmét kapott teljesítményéért. 1971-ben Kiss Judit képviselte városunkat Győrben.

A mohácsi Radnóti szavalóversenyen (1970) Gross Miklós második helyezett lett. 1971-ben Gross Miklós és Tenki Mária az országos versmondó verseny ezüstérmét kapta. A Janus Pannonius versmondó versenyen (1971) Kiss Judit ugyancsak szép helyezést ért el.

Kedves élmény minden diák számára a közös színház-, mozi-, hangversenylátogatás, melyeknek Pelle Olivérné, Egyedi Jánosné és Ligeti Andor a szervező tanárai.

S végül, de nem utolsó sorban mint kulturális élmény, kedves emlékként maradt meg diákjaink számára az 1963-tól működő könyvtárunk, melynek vezetője dr. Czirfusz János tanár, aki kezdettől fogva szívügyének tekinti a tanulók olvasóvá nevelését. A könyvtár jelenlegi állományát 6271 kötet képezi. A könyvtár szabadpolc-rendszerű, a tanulók kedvükre válogathatnak, sőt hetenként kétszer dolgozhatnak is a könyvtárban az ottani könyveket használva. Az idei 1972/73-as tanévben alakult meg a Könyvbarátok Köre, ahol a tagok beszámolnak kedvenc könyveikről, ismertetik az új szerzeményeket. Ily módon egyre több tanulót nyerünk meg a könyveknek, a legjobb barátnak.

Kialakult kulturális hagyományaink ápolása megtisztelő feladat a mai és eljövendő fiataloknak, mely hagyományok révén a múlt a jelennek, s majdan a messzi jövővel ölelkezik össze.

DR. SZAKÁLY SÁNDORNÉ

*

„Jóleső örömmel állapítottuk meg, hogy ismét növekedett városunk énekkarainak száma. A Bánki Donát úti gimnázium leánykara és vonósenekara jelentette a gyarapodást. Az újmecsekajjai gimnázium diákjainak első nyilvános szereplését szeretettel fogadta a közönség...” olvasható a Dunántúli Napló 1964. május 12-i számában.

Mindössze néhány hónap állt még akkor a 40 tagú leánykar és 15 tagú vonósenekar mögött. Ivasivka Mátyás karvezető-tanár nagy ügyszeretettel neveli diákjait a zenére, a zene szeretetére. — Még nincsenek hagyományok, nincsenek „nagy elődök”; az ugaron kell felnevelni a nemrég vetett magból sarjadó új életet.

Új itt minden. — Maga a városrész is fejlődik, bővül és egyre szépül. Lakói most eresztenek gyökeret, most veszik birtokukba, otthonukként. Politikai, társadalmi, kulturális élete most lendül mozgásba és ebben máris szerepet vállal az iskola kulturális életének egésze.

Az ének-zene lelket frissítő ereje hamarosan érezhető az iskola falain túl is, a városrész rendezvényein, megmozdulásain. A két együttes színre lép az „Éneklő Ifjúság” pódiumán a többi nagymúltú énekkar sorában. Önálló rendezvényen mutatják be teljes repertoárjukat a nemrég debütált irodalmi szakkörrel közösen, s hangulatos bál zárja a „hősi” kezdet első évét.

A folytatás is az alapozás jegyében történik. A nagy erőpróbára azonban még

nem szabad vállalkozni. A keszthelyi Helikon diáknapjaira egyelőre „megfigyelők” utaznak felmérni a követelményt, latolgatni a majdan várható esélyeket.

1965. szeptemberében Dobos László énektanár áll az énektanítás és kórusmunka élére három éves időtartamra. Most csak a leánykar működik — a vonóskar zeneiskolai keretben dolgozik tovább —, de eredményes munkájukat fémjelzi Bárdos Lajos Kossuth-díjas zeneszerző megtisztelő látogatása művének, a Tünde nótának betanítása alkalmával. Az „Éneklő Ifjúság” hangversenyén nyújtott teljesítményük a legjobb kórusok sorába emeli őket. A következő év (1967) emlékezetes sikere — a Helikoni ezüstérem — az időközben már vegyeskarrá szervezett énekkar ki-tüntetése.

Az iskolai rendezvényeken való közreműködés, a Liszt-termi önálló hangverseny mind egy-egy új állomás az iskola zenei életében. Ez utóbbin önállóan is fellép a három szólamú fiú spirituálé vokál együttes, s a volt növendékek is visszatérnek osztozni a koncert sikerében. Csak sajnálni lehet, hogy e lelkeséget nem koronázta a tervbe vett zágrábi utazás élménye.

Közben új és végleges otthonába költözik az intézmény. Koncertzongorával, gitárzenekari felszereléssel is gyarapodik. Ez lesz ösztönzője a tehetséges Hobby beatzenekarnak, mely a következő Helikonról aranyéremmel tér haza.

Az 1968/69-es átmeneti év után (énektanár: Heiczinger Erika, karvezető: Pécsi Géza) a fiatal és tehetséges Zákányiné, Pusztai Andrea ad friss lendületet az iskolai zenei nevelésnek, kórusmunkának egy éven keresztül. (1969—70) Szakszerű énektanítása, művészi igénye, módszeres hangképző munkája hamarosan mérhető a szalagavató ünnepségen, a már hagyományos tavaszi hangversenyen, és az „Éneklő Ifjúság” hangversenyén. Szakmai tanácsainak sokat köszönhet a közkedvelt Laokon gitár-együttes, mely a Hobby örökebe lépett.

Az iskolába belépőt a bejáratnál szemben elhelyezett paravánról egy barróki gondolat fogadja: „Csak tiszta forrásból.” — S e forrást mind többen kell, hogy elérjék, merítve abból. A cél, a szándék is teljesen egyértelmű: „Legyen a zene mindenkié” (Kodály Z.) Minél többen, a legerényesebb adottsággal is, tevőlegesen kapcsolódjanak be az alkotói tevékenységbe!

Ennek jegyében folytatódik a munka e sorok írójának vezetésével 1970. szeptemberétől. S egyre gyarapodnak az éneklő, zenélő kisebb-nagyobb együttesek. 1971-ben másodízben lesz helikoni ezüstérmes leánykarunk. (Hiába, nem könnyű a nívós mezőnyben teret foglalni annyi, már korábban befutott együttes között!)

Ott vagyunk minden iskolai, iskolán kívüli elérhető rendezvényen. A Forradalmi Ifjúsági Napok hangversenyén, országos kiállítás ünnepi megnyitóján, a budapesti „Ki mit tud?” válogatóján. Irodalmi szakkörünkkel közösen rendezzük tavaszi hangversenyeinket, s mindenkor meghívottjai vagyunk az „Éneklő Ifjúság” hangversenyeinek. — A nyilvános elismerésből is kivesszük részünket: „Sokáig emlékezetes marad a Komarov Gimnázium és Szakközépiskola kórusainak szereplése. Ligeti Andor keze nyomán a leánykar és a belőle kivált kamarakórus ajkán életrekeltek a művek. A bennük rejlő érzelmi-, gondolati-, tartalmi jegyek egyértelmű és világos kibontakoztatása nagyszerűen hatottak és szép perceket szereztek.” (Dunántúli Napló 1972. május 9.)

A tíz éves vetés érlelődik. Vegyeskar, leánykar, kamarakórus, postás kórus, hangszeres-, énekes szólisták adják át egymásnak a KISZ-klubot, hogy néhány dallamtöredék emlékével tegyék szebbé, örömtelibbé jelenüket, s közvetve holnapjukat.

LIGETI ANDOR

SPORTÉLET

Az iskola megnyitásakor a tanteremnek csak a falai álltak, az udvaron pedig még az építési anyagok sorakoztak. Így az első év első félévének legfontosabb feladata volt, hogy a tárgyi feltételeket megteremtsük. A második félévben már megindult a sportélet. Jelszavunk volt:

Tömegsport, mint az iskola sportjának alapja:

Csupán első osztályos tanulókkal nem tűzhattünk ki más célt magunk elé, mint azt, hogy a tanulók minél nagyobb tömegeit vonjuk be a rendszeres testnevelési és sportmunkába. Így vált jelszóvá a tömegsport megszervezése és hagyományossá tétele. A tehetséges tanulók kiválasztására szerveztük meg a háziversenyeket. Szabályait a versenykiírásban rögzítettük. Három sportágban — atlétika, torna és kosárlabda — kötelezővé tettük a részvételt, mert ezek tantervi anyagok is voltak. Minden tanuló rendelkezett tehát olyan alapismeretekkel, amelyek biztosították, hogy bár kezdeti fokon, de részt tudott venni a versenyeken. Ezért váltak hagyományossá ezen sportágak versenyei.

Minden évben sportnap keretében rendeztük meg az atlétikai versenyt, melyen a versenybírók szerepét a tantestület tagjai töltötték be. Minden osztály egy fiú és egy leány csapatot indíthatott a következő számokban: 100 m-es síkfutás, távolugrás, súlylökés, valamint a fiúk 600 m-es, a lányok 300 m-es síkfutásban. Egy-egy csapat létszáma 4 fő volt, és egy tanuló csak két számban indulhatott. Így elértük azt, hogy

ügyszólván a testnevelés alól felmentettek kivételével mindenki aktív résztvevője volt ezen versenyeknek. Majd a verseny után minden tanuló eredményét jegyzőkönyvbe rögzítettük.

Az első sportnap 1964-ben volt a Pécsi Dózsa sporttelepén. Az indulók száma: 84 fiú és 91 leány volt. Összesen 175 fő versenyzett, vagyis a tanulók 87%-a. Azóta sem volt rá példa, hogy a Dózsa-pályán évenként hagyományosan megrendezésre kerülő sportnapok bármelyikén is 80% alatt lett volna az indulók száma.

A tornát szintén a tömegesség jegyében szerveztük. A tantervi anyagból olyan kötelező gyakorlatokat állítottunk össze, melyeket a tanulók legalább 50–60%-a minimális gyakorlással el tud sajátítani. A vidéki vagy messze lakó tanulóknak a testnevelés óra keretében biztosítottuk a felkészülést. A többi tanuló pedig megosztva az órán és a délutáni tornaedzéseken készülhetett fel. Az első tornaversenyre az 1965/66-os tanévben került sor. Ezt követően pedig minden évben külön a fiúk és külön a lányok részére rendeztük meg, melyen minden osztály egy fiú és egy leány csapatot indított. A csapatok létszáma 4 fő volt. Ezek az adatok azt jelentik, hogy az iskola tanulóinak negyedrésze indult a versenyen. Nem kis gondot jelentett a verseny lebonyolítása sem, hiszen a fiúk versenyén 12–14 csapat, mintegy 60 fő, a lányoknál pedig 16–18 csapat 80 fő indult. Erre legalább két teljes délután kellett. Pontozó bírának pedig minden évben a Tanárképző Főiskola testnevelés szakos hallgatóit kértük fel. Kár, hogy a tantervi tornaanyag oly kicsire zsugorodott, hogy ilyen mértékű tömegversenyekre most már nincs lehetőség. Az utóbbi években szemmel látható visszaesés tapasztalható.

Jobb volt a helyzet a kosárlabda vonalán. Ezt a sportágat is tömegesíteni szándékoztunk. Itt is osztályonként egy fiú és egy leánycsapatot terveztünk, amelyek egész évben folyamatosan körmérkőzés formájában küzdenek a bajnoki cím elnyeréséért vagy a helyezésekért. Nehézséget jelentett a mérkőzések idejét egyeztetni az iskolai elfoglaltságokkal. A KISZ-gyűlésekkel összeegyeztetve, a hétfő délutánokat KISZ- és sportprogram lebonyolítására biztosítottuk, valamint módosítottuk a bajnoki rendszert is. Különválasztottuk az I–II. osztályokat, valamint a III–IV. osztályokat. Így igazi tömegsporttá tudtuk fejleszteni a kosárlabdát. Ezt bizonyítja, hogy évenként 18–20 csapat játszott rendszeresen. Egy csapatba 6–7 főt számolva, mintegy 130–140 tanuló kosarazott, ez évente közel 90 mérkőzést jelentett. Ezeket a mérkőzéseket mindig egy semleges osztály tanulója vezette le. A faliújság pedig — rajta a bajnokság állásával — állandóan a figyelem középpontjában volt.

A tömegsportot nemcsak az atlétika, torna és kosárlabda jelentette. Az ifjúság igénye alapján kézilabdában, kispályás labdarúgásban és asztaliteniszben is rendeztünk osztályok közötti háziversenyeket. Ezeket az asztalitenisz kivételével nem sikerült évről-évre rendszeresíteni, hisz mikor intézményünk az új, jelenlegi épületbe költözött nem volt pályánk, ahol az edzéseket, mérkőzéseket lebonyolíthattuk volna, pedig az előző években már 14 kézilabda és 12 labdarúgó csapatunk indult a házi-bajnokságon. Évek kellettek ahhoz, hogy ismét pályánk legyen.

Az asztalitenisz bajnokság váltakozó formában, de minden évben megrendezésre került. A versenyektől függetlenül az iskola folyosóján egy-két asztalon szinte állandóan pattog a kis kaucsuklabda.

Iskolai és városi szinten egyaránt bizonyítottuk, hogy iskolánk sportéletének alapjait a tömegsport képezi. Joggal lehetünk büszkéek azokra a tömegsport-eredményekre, amelyeket a Baranya megyei Atlétikai Szövetség által kiírt erdei, mezei futóversenyeken értünk el.

	1966-67.		1967-68.		1968-69.		1969-70.		1970-71.	
	induló	hely	induló	hely	induló	hely	induló	hely	induló	hely
<i>serdülő</i> Fiú	45	III.	50	-	100	-	115	-	125	II.
<i>ifjúsági</i>	48	-	90	III.	104	-	112	II.	108	I.
<i>serdülő</i> Lány	40	I.	107	II.	110	I.	142	I.	149	I.
<i>ifjúsági</i>	50	I.	102	I.	108	I.	100	I.	104	II.
Fiú - Lány összesen	183	I.	349	I.	422	I.	469	I.	490	I.

Az érdeklődésnek arra a fokára jutott el ez a versenysorozat, hogy az 1968/69-es tanévtől kezdve már 3—400 tanuló indulására volt szükség, — amely a tanulók 65—70%-át jelenti — hogy az elért eredményeket tartani tudjuk. A sikeres jó szereplés eredménye, hogy az 1969/70-es tanévben megnyertük azt a serleget, amelyet a legjobban szerepelt iskola részére írtak ki. Mindig ott voltunk, ha városi vagy megyei szintű tömegversenyt rendeztek: KISZ-kupa, „Öt karika, öt verseny” stb.

Sportkörünk szakosztályai újabb lehetőségek biztosítékává váltak. Tehetséges tanulóinkat szakosztályokba tömörítettük és igyekeztünk speciális képességeiket tovább fejleszteni. 1963-ban atlétika, torna és kosárlabda szakosztályt alakítottunk. Azonban a kosárlabda kivételével kénytelenek voltunk a másik két szakosztályt megszüntetni. A középiskolai sportkörökre vonatkoztatva olyan rendelkezés született, hogy egy testnevelő tanár csak egy szakosztály edzéseit láthatja el.

Atlétáinkat a Pécsi Dózsa S. K. keretében képezték tovább, ahol a jobb személyi és tárgyi feltételek miatt fejlődésük biztosítottabb volt.

Kosárlabdában megvoltak a tárgyi és személyi feltételek ahhoz, hogy egy fiú és egy lány csapatot foglalkoztassunk.

Saját iskolánk megteremtése először a tömeges fellendülést (1967—68), majd abból a törvényszerűen bekövetkező minőségi ugrást (1970) jelentette iskolánk kosárlabda sportjában.

Még egy rövid ideig működő szakosztályunkról is említést kell tenni. 1964 és 1965 évben lelkes odaadással szervezte meg és vezette Császár Lajos kollégánk a vívó szakosztályt. Már a működésük első évében is szép sikerekkel vettek részt a megyei vívóversenyeken. Nagy kár, és joggal sajnálhatjuk, hogy Császár Lajos eltávovása után megszűnt ez az értékes szakosztály.

Munkánkat és erőfeszítéseinket a középiskolai bajnokságok fémjelzik. A bajnokságok vonatkozásában a torna az a sportág, ahol a legnehezebb eredményt elérni. Itt kell a legtöbb energia egy kis sikerhez is. Három év volt szükséges ahhoz, hogy 1966/67-es tanévben — egyáltalán a megyei középiskolás bajnokságon — indulni tudjunk. Viszonylag magas fokon áll megyénkben a torna. Lányainknak — bár többször indul-

tak — nem sikerült eddig még az I—III. helyezést elérniük. A fiúk is csak az 1967/68-as tanévben tudtak egy szerény III. helyet biztosítani a megyei tornaversenyen. Talán a most munkát kezdő leány tornászaink eredményesebben szerepelnek majd 1—2 év múlva.

Kosárlabdázóink az 1967/68-as tanévtől vettek részt a középiskolás bajnokságokon.

Az 1968/69-es tanévben érték el az első sikert. A fiúk a II. korcsoportban megyei bajnokok lettek. Ezzel jogot szereztek ahhoz, hogy részt vegyenek az országos közép-döntőben. Itt azonban már elfogyott az energia és nem tudtak eljutni az országos bajnokság döntőjéig.

1969/70-ben leányaink a megyei bajnokságon elért II. helyezéssel szereztek jogot arra, hogy a II. korcsoportban az országos bajnokság közép-döntőjébe kerüljenek. Jellemző a megyei bajnokság színvonalára, hogy ugyanebben az évben a fiúk úgy lettek III. helyezettek, hogy azonos pontot szereztek az első és második helyezettrel. A végső sorrendet az döntötte el, hogy melyik csapatnak volt jobb a kosáráránya.

1970/71-ben a fiúk az I. korcsoportban megyei középiskolás bajnokságot nyertek. Az első helyezéseken kívül kétszer értek el a megyei középiskolás bajnokságokon II. és III. helyezést. A lányok ugyancsak kétszer II. és kétszer III. helyezést.

A bajnokságot nyert csapatokban a következő tanulók szerepeltek. (A nevük melletti szám azt jelenti, hogy hányszor voltak a megyei középiskolai bajnokságot nyert csapat tagjai.)

FIÚK:

Biliczky Tibor	(2)	Németh Béla	
Bleyer Ferenc		Németh István	
Gyuris Gábor	(2)	Rabb Ferenc	
Heller Alajos	(2)	Rab Gyula	
Kovács János		Szabó András	(2)
Kövér Tamás	(2)	Tóth Géza	(2)
Makay Antal		Uzsoki Zoltán	(2)
Máté Zoltán	(2)		

LÁNYOK:

Branovics Ildikó	Kovács Ilona
Csankó Judit	Labecz Mária
Császár Erzsébet	Moór Ágnes
Csiszár Irén	Papp Éva
Fodor Ilona	Rotkó Katalin
Kócsó Mária	Tanics Éva

A legszebb eredményeink atlétikában születtek. Fennállásunk óta minden középiskolai bajnokságon részt vettünk. Tanévenként az alábbi megyei középiskolai bajnokságot nyertük egyéni-, csapat-, és váltó versenyben:

Az 1964/65-ös tanévben a leány 100 m síkfutást, a leány súlylökés első helyezését

biztosítottuk. (Fonód Ágnes a megyei bajnokságon elért eredménye alapján részt vett az országos bajnokságon.) Az 1966/67-es tanévben a leány 100 m síkfutást, a leány 400 m síkfutást, a fiú 800 m síkfutást, a II. korcsoport leány diszkoszvetést, továbbá a fiú 4 × 800 m-es váltó és leány 3 × 800 m-es váltófutást megnyertük. A 800 m-es síkfutás országos bajnokságára meghívták Béni Józsefet.

1969/70-ben a II. korcsoport leány 100 m-es síkfutást, a leány súlylökést, a leány diszkoszvetést nyertük, s nyert a leány távolugró csapat, a leány súlylökő csapat, a leány diszkoszvető csapat, a fiú magasugró csapat és a 4 × 800 m-es váltó.

1970/71-ben a II. korcsoport leány 300 m síkfutást, a leány súlylökést, az I. korcsoport leány súlylökést, a leány diszkoszvetést, a fiú magasugrást, továbbá a leány 4 × 200 m-es váltófutást nyertük meg.

A megyei középiskolai bajnokság megnyerése után a bajnokoknak Baranya-Somogy-Tolna és Zala megyék középiskolásaival kellett a területi bajnokságon megküzdeniük az országos bajnokságra való továbbjutásért. Tovább jutni Kócsó Máriának a 300 m-es síkfutásban és a fiú magasugró csapatnak sikerült.

1971/72-ben megyei középiskolai bajnokságot nyertünk az

I. korcsoport:

100 m-es női síkfutásban
400 m-es női síkfutásban
női súlylökésben
női diszkoszvetésben
200 m-es női síkfutásban
férfi magasugrásban (Lantos Zoltán 198 cm-es új megyei csúcs)

II. korcsoport:

női diszkoszvetésben

A területi verseny alapján részt vehetett az országos bajnokságon az I. korcsoportban a leány 400 m-es síkfutásban Kócsó Mária, a fiú magasugrásban Lantos Zoltán és a fiú magasugró csapat. Leány 400 m-es síkfutásban Kócsó Mária III. helyezést ért el, Lantos Zoltán pedig megszerezte az országos középiskolai bajnokságon 190 cm-es magasugró eredményével iskolánk első kimagasló helyezését.

Megyei középiskolai bajnokok az alábbi tanulók voltak, nevük mellett van feltüntetve, hogy hányszor nyertek bajnokságot:

LÁNYOK:

Ágoston Zsuzsa		Mester Margit	(7)
Bereczky Valéria		Morvay Edit	(3)
Buzsáki Valéria		Nagy Révész Mária	
Dömölki Piroska	(3)	Rotkó Katalin	(2)
Fodor Ilona		Scherer Éva	
Fonód Ágnes	(2)	Süle Mária	
Kapossy Éva		Tollár Ilona	
Kiss Ottilia	(6)	Ugró Zsuzsa	
Kócsó Mária	(7)	Vági Leóna	
Mester Irén			

FIÚK:

Béni József	Lantos Zoltán	(3)
Boros Tibor	Máté Attila	
Csák Ferenc	Nagy Róbert	
Deák László	Nógrádi Gábor	(2)
Kovács János	Szűcs Miklós	
László Béla	Tóth Géza	

Az 1971/72-es tanévtől az országos középiskolai bajnoki rendszerbe újabb sportágakkal kapcsolódtunk be. Résztvettek tanulóink kézilabdában és labdarúgásban is a megyei középiskolás bajnokságon.

Eredményeink értékét növeli az a tény, hogy eközben energiánk jelentős részét lekötötte a szabadtéri létesítményeink fejlesztése érdekében végzett munkánk is. A terület mérését és a létesítmény tervét Kovács László készítette, amelynek alapján az ő szakmai irányításával megkezdődött a munka.

A területen el lehetett készíteni egy 300 méteres szabályos atlétikai pályát az összes dobó- és ugróhelyekkel, valamint a pálya középső felületén egy kosárlabda és egy kézilabda pályát. Az első évben 3500 m³ földet terítettünk el több ezer óra társadalmi munkával, a második évben 6000 m² terület szintkiegyenlítését végeztük el a tanulókkal. A Szülői Munkaközösség segítségével pedig elkészült a bitumenes kosárlabdapálya. A harmadik évben a pályát szegélyeztük és megkezdődött a középső rész végleges kialakítása. Jelenleg már csak a futópálya vörös salakkal történő befedése és a pálya öntözését szolgáló csőrendszer bekötése hiányzik.

Ez a munka az 1973. év tervei között szerepel.

MORVAY DEZSŐ

ALKOTÓ DIÁKOK

A gyakorlás pedagógiailag legértékesebb formája az ismeretek alkotó jellegű munkában történő alkalmazása. Az iskolai oktatásban általánosan előforduló alkotó munka tipikus változata az iskolai dolgozat. A dolgozatokban a tanulónak logikusan kell elrendeznie a tartalmi anyagot (ezzel kapcsolatban esetenként önálló kutatómunkát is kell végeznie), alkotóan kell terveznie a részek arányát, ki kell emélnie a leglényegesebb gondolatokat, gyakran önálló véleményét is szükséges nyilvánítania. Az erre való felkészítés és felkészülés a gimnázium 4 éve alatt folyamatosan történik, s a negyedik év végén az érettségi dolgozatok gyakran adják szép példáját annak, hogy sikeres volt ez a munka. A magyar tanárok örömmel tapasztalják ilyenkor, hogy sok tanulóval sikerült megszerettetniük az irodalmat, hogy sokan valóban értői a művészetnek.

Ennek bemutatására idézünk két jól sikerült magyar érettségi dolgozattól. 1970-ben Lukics Éva IV. B osztályos tanulónk

„Szabadság! Tégy gazdaggá minket!”
Gazdagság! Tárd ki szárnyainkat!”

— Hogyan ad hangot irodalmunk, film-
művészetünk felszabadulás utáni éle-
tünk örömeinek, szépségeinek és min-
dennapi gondjainknak?—

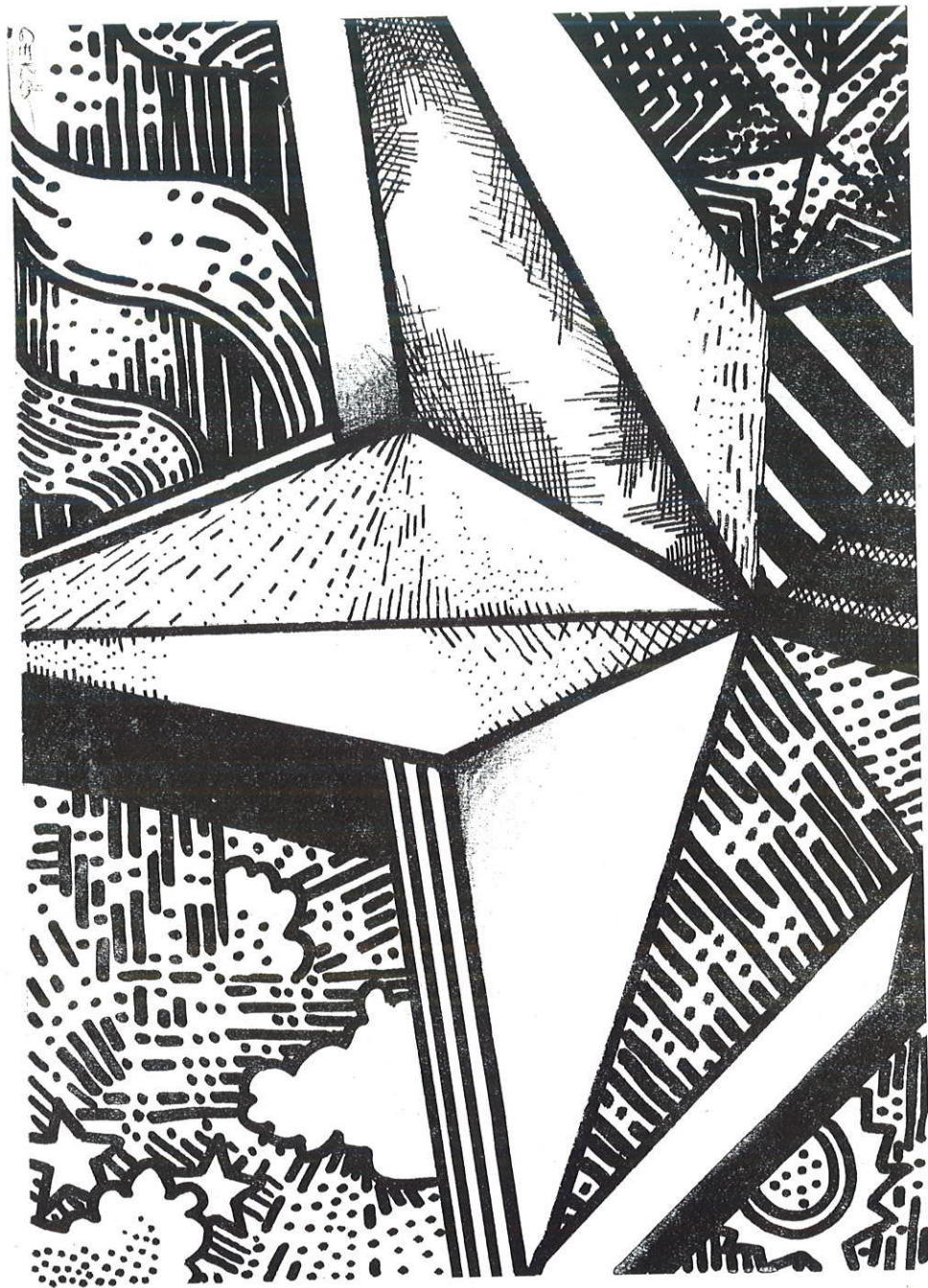
című dolgozatában így ír:

„... Irodalmunk feladata egy Illyés Gyula idézettel példázható legjobban, mert nemcsak közvetlenül a felszabadulás utáni időkre értendő, hanem napjainkra, sőt a jövőre is!

„Te megbecsülsz azzal, hogy fölfeded mi neked fölfedetett” Ez a költők, írók feladata, mert olyan problémák előtt állunk, álltunk, és fogunk állni, miket ők hamarabb észlelnek, s figyelmeztetnek rájuk.

A múltat sem feledhetjük, sőt ki kell értékelnünk, mert hibáit felfedve elkerülhetjük a megismétlődésüket. (A személyi kultusz, dogmatizmus, sematizmus, ami a hibás párt és államvezetésből adódott, nem szabad, hogy még egyszer tért hódítson!) Korunk — történelmi fejlődésünket áttekintve — a legzaklatottabb időszak. Tele van már eldöntött, de még eldöntetlen kérdésekkel is.”... A bírálatok és értékelések mellett az új élet köszöntése csendül ki Illyés Gyula, Buda 1945 májusában című költeményéből.

Juhász Ferenc Rezi bordalában szintén a mindennapok örömét, a jólétet ecseteli, jelzőkkel, hasonlatokkal és felkiáltásokkal. A költemény és a vers, ha leegyszerűsítő játékot űzünk e két fogalommal, nem művészi értékkülönbség, hanem művészi magatartáskülönbség.

Gerő Károly munkája

A költemény: Babits Mihály
A vers: Ady Endre
A költemény: Vallomás vagy szózat,
A vers: Hitvallás, hangos kiáltás.

Lehetne tovább sorolni a gondolatokat, de érdekesebb azzal foglalkoznunk, hogy az élet szép és örülnünk kell, míg ámulhatunk ezen."

1972-ben Mikolai Erzsébet IV. E osztályos tanulóknak „Miért szép? — Válasszon a XX. századi magyar költészetből egy olyan alkotást, amely forradalmi vagy antifasiszta vagy hazafias ihletésű!” című érettségi dolgozatában a következőket fogalmazta meg: „... József Attila életművében is jelentős teret kap az antifasiszta harc. Verseinek egész sora fogalmazza meg szembenállását és tiltakozását a korrallal szemben. Számomra az egyik legcsodálatosabb antifasiszta verse a „Thomas Mann üdvözlése”. Ez a mű az antifasiszta harc jelképévé vált.

A vers tulajdonképpen egy végigvitt metaforikus kép; amelyben — egyik jelenetében — egy kisfiú, egy gyermek hívja magához azt a felnőttet, akit megszeretett, akit bizalmába fogadott. Itt a gyermek József Attilát és az egész magyarságot — illetve a magyarság haladó, fasizmusellenes rétegét — jelenti, és a férfi, akit maguk közé hívnak Thomas Mann, aki méltó arra, hogy tapasztalatait átadja, és azt kéri. A mű elején a költő egyes szám első személyben szól és hív; ez a mondanivalót bevezető rész. A későbbiekben személy-váltás történik, és az „én”-ből „mi” lesz. Ahogy a kisfiú bizalmasan hívja az érett férfit és kéri, hogy meséljen, úgy kéri József Attila is a nagy alkotót. Ez a hangnem — a vers elején — az apa-fiú viszony jellemzője is. A gyermek-hasonlat végigvonul az egész versen; ezt igazolja az, hogy a kicsik szokásainak, jellemének megfelelően beszél az íróhoz.

Az „én” és „mi” váltás között van még egy személy-csere, — ahol a költő szólal meg — ahol kívülállóként beszél a gyerekekről, és az ismert gyermek-vonásról:

„... lám ő se tudja, mit is kíván jobban,
a mesét-e, vagy azt, hogy ott legyél...”

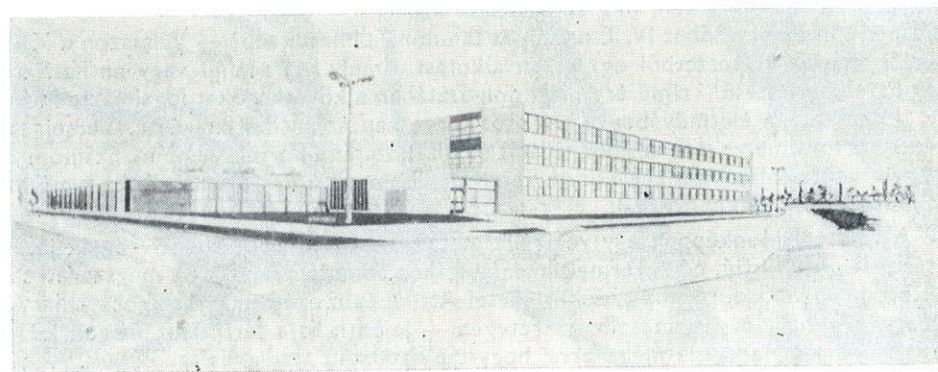
Ez kifejezi azt is, hogy a felnőttek — az igazi felnőttek —, már jelenlétükkel is nyugalmat tudnak kelteni, biztonságérzetet adni. A vers ezután ismét átvált a *manni* estre, amely tulajdonképpen egy egységet bizonyít, azok együttlétét „akiknek emberhez méltó gondja van.” Itt az antifasiszta tábor létére utal, amely kötelességének érzi az Emberért, az emberi névért vívott harcot...

... A vers utolsó mondata visszakapcsol ahhoz, aki „néz téged”, és „örül, hogy lát ma itt fehérek közt egy európaikat.” Ez a látszólag furcsa befejezés fontos mondanivalót hordoz. József Attila itt az európai embert azonosítja a humanistával. Ez a metafora tulajdonképpen fontos politikai mondanivalót sűrít: — mely egyben antifasiszta harcának is összegezése — nem minden fehér méltó a humanista európai névre. Ezzel mintegy ellentétet adja a faji ideológiának. Nem a faj — jelen esetben a fehér — határozza meg az ember értékét, lényegét, hanem álláspontja, emberi — Thomas Mann-nál költői is — magatartása! Ha ezt valaki az Emberi névhez méltóan tudja kialakítani, akkor megérdemli, hogy európainak nevezzék — a vers értelme alapján. — És ezt Thomas Mann megérdemli. És kiérdemlik mindazok, akik hozzá hasonlóan kívül állva is ki tudják fejezni tiltakozásukat, és tiltakozásuk is harcol. Egy oly kor ellen, amelynek megismétlődése talán az emberiség tragédiájához vezetne.”

Ugyancsak önálló alkotómunkát kívánnak a referátumok, előadások, melyek az elsajátított ismeretek felhasználásának komoly lehetőségeit biztosítják. A tanulók

referátumaira fordítható idő a tanítási órákon meglehetősen korlátozott. Ezért iskolánkban évek óta különböző pályázatokat hirdetünk meg, fórumot biztosítva tanulóink tehetségének kibontakoztatására.

Első tanulóink, akik még nem láthatták új iskolánkat, pályázatként az iskola látképét készítették el, műszaki adatok alapján.

(Tóth Sándor 1965., I. helyezett munkája)

Tanulóink nyelvtanulási kedvéhez évente újabb ösztönzést adnak a műfordításban elért szép sikerek. Pörös Géza az Indiai Követség angol nyelvű pályázatán II. díjat kapott 1966-ban, Müller Edit a Helikonon francia műfordításával aranyérmet nyert 1971-ben.

Iskolai szintű műfordítási versenyeken mind prózai, mind verses német, angol, orosz nyelvű művek magyarra fordításával próbálkoztak sikerrel tanulóink. Részlet az egyik legjobban sikerült pályaműből:

Brecht: AZ UTOLSÓ LEVELEK

...
A hazád hív, hallgass hívó szavára
Számára őrizd meg a véred s életed
Kalandorok kényére ki ne tedd!
Csak egy utad van: szökj és menekülj!

Ki igazságos harcnak fordít hátat
Hogy gyáva, el kell viselje a vádat
De joggal fut, kit vérpadtól ment lába
S ha hóhérlegény állja az utad
Emberjogod: fegyverrel véd magad!
És nyitva áll az út hazádba.

(Bleyer Klára, 1970).

A IV-esek számára szónoki beszéd készítésére hirdettünk pályázatot április 4-e alkalmából.

Idézet az 1967-es I. helyezett pályaműből:

„... Igaz, hogy nem kell fegyverrel a kézben harcolnunk új világunkért, mint apáink-

nak, elődeinknek, de a mindennapos munka küzdelmében becsülettel kell helytállnunk, így lehetünk csak méltók azokhoz az ifjúmunkásokhoz és a szovjet hősökhoz, így mondhatjuk magunkat azok utódjának, kik életük árán hozták el számunkra a szabadságot.”

(Sütő Ilona)

Kiss Beatrix 1971. április 4-re írt beszédéből:

„... A megtett út — ma már történelem. Az ünneplés hangulata kellemes és felemelő, de nem feledtetheti velünk azt, ami még előttünk áll, s amit le kell még küzdenünk. Az élet halad tovább, a fejlődés feltartóztatatlan. A múltba való visszatekintés arra jó, hogy erőt merítsünk a továbbhaladáshoz, az újabb sikeres csatákhoz.”

Részlet Tarnay Judit IV. C. osztályos tanuló Petőfi dolgozatából, melyet az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyre írt:

„Föl nem érem ésszel, hogy vannak a nem-mindennapi emberek közt olyanok, akik nem tudják, vagy nem hiszik, hogy az egyszerűség az első és mindenekelőtti szabály, hogy akiben egyszerűség nincs, abban semmi sincs.

Petőfi egyszerűségét nem szabad összetévesztenünk a primitívséggel. A tudatosan alkotott képek összetettségét csak akkor vehetjük észre, ha jobban odafigyelünk. Az összetett képek összetett gondolatokat, érzéseket, hangulatot érzékeltetnek. Bonyolultságuk ellenére is mindenki számára világosak, hiszen a nép nyelvén szólnak meg. Legegyszerűbb, legközvetlenebb, legtermészetesebb képei, szóösszetételei a népköltészetre utalnak, ezek a képek mindig a költő lényeges gondolatait és lelkiállapotát tükrözik.”

Egy vers az első szárnypróbálgatások közül Deák Mária IV. E. osztályos tanulónk tollából:

TÖRÖM A MÚLTAT

Töröm a múltat az Akarom
dörgő kalapácsával
Ledöntöm az álom tejen nevelgetett
Irgalmatlan szerető hamis bálványát
Széztúzom az álmatlan éjszakák
Gyilkos márvány virágát
Szétfeszítem a Bizonytalankodás
bujá indáját
Verejtékezem
Lábam alatt megcsikordul
a porrá zúzott vámpír-arcú Múlt
Megtörlöm homlokom
Kitágul a horizont

Az aranyszálakkal átszőtt égen
a Szerelem madara suhan
Megyek — csak először —
Zsebembe rakom a Múltam.

A dolgozatokból, pályaművekből idézett részletek, képek csupán kiragadott epizódok a mindennapi munka eredményeiből. Szép alkotások gyűltek össze a népművészeti gyűjtőmunka motívumainak felhasználásával készült rátétes, hímzett terítők, használati tárgyakból a különböző pályázatokra. Szemet gyönyörködtető látványt nyújtanak az évente megrendezett kiállításaink. Iskolánk fennállásának tizedik évfordulója megünneplésére folyamatos, gondos munkával jubileumi kiállítást rendezünk, melyen bemutatjuk szakköreink, diákjaink értékes alkotásait.

SCHREM JÁNOSNÉ

EGY ÖREGDIÁK GONDOLATAI...

1963. szeptember 1-én izgatottan jöttem megannyi társammal együtt a tanévnyitó ünnepélyre. Nyolc egyforma évkezdés után ez teljesen más volt, hisz gimnazisták lettünk. Megkezdjük egy újabb, reményteli szakaszát diákjeveinknek, egy ugyancsak kezdő intézményben, az Újmecsekajai Gimnáziumban.

Az iskola még annyira új volt, hogy rendezett udvar, díszterem híján az iskola mögötti téren tartottuk az ünnepélyt.

Ilyen bevezető után érthető, hogy másnap fokozott izgalommal gyülekeztünk az udvaron. Vajon az épületbe be lehet-e egyáltalán menni? Mi vár ránk odabenn, milyenek lesznek tanáraink, osztálytársaink? — és még nagyon sok hasonló kérdés foglalkoztatott mindenkit.

Osztályfőnökünk (Sas Béláné I. E.) a folyosón kiválogatott bennünket, a többi elsős közül, azután beléptünk a számunkra kijelölt „osztályba”. Legnagyobb meglepetésünkre még semmi sem volt a teremben. Mi minden fog itt történni az elkövetkezendő négy évben!? Hogyan tesszük majd kellemessé, otthonossá az üres, rideg falakat? Aztán néhány markos fiú szekrényt, padokat, asztalt hozott fel az emeletre — ezzel megindult az élet a mai Komarov Gimnáziumban.

A legelső I. E, illetve a legelső IV. D osztály tanulója voltam. Heti egy nap szabásvarrást tanultam. Középiskolás koromban különösebben a matematika, fizika tárgyak érdekeltek. Tanáraink közül leginkább a matematikát, fizikát tanítóknak (dr. Búvári Andrásné, Sas Béláné, Takáts Ágostonné) köszönhetem, hogy érdeklődésemet igyekeztek fokozni, és így irányították pályaválasztásomat is. Több matematika szakkörnek is tagja voltam; versenyeken vettünk részt (iskolai, városi, megyei), készültünk az érettségire, felvételire. Az akkor még működő pedagógiai szakkörben is tevékenykedtem. Három évig voltam KISZ VB-tag, osztálytitkár. Igyekeztem minden közösségi megmozdulásban részt vállalni. Most — 10 évvel a kezdés után — nagyon sok élmény merül fel bennem, amelyek mind-mind szebbé, kellemessé tették a középiskolás diákéveket.

És most, az 1972/73-as tanévben tanár vagyok abban az iskolában, ahol ismereteim nagy részét szereztem, és ahol megérlelődött bennem az a gondolat, hogy tanár legyek.

Nagyon boldog voltam, amikor először nem mint diák, hanem mint tanár léptem át az iskola küszöbét. Furcsa érzés volt tanáraink között kollégaként mozogni. Különösen az első napokban, hetekben ismét középiskolásnak éreztem magam. Jelenleg műszaki rajzot és technológiát tanítok az I., II., III., évfolyam D, E osztályaiban. Igyekszem munkámat úgy végezni, hogy akik elhagyják ezt az iskolát a négy év után, ugyanúgy értékes és hasznos tudással lépjenek ki az életbe, mint ahogy bennünket bocsátottak útunkra tanáraink.

DOBAY PÉTERNÉ
Nyul Gyöngyi

KEDVES KOMAROVISTÁK!

Mi is alapító tagjai voltunk az Újmecsekaljai Gimnázium és Szaközépiskolának, amely már nektek Komarov.

A felkérésnek eleget téve — szívesen visszaemlékezünk az 1963/67-ig eltöltött diákéveinkre.

Öt évvel az érettségi után — szinte felnőtt-fejjel — másképpen gondolunk vissza az iskolára, a gondtalanul eltöltött négy évre. Most már csak a szép, örömteli emlékek, élmények jutnak az eszünkbe, ilyenkor újra diáknak érezzük magunkat, és szinte egyszerre mondjuk — „Emlékeztetek?”

Igen, emlékezünk!

Arra, hogy lelkes munkánk nyomán mindig barátságosabbá, otthonosabbá váltak az osztályok. Megalakítottuk az iskolai KISZ-szervezetet, Vöröskeresztet, a különböző szakköröket, önképzőköröket és ezek segítségével megindulhatott a közösségi élet szervezése.

Mosolyogva idézzük az akkor oly nehéznek tűnő, nemkívánt órákat, feleléseket, dolgozatokat.

Meleg szeretettel és hálával gondolunk tanárainkra, akikben nemcsak oktatóinkat, hanem barátainkat is tisztelhetjük.

Sok szép élményben volt részünk, melyek közül egyesek halványabban, mások erősebben élnek emlékezetünkben.

Ilyen volt pl. az abaligeti KISZ vezetőképző tábor, ahol a Mica néni igazgatásával főzött tojásos lecsót még mindig emlegetjük.

E-gyet jobb-ra — ket-tőt bal-ra!

No, igen tánciskolába is jártunk. A végzősök első nyilvános fellépését és az akkor lejtett palotást fényképek is őrzik.

Lassan mi is betörtünk a nagy hagyományokkal rendelkező pécsi középiskolák sorába.

Kórusunk több emléklakett mellé ezüstérmét hozott el a keszthelyi Helikonról.

Szavalóink és egyes szakköreink (matek, fizika, biológia stb.) szép eredményeket értek el a különböző városi és országos versenyeken.

Egyik legjobban működő önképzőkörünk a Takács Laci bácsi által irányított természettudományi önképzőkör volt, ahol a tagok tartottak előadást híres természettudósok életéről, munkásságáról, az emberi test fontos szerveinek működéséről.

Szívesen gondolunk vissza Budapestén Straub Brunó professzor intézetében tett látogatásunkra.

Nemcsak ma, hanem akkor is működött az iskolarádió. Irodalmi műsorai, napi kulturális tájékoztatói, vidám kabaré műsorai nagy sikert arattak a diákok és tanárok körében.

Sokszor visszhangzott a hazai és idegen pályákon: hajrá, Bánki, hajrá Bánki biztatás, amikor kosárlabdázóink, kézilabdázóink, atlétáink küzdöttek a győzelemért. Eredményesebb a kézilabda volt, amely 1967-ben a középiskolai bajnokságon bronzérmét szerzett.

Az egész ifjúságot megmozgató sportnapok és az atlétika pályák koronázatlan királya Dezső bácsi volt, aki árgus szemmel figyelte a tehetséges futókat, mellőzve a fiúk legkedvesebb sportágának (kitaláljátok-e? ... a focinak) híveit.

A „Csináld magad mozgalom”-ból is aktívan kivettük részünket — szabtuk, varrtunk, rajzoltunk, rádiót és ki tudja még mindazt felsorolni, amit szereltünk és kalapáltunk Ilus néni, Laci bácsi vezényletével.

Minden évben nagy izgalommal vártuk a Madarak és fák napját, amikor az egész skola elemőzsiával felpakolva a Kisrétre vonult. Vidám programokat szerveztünk: zsákbanfutást, nagy számháború csatákat. A legizgalmasabb a lekváros lángosevés volt, amelynek közepébe a csalafinta szakács néni 1 Ft-ost sütött. A győztes volt a forint és miénk az öröm, nevezhetünk azon, hogy tetőtől talpig lekváros lett.

A osztályok évről-évre nagy várakozással készültek az 5—6 napos országjárásokra. Csak felsoroljuk, tudjátok merre jártunk: Kisalföld, Nagyalföld, Északi—Középhegység és Dunántúl.

Az évközi munkák közös kudarcai és sikerei, melyek az osztályokat jó közösségekké kovácsolták, ezekkel a túrákkal csak tovább erősödtek.

Bikal, Villány, Grécs-puszt, Szentlőrinc, Kozármisleny ... — kacsolás, barackszedés, paprikavágás, kukoricatörés ... A fentiekből láthatjátok, hogy az építőtáborok és az évközi társadalmi munkákból is lelkesen kivettük részünket. Csak egyszer fordult elő, hogy az egyik brigád kevesebbet kötözött a szőlőben. Mivel ismerték a tábori szabályokat, az esti eredményhirdetést bűnbánásuk jeléül teljes gyászban állták végig, sőt fel is vonultak a nagy tömeg előtt. (értsd: gyász = fekete áncug.)

Oly sokszor említett diákélményeink közül nem hagyhatjuk ki a teadélutánokat, klubesteket sem. Kilóval és literrel nem tudjuk lemérni az elfogyasztott szendvicsek és málnák mennyiségét, de azt tudjuk, hogy diákszerelmek akkor is születtek és múltak el.

Szóban talán hangulatosabban vissza tudnánk adni, s talán többet is mint leírtunk, de célunk volt, hogy akik majd olvassák kissé megismerjék az alapítás emlékeit. Mi, akik nehéz körülmények között kezdtünk, most is ragaszkodunk a Komarov Gimnáziumhoz, amelybe sohasem jártunk, tanárainkhoz, akik még most is jó tanácsokkal segítenek, ha problémáikkal felkeressük őket. Kívánjuk, hogy számotokra is olyan jóleső érzés legyen Gimnáziumunk sikereiről és eredményeiről olvasni, hallani, visszagondolni az ott eltöltött évekre, amint amilyen most nekünk.

Üdvözlünk Benneteket jó tanulást, eredményes munkát kívánva az alábbi Ady idézettel:

„Bár zord a harc, megéri a világ.
Ha az ember az marad, aki volt:
Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.”

KISS ERIKA
KECSKÉS KAMILLA
szigorló orvosok

Nehéz feladat önmagunkról szólni. Különösen igaz ez az állítás a pedagógusok vonatkozásában. Mi — pedagógusok — nem beszélünk könnyen sem önmagunkról, sem hivatásunkból eredő gondjainkról vagy örömeinkről. Nem gátások, nem önismere-tünk hiányából adódó bizonytalanság — bár adott esetekben ez is lehetséges — alakította ki bennünk ezt a magatartásformát, hanem hivatásunk tudata. Embert nevelünk, formálunk, s mivel az ember a legösszetettebb, legérzékenyebb lény, tudjuk, hogy a nevelésével, alakításával kapcsolatos tényezőkről csak indokoltan, felelősséggel, reális mérlegelés alapján szabad nyilatkozni.

Az MSZMP 1972. júniusában kibocsátott oktatási határozata az oktatás, a nevelés korszerűsítésének kérdéséről, a kérdéssel kapcsolatos lehetőségekről és gondokról bennünket, a mi iskolánk nevelőit is arra készítet, hogy felelősséggel ismét átgondoljuk teendőinket, felfedjük lehetőségeinket, s cselekedjünk.

Mi a legsürgetőbb teendők? Olyan fiatalok nevelése, akik tudományos, tehát korszerű műveltségük, határozott világszemléletük alapján aktív gondolkodói és cselekvő résztvevői lehetnek közéletünknek. Szükségszerű társadalmi igény ez, melynek jogossága nem vitatható. Ennek az igénynek akkor tudunk eleget tenni, ha ésszerűen csökkentjük az oktatás valamennyi fő területén a tananyagot, s ezzel párhuzamosan a színvonal minőségi emelésére törekszünk. A színvonal emelése a tanóra adta lehetőségek gondos kiaknázásával képzelhető el, s ez elsősorban tanári módszer kérdése. A jó módszer érdekeltté teszi a diákok az órai anyag elsajátításában. Az érdeklődő diák aktivitása, ezzel párhuzamosan tudásszomja növekszik. S miközben elméje csiszolódik, megtanul szelektálni, összefüggésekben gondolkodni, lényeges és lényegtelen elhatárolni, vagyis nyitott szemmel nézni a világra.

Aki nyitott szemmel jár, az kérdez, a „miért”-ekre választ keres, s nem nyugszik addig, míg meg nem találja a legmegfelelőbbet, melynek alapján megoldást keres, állást foglalhat, tevékenykedhet.

Bár iskolánkban minden kollégánk ennek a cselekvő diáktípusnak a kialakításán fáradozik, én mégis azokról a kezdeményezésekről szeretnék most szólni, amelyek már az elmúlt évben vagy években születtek, vállalva a kezdeményezés „veszélyeit” és örömeit a cél elérése érdekében.

Intézményünkben a legtöbb próbálkozás a magyar nyelv- és irodalomszakos tanárok részéről történt, illetve történik. Irodalmat értő és szerető embereket akarunk formálni. Ez csak oly módon lehetséges, ha felmutatjuk a diákoknak az irodalomban rejlő gazdagságot úgy, hogy arra ők jöjjenek rá, s ne tanári kijelentés vagy megállapítás formájában kapják.

Gärtner Julianna kartársnő módszerének középpontjában az a tanári megfontolás áll, hogy minden tanuló maga gondolkodjék a művön, s fogalmazza meg azzal kapcsolatos gondolatait. A mű hasson, és ne a tanár. A tanár ne igyekezzék befolyásolni a tanulók véleményét, hanem bízta azt az indirekt módon irányított vitára. A tanulói

vita alkalmat ad arra, hogy a tanulók felismerjék a mű többértékűségét, s ebből következően a többféle értékelés lehetőségét, illetve lehetőségeit.

Az általa alkalmazott módszer lényege a következő: a tanár megállapításokban rögzíthető, gondosan tervezett kérdéseire a tanulók írásban válaszolnak („fekete doboz elv”). A válaszok elemzésével megfigyelhető a kérdések működése, minősége, a tanulók gondolatmenete.

Az írásos válaszok felkerülnek a táblára (jók is, rosszak is). Ezután két-két, a vita szempontjából jól kiemelt válasz szembeállításával a tanulók döntenek el, melyik az elfogadható, s milyen további következtetésekre ad ez lehetőséget.

Ily módon az irodalom óra élővé válik. Minden diáknak meg kell ugyanis fogalmaznia gondolatait, nem kapcsolhat ki, mert különben a továbbiakat sem tudja figyelemmel kísérni. Mivel vitával történik a helyes megoldás megkeresése, s minden válasz funkciót kap — még a rossz válasz is — nem kell félni sem a tanárnak, sem a tanulóknak az eredménytelenségtől. Olyan tanulók bekapcsolását is biztosítani lehet tehát, akik korábban félelemből vagy kényelemből nem vettek részt a munkában.

A gátások feloldása lehetővé teszi, hogy minden tanuló elmondhassa véleményét, s a közvetlen vita során alkotó résztvevője lehessen az órának.

Hasonló elvi megfontolások készítették engem is az irodalom óra vezetésének más formában történő irányítására. Az a kérdés foglalkoztatott, illetve foglalkoztat, hogy növelhető-e a tanulói s a tanári munka eredményessége, s ha igen, milyen módon és mértékben. Kérdéseimre választ lírai művek tanításának — a szokásostól eltérő módon történő — elemzésével igyekszem kapni. Próbálkozásomat az elmúlt tanévben kezdtem általános gimnáziumi III. osztályban. A létszám 40 fő volt, ami önmagában már eleve nehézséget jelent az oktatás folyamatában. Ezt látszik igazolni az osztály félévi átlageredménye, mely irodalomból 3,0 volt. Ez az eredmény még egy közepes képességű osztályban sem tekinthető megnyugtatónak.

Az első félév után tehát megbeszéltem a gyerekekkel, hogy a továbbiakban más-ként fogunk dolgozni, s ezt a kijelentést elsősorban a lírai művek vonatkozásában kell érteniük. Azért választottam lírikusokat, mert eddigi tapasztalataim alapján azt a következtetést kellett levonnom, hogy lírai alkotásokról — kivéve az irodalmi érzékkel megáldott tanulókat, s ezek száma sajnos kevés — a többség nem tud beszélni. Tudatukban a lírai művek gondolatvilága vulgáris, közhelyszerű megállapításokban csapódik le. Pl. a politikai lírával kapcsolatban: „Küzdött az uralkodó osztály ellen, harcolt a nép igazáért.” — s idézhetnék más közhelyeket is.

Célom az volt, hogy a műelemző készség alakításával a tanuló egész személyiségét bevonjam az órák menetébe az egyén és a mű, illetve az alkotó találkozását véve alapul.

Munkám során Reviczky, Komjáthy, Kiss, a francia lírikusok és Ady költészete képezte az átgondolt anyagot. A tanár részéről ugyanis elsődleges követelmény, hogy a tanítandó anyagot folyamatában gondolja végig, tehát nem csupán egyik óráról a másikra. Döntse el, mit akar a folyamatból kiemelni, milyen mű vagy művek középpontba állításával úgy, hogy saját elképzeléseit és a tanterv által előírt követelményeket is teljesíteni tudja. Végig kell gondolni azt is, melyek a művek kapcsán értékesíthető nevelési lehetőségek, s mik a világnézeti nevelés szempontjából kiaknázható adottságok.

Az anyag tudatos, szelektáló átgondolása után kerülhet sor — az osztályszinthez mérten — az egyes tanítási órák konkrét megvalósítására, a fokozatosság és a tanári szándék szem előtt tartásával.

Az említett lírikusok tanítását én úgy oldottam meg, hogy az általam kiválasztott művekhez kérdéssorokat állítottam össze. A kérdések a tartalom és forma egységében mindig a mű egészére vonatkoztak különböző szempontok alapján. Ez arra „kény-

szerítette" tanítványaimat, hogy az adott költeményt mindig más-más közelítésből vegyék szemügyre. Minden ilyen típusú órán egyénenként kézhez kaptak a tanulók egy stencilezett kérdéssort. Ez képezi az órai munka alapját, ennek kapcsán tesznek a tanítványaim különböző észrevételeket, vonnak le következtetéseket és megállapításokat. Mivel közösen dolgozunk, az irodalom óra mozgalmassággal telítődött. Diákjaim — egyénileg és osztályszinten is — nagy igyekezettel működtek közre abban, hogy az összeállított kérdéssort, illetve a megfigyelésre váró problémákat megválaszolják, megoldják. Felfedezték a szavak és a költői képek mögöttes tartalmát, „asszociatív mezőt”. Ez sikerélményt jelentett számukra, ösztönzően hatott rájuk, munkakedvük fokozódott, önbizalmuk növekedett. Vonatkozik ez a gátlásos, nehezen nyilatkozó és gyengébb képességű tanulóakra is.

Az elmúlt évi tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a tanulók órai munkájában határozott változás következett be. Érdeklődésük a tárgy iránt megnőtt. Lemerhető ez órai aktivitásukból, felkészülésükből, beszéd- és kifejezőképességük szintjének minőségi javulásából. Eltűntek a sablonok, a közhelyszerű szövegek. Ez lényeglátásuk, problémamegoldó képességük javulásának következménye. Műelemző képességük biztatóan fejlődik. A leggyengébbek is képesek arra, hogy egy-egy lírai alkotáshoz „hozzányúljanak”, a költemény egészére vonatkoztatva gondolatokat megfogalmazzanak. (Természetesen szellemi adottságaik és tudásszintjük függvényében.) Megfigyelhető a határozott véleménynyilvánítás, az állásfoglalásra való igény kialakulása is. Van véleményük, s véleményüket konkrét tényekkel igazolják, mivel megszokták az órák során, hogy egy állítást — legyen az pozitív vagy negatív tartalmú —, csak akkor lehet elfogadni, ha megfelelő indoklás járul hozzá.

Mindezek a tapasztalatok arra készítetnek, hogy az elmúlt évben kezdett kísérletemet tovább folytassam.

A realitás kedvéért meg kell említenem, hogy az irodalom óra előkészítése ily módon meglehetősen időigényes feladat a tanár számára. Ennek ellenére úgy tűnik, megéri, mivel a tanári és a tanulói munka eredményessége ezzel az óravezetéssel növelhető. Ezt látszik igazolni saját tapasztalataimon kívül iskolánk igazgatónőjének, Szentirányi Józsefnének a tapasztalata is, aki saját osztályában irodalom órákon azonos kérdéssorok alapján tanít a kontrollálás és a véleménycsere céljából.

Szentirányi Józsefné a célkitűzéssel kapcsolódott be a kísérletbe, hogy lemérje: tudja-e más is alkalmazni a feladatlapot, nemcsak az összeállító tanár; szakközépiskolai osztályban, illetve minden középfokú intézményben is átvehető-e, eredményre vezető-e?

Mint ahogyan ez legtöbbször lenni szokott, nemcsak a feltett kérdésekre keresett választ, hanem az oktatás, nevelés szinte minden lényeges problémájának megoldására is, mivel a módszer különböző megoldási lehetőségeket adott, illetve indított el.

Tapasztalatai eredményeként az alábbiak összegezhetők. A lírai művek feldolgozását az összeállított kérdéssor alapján nemcsak a feladatlap összeállítója, hanem más tanár is meg tudja oldani, tehát átadható, szélesebb körben is alkalmazható. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy automatikusan, munka nélkül vezet eredményre. Az alkalmazó tanár elmélyült feldolgozása, értelmezése, „újraalkotása” szükséges ahhoz, hogy a tanulókkal együtt dolgozni tudjon. Ezt a módszer erényének, s nem hibájának ítéltük, hisz a tanári alkotószabadságot egyetlen módszernek sem szabad elvenni. Gondolkodásra csak az tud nevelni, ki maga is gondolkodik, a felfedezés, a munka öröme csak az tud lelkesíteni, aki maga is átéli nap mint nap ezt a keservesen szép érzést.

S ezen a ponton kapcsolódott a nem tervezett, de határozottan megállapítható eredmény: a tanár és a tanítvány szemléletének változása, mely nevelési feladatok

egész sorának gyakorlati megvalósítását biztosítja az irodalom órákon a művek feldolgozása során.

A tanár szemléleti változásában nevelési-oktatási szempontból a legértékesebb az a felismerés, hogy nem szükséges minden, a tanterv által megadott művet közösen feldolgozni az órán. Jól megválasztott versekkel biztosítható olyan elemzési készség kifejlesztése, amely az önálló tanulói munkát, annak minőségi fejlődését eredményezi. Ezzel mintegy felszabadulhat a tanár és a diák az idő és a mennyiség ellentmondásának nyomása alól.

A nevelési — hazafias, világnézeti, erkölcsi, stb. — feladatok pedig úgy oldhatók meg, hogy a tanár nem „beleviszi” a műbe, hanem belőle hozza, hozatja ki. Az irodalom óra ilyen jellegű vezetése meggyőzi a tanárt arról is, hogy nem kíván más módszerű tanítást a különböző osztálytípus — s ez válasz a második megfigyelésre — hiszen nem a megtanítandó anyag minőségében, csupán mennyiségében van eltérés. A művek átgondolt kiválasztásával ez az eltérés eleve nem probléma.

A módszer alkalmazása oktatáspolitikai elvek gyakorlati megvalósíthatóságát bizonyítja. Nincs emberileg érékülönbség a gimnáziumi és szakközépiskolai tanulók között. Az általános műveltség minden középfokú oktatási intézményben biztosítható, ha a minőséget, s nem a mennyiséget tekintjük célunk; a tananyagcsökkentés végrehajtható a minőség biztosítása mellett is; a nevelés eredményességét elsősorban az órákon kell és lehet biztosítani.

A diák szemléletének változásában jelentős az a felismerés, hogy az alapvető érdeklődéstől függetlenül — technikai, szakirányú vagy humán — mindenkinek mond valamit az irodalom, mindenki képes megértésére, mindenkinek lehetnek egyéni meglátásai vele kapcsolatban. Ez a felismerés fokozatosan feloldja azt a gátló tényezőt, hogy mint tananyaghoz nem ért, nincs a művészethez, a művészi eszközök hatásának megtalálásához érzéke, tehetsége.

Az irodalom tanításában más jellegű kezdeményezésnek tekinthető Talló Jánosné kartársnő törekvése. A folyó tanévben oly módon próbálkozik az irodalom óra vezetésének újszerű biztosításával, hogy az elsős irodalom anyagot — különböző első osztályokban — az anyag más-más közelítésből történő műfaji átcsoportosításával igyekszik megtanítani. Tapasztalataiból — az eltelt idő rövidsége miatt — még korai lenne messzemenő következtetéseket levonni. Az viszont tény, hogy már az eddigiek során érdekes megfigyelései adódtak, melyeket munkaközösségi megbeszélés formájában kívánunk hasznosítani. A színvonalas anyanyelvi oktatás ugyancsak szívügye kellene, hogy legyen minden magyar szakos tanárnak. Pontos fogalmi gondolkodás, világos, közérthető beszédképesség kialakítása nélkül nem tekinthető eredményesnek a magyar tanár munkája.

Dr. Hartmann Gyuláné kartársnő éppen az anyanyelvi oktatás színvonalának minőségi emelésére törekszik, a Művelődésügyi Minisztérium követelményrendszer-terve alapján.

A minisztériumi követelményrendszer a magyar nyelvtan jelenlegi tantervi követelményeinek pontosításával foglalkozik. Az egyes osztályok tananyagát témakörök szerint elemeire bontja, megjelölve az ismeretek megjelenési formáit. Ezek szerint csoportosítja a leíró nyelvtani anyagot, a nyelvhelyességi, helyesírási tudnivalókat; másrészt meghatározza az elsajátítás szintjét is.

Ezek alapján a kartársnő az óra tervezésekor pontosan számbavette a felidézésre kerülő vagy az új ismeretek elemeit és elsajátíttatási szintjét. Első próbálkozása azonban a tananyag ily módon való feldolgozására, elsajátíttatására egyoldalú törekvésnek bizonyult. A közös erőfeszítéshez, az eredményesebb munkához a tanulók beavatására is szükség volt: tudatosítania kellett bennük is a követelményeket és segítséget kel-

lett adnia az otthoni munkához. Az egyes leckeanyagok elemeit az órák menetében közösen számbavették a tankönyv alapján, és megjelölték az elsajátítás szintjét. Ez eligazította őket a felkészülés során a tankönyvhasználatban is. De tapasztalata szerint megkönnyítette a tanulók felkészülését a témazáró dolgozatra is. Magabiztosabbá tette tájékozódásukat az összefoglaló-ismétlés során a téma anyagában, másrészt a pontosan megadott követelményekhez igazodva céltudatosabb lett a felkészülésük.

De segítséget jelentett a tanár számára is a tanulók tudásának ellenőrzésében, értékelésében. Ugyanis ha a felmérő jellegű feladatlapok — együttesen — az egység összes elemeit tartalmazzák, számszerű pontossággal kimutathatók a tudás-, illetve a készségbeli hiányosságok. Megállapítható volt pontosan, hogy hol tart az osztály a követelmények teljesítésében, másrészt ennek alapján megtervezhető volt a hiányosságok pótlásának mértéke, módja. Ha a tanári igény igazodik a tudatosított követelményekhez, a gyengébb felkészültségű vagy nyelvérzékű tanulók önbizalmát és kedvét meghozza a tanuláshoz, a siker pedig biztosíték a további munkához. Így a céltudatosabbá váló tanári-tanulói munka által hamarabb vagy jobban megközelíthetők az anyanyelvi nevelés célkitűzései: a kibontakoztatás segítése a nyelvi műveltség által.

Az 1972/73-as tanév második félévében dr. Hartmann Gyuláné és Gärtner Julianna bekapcsolódik egy tudományos kísérletbe is. A kísérletet Antal Gyula, a Pécs városi Pártbizottság Művelődésügyi és Propaganda Osztályának vezetője irányítja. A kísérlet célkitűzése találkozik az oktatási határozat azon kívánalmával, mely követelményként jelöli meg a tanulás tanítását az oktatómunka színvonalemelésének függvényeként.

A kísérlet célja: gazdaságos és eredményes tanulási módszerek tervszerű tanítása, a módszerek hatékonyságának vizsgálata.

A kartársnők azért kapcsolódtak be ebbe a munkába, mert így saját szaktárgyaik keretein belül (magyar irodalom, történelem) vizsgálni, illetve mérni tudják, milyen mértékben várható az oktatás eredményességének javulása tudatos tanári irányítás és tanulói felkészülés alapján. Tapasztalataikat munkaközösségi megbeszélésen kívánjuk hasznosítani.

Az idegen nyelvek tanítása terén munkaközösségi kezdeményezésnek tekinthető Baksa Jenő kartárs kísérlete is. A kartársat a társadalmi és technikai korszerűsítések, újítások készítették arra, hogy revideálja a maga gyakorlatában a nyelvtanítás célját, elsajátítási formáit, eszközeit.

Módszerét különböző idegen nyelvek tanításakor — orosz, francia, német — alkalmazza. E nyelvek tanításában az egyes nyelvi fogalmak megértésére (pl. asztal, szék) a fogalom anyanyelvünkön történő megnevezése helyett rajzok, modellek szemléltetésével törekszik. Így módon ugyanis elérhető az élő-mozgó nyelvi rendszer variálható beidegzése, automatizálása és a tudat — a sajátjává tett új rendszerrel — önálló, helyes nyelvi alkotásokat képes létrehozni. (Pl. egy élmény önálló leírása, párbeszéd lefolytatása, aktív tartalomelmondás, önálló szövegű fordítás.)

A nyelvoktatásban értékelhető eredmények elérése elképzelhetetlen és megalapozatlan törekvés a nyelv szerkezetével és formáival történő rendszeres alkotó és ellenőrző aktív munkálkodás nélkül. Ebből a közelítésből indul ki a modern nyelvoktatási szemlélet, mely a mondatmodellekben felfektethető nyelvet, a szókinccset és a nyelvtant szerves funkcióval egyesítő szokásrendszernek tekinti. Ezt a szokásrendszert alakítja ki a tanulóban variálható automatizmusok alkalmazásával akár táblán, akár füzetben, írott szöveggel, képsorral vagy hanggal, vagy mechanikai szerkezetekkel.

A kartársat a nyelvoktatás kérdésköréből elsősorban a mondatok és mondatrészek, illetve a nyelvtani formák szemléltetése és rendezése foglalkoztatja.

Próbálkozásai során jutott el az elvontnak ható magasabb egység, a mondatmodell nyelvi struktúrájának formai és tartalmi érzékeltetéséhez, s a modellen belül — a tartalmi változtatás érdekében — a variálhatóság megoldásához. Munkája legfőbb biztosítékát a gyakorlatok rendszerességében, valamint nagyszámú variációk alkalmazásában látja. Ahhoz ugyanis, hogy a tudatra csak éppen felvett nyelvi ismeretekből beszédben felhasználható nyelvi automatizmus alakuljon ki, a gyakorlatok oly rendszerességére, oly nagy számára és az összes variációk oly könnyed, beidegzett lefolytatására van szükség, ami nem valósítható meg az eddigi statikus szemléltetéssel, hanem csupán valamilyen mozgatható mechanikai eszközökkel.

A szükséges kívánalmak megvalósításához Baksa kolléga mechanikai szerkezetet készített. A szerkezet segítségével változtatható képelemek beiktatásával és a megjelenő szöveggel életszerű szituációk állíthatók be a nyelvi struktúrák keretébe. A szerkezetet — kivitelezett formájú bemutatása után — a Művelődésügyi Minisztérium az illetékes Országos Pedagógiai Intézettel egyetértésben 123841/1965. XXVIII. szám alatt újtásként „Korongos gyakorló nyelvoktató” néven elfogadta. A készülék nagyobb kivitelben vagy átvilágító anyagon készítve osztálygyakorlatokra alkalmas, kisebb formátumban az iskolában megkezdett közös munka otthoni folytatására, illetve egyéni-leg összeállított feladatok automatizálására használható. Mivel struktúrák keretében valósítja meg az automatizált nyelvoktatást, folyamatos alkalmazása elősegíti a struktúrákban való gondolkodás kialakítását. Ez utóbbi nélkülözhetetlen a beszédkészség kifejlesztésében és a nyelvtudás tökéletesítésében.

Természetesen a modern nyelvoktatást nem az teszi korszerűvé, hogy könyvet, élőszót, magnetofont, vetítógépet, nagy költséggel berendezett nyelvi laboratóriumot vagy korszerű programozógépet használ-e, hanem az, hogy azokat milyen oktatási módszerrel és hogyan használja. Gépek önmagukban nem oldják meg az oktatás problémáját sem a nyelveknél, sem más tárgyaknál. Önmagukban, önmagukért használva a gépek üres formalizmussá válhatnak. A gépek akkor járulhatnak hozzá eredményeinkhez, ha előzőleg tervszerűen kidolgozott módszerek technikai megvalósítására alkalmasak. Az oktatásban ma alkalmazott programozás, beidegzés a gépekkel jól elvégezhető; a gépek a tanár a tanuló helyett irányítják a szervezett gyakorlatot, s megkímélik a tanárt és a tanulót a fárasztó ismétlés motorikus munkájától.

Baksa kartárs újítása alkalmas arra, hogy egyesítve nyújtsa megismerésre és gyakorlásra a nyelvoktatás két nagy területét: az anyagot és a formát, illetve a szókinccset és a nyelvtant. A helyes szórendben — a maguk helyén megjelenő szavak után — helyes nyelvtani ragok állnak be, tartalmilag értelmes és nyelvtanilag pontos mondatot alkotva. A képsor segítségével összeállított értelmes mondat egyidejűleg vagy külön-külön anyanyelvi, illetve idegen nyelvű szöveggel leolvasható vagy fordítva. Így egyik a másikkal ellenőrizhető, az idegen nyelv tanulása meggyorsítható, a két nyelv struktúrabeli különbsége szemléltethető.

A nyelvtudás korunkban nem üres divat, hanem a korszerű műveltség olyan szerves része, amely az emberi megértést elősegítő tartalmakkal az emberek közti gondolat- és véleménycsere lehetőségét biztosítja.

A gondolkodás formálásának igénye nyilvánul meg biológus kartársaim tevékenységében is. A biológia tantárggyal kapcsolatban az ismeretek objektív ellenőrzésére a „feleletválogató” módszert vezette be Takács László és Zeiler Simon.

A módszertől az ismereteket megelőző oktatás határfokának és hibáinak visszajelzését várják. A módszer alkalmazása lehetővé teszi nemcsak a reálisabb tanári és tanulói munkamegítést, hanem a szintetikus gondolkodásra való nevelést is. A feladatok ebben az esetben állításokat és indoklásokat tartalmaznak. A tanulóknak ezek viszonyát kell megítélni, tehát logikai ítéletalkotást kell végezni.

Az alkalmazott, reláció-analízis módszerben a jelölések a következők:

- A: az állítás és az indoklás helyes
- B: az állítás és az indoklás helyes, de az indoklás nem világítja meg helyesen az állítást
- C: az állítás helyes, de az indoklás nem
- D: az állítás nem igaz, de az indoklás önmagában helyes
- E: az állítás és az indoklás egyaránt helytelen

A biológia-oktatásban a feleletválogató módszeren kívül a programszerű oktatásra is sor került. Programlap alkalmazását Zeiler Simon vezette be magyar és angol nyelvű szakirodalom tanulmányozása alapján az első gimnáziumi osztály növényrendszertani részének feldolgozásával.

A program három részből áll: az első részben a munka végzéséhez szükséges információkat kapják meg a tanulók. A második részben — a tulajdonképpeni anyagot kisebb szakaszokra bontva — önállóan dolgoznak. Ekkor írják be a munkalap üresen hagyott rovataiba azokat az új fogalmakat, összefüggéseket, amelyek a tananyag gerincét alkotják. A harmadik rész a tulajdonképpeni összefoglalás szerepét tölti be. A tanulók a sorok kipreparálásához a tankönyvet, a kis növényhatározót, élő- vagy preparált növényt használnak. A megoldási idő ebben az esetben 25 perc. A program megoldása után történik a szóbeli visszajelentés a kérdések sorrendjében.

Az eddigi tapasztalatok bizonyítják a programszerű oktatás hasznosságát. Elérhető ugyanis, hogy a tanulók egyénileg dolgozzák fel az anyagot, maximális aktivitás mellett.

Mivel a tankönyv nem programozott, Zeiler kolléga a munkalapokat nemcsak az órai anyag feldolgozásakor bocsátja a tanulók rendelkezésére, hanem az otthoni felkészüléskor is. Az előző óra anyagát feladatlapra kérdezi vissza abból a pedagógiai-pszichológiai megfontolásból kiindulva, hogy a visszakérdezés lehetőleg úgy történjék, ahogy az információ nyújtása történt.

A Művelődésügyi Minisztérium főosztályának egyik lényeges megállapítása — „szükséges a tanórai aktívabb foglalkoztatás” — készítette Pál József kartársat is az írásbeli számonkérés esetében új módszer alkalmazására. Módszerét szakközépiskolai osztályokban, heti kétórás tárgyak esetében (biológia, földrajz, szakmai) már 7—8 éve alkalmazza. Eddigi tapasztalatai alapján jól beváltak bizonyult. Az úgynevezett „fordulósi” módszerről van szó. Az elnevezés a számonkérés lebonyolításából adódott. Ezt az írásbeli formát — tanulónként és tantárgyanként külön vezetett dolgozatfüzetbe — végzik, mégpedig úgy, hogy a tanulók általuk nem ismert időpontban egy, esetleg két kérdésre 8—10—15 perc alatt írásbeli választ adnak. Ezek a kérdések mindig a témakörök leglényegesebb részeiből adódnak. A kérdésekre három fordulóban kér választ. Az első forduló javítása után a tájékoztató jellegű érdemjegyeket közli a tanulókkal. A második forduló eredményét szintén közli. Ezzel az eredménnyel javítani, megtartani vagy rontani lehet az első forduló eredményét. A harmadik forduló az első kettő eredményét változtathatja, s ennek alapján kapják meg a tanulók a végleges érdemjegyet a kiemelt témakörből. Ez az érdemjegy a naplóba megkülönböztethető módon kerül be.

A módszer alkalmazása a tanár számára kétségtelenül munkaigényes, de feltétlenül hasznos. Hasznosságával kapcsolatban a következők állapíthatók meg:

- A tanulók tudásáról maradandóbb és átfogóbb képet nyerhetünk.
- A kevésbé igyekvő és értelmi adottságaikban is szerényebb képességű diákok számára ösztönző hatású; bukásuk számaránya csökkent.
- Az állandó javítás lehetőségét biztosítja; többletidő ráfordítása nélkül. (Ez utóbbi a beszámoltatásoknál komoly megterhelést jelent tanárnak, diáknak egyaránt.)

- Ezzel a módszerrel a visszajelentés gyakrabban és egy egész osztály viszonylatában kapható meg.
- Az anyag elsajátítása szinte teljes összefüggésében látható — a szülőknek bármikor bemutatható.
- *Megbízható!* — mert a végső érdemjegy megállapításánál a szubjektivitás kisebb; — a folyamatos tanulás biztosabb — a fokozatosság elve könnyen realizálható, szinte minden lényeges rész számonkérhető — s nem utolsósorban azért, mert az így nyert érdemjegyet a tanulók sokkal reálisabbnak tarthatják.

Nem folytatom tovább nevelőközösségünk kísérletező munkájának ismertetését. Szándékoltan teszem ezt, vállalva, hogy az olvasó esetleg hiányolni fogja oktató-nevelő tevékenységünk átfogó jellegű bemutatását. Meg kell mondanom: nem is törekedtem teljességre. A teljesség igényét sem a közlés jellege, sem célja nem kívánta meg. Céлом csupán az volt, hogy felvillantsam iskolánk hétköznapijainak útkereső próbálkozásait, s bizonyítsam: kell és lehet újat akarni. Élhetünk bátran a nevelői alkotószabadság jogával, erre biztat bennünket oktatási reformunk szelleme is. Nem szabad azonban szem elől tévesztenünk: a kísérlet tárgya a gyermek, ezért a kísérlet nem cél, csupán eszköz, melynek akkor van létjogosultsága, ha munkánk minőségi színvonalának emeléséhez úgy járul hozzá, hogy közben a gyermek személyiségét is segít kibontakoztatni.

Dr. VÍGVÁRI MIHÁLYNÉ

BEETHOVENHEZ

Intésedre
a hajlott tölgy
felágaskodik
árnyékát
odvába gyűri

felemelt karod
sziklára sújt
az ágon meg se rebben
az alvó madársereg

torkod dagad
hangod mégse halljuk
fülünk a gát

EGY HALOTTHOZ

Belénk zuhantál
örvényed mélyén
fogva tartasz
jeges nappalok
s olvadó éjszakák közt
vergődünk most egymásra várva
csak foszló emlékünkszálai kígyóznak
súllyedő bárkád körül

amit megérleltünk
el sem vetetted
amit elültettünk
érett gyümölcsként
már öledben feszül

húnyt szemünk mögött
a tiéd nyitva látjuk
kihűlt nyomod ösvényén haladva
visszaindulsz velünk.

ZÁGONY RUDOLF
a Komarov Gimnázium
volt tanára

A KOMAROV GIMNÁZIUM VÖRÖSKERESZTES SZERVEZETÉNEK 10 ÉVE

A Komarov Gimnázium vöröskeresztes szervezete a gimnáziummal egyidős. Mint az Országos Ifjúsági Vöröskereszt része, a Pécs Városi Vöröskereszt titkára által adott elveknek igyekezett megfelelni.

Kezdetől a legújabb időkig Takács László biológia szakos tanár lelkes és hozzáértő irányítása alatt állt, ki szem előtt tartotta az igazgató útmutatásait s az ő, valamint a tantestület állandó támogatását élvezte. Orvosegészségügyi, szakmai tekintetben az iskolaorvos is állandóan mellette állt.

Az „Egészségügyi Világszervezet” megfogalmazásában az egészség nemcsak a betegségektől való mentesség, hanem a testi, szellemi és szociális jólét állapota.

A vöröskereszt felfogta az egészség ilyen meghatározásának értelmét, s munkájában arra törekedett, hogy a felnövő fiatalság ilyen egészségre tegyen szert. Vallotta szocialista egészségügyünk alapelveit, hogy az egészségügyi gondozás első- és főfeladata a megelőzés, s hogy az egészségügy fejlesztése tervszerűen halad előre, s munkájában a társadalom aktív közreműködésére támaszkodik. Tudta azt is, hogy a társadalom aktivitására csak az esetben számíthat, ha ez a társadalom ismeri ez irányító eszméket, tisztában van azzal, hogy a megelőzés terén mi a tennivalója.

Ezért ifjúsági vöröskeresztes szervezetünk munkáját úgy organizálta, hogy annak központjában az egészségügyi nevelés álljon, s annak impulzusai rendszeresen ériék az ifjúság egészét.

A szervezetet a tanárelnök felügyelete alatt a titkár, s annak helyettese irányította. Első, lelkes titkárunk Kecskés Kamilla volt, 1969/72-től pedig méltó utódaként Zombár Erzsébet. Megszervezték, felszerelték a mentőállomást, gondoskodtak a mentők, elsősegélynyújtók megfelelő kiképzéséről. Elsősegélynyújtó házi vetélkedőket rendeztek a vöröskeresztes szemlélet serkentése céljából, s eredményesen részt vettek a városi vetélkedőkön.

Az egészségügyi nevelőmunka végrehajtói azonban az osztályfelelősök. Ezek a vöröskeresztes tevékenységre önként jelentkezett tanulók lettek, kik körülírt feladatra kaptak megbízást, s megbízatásukat az osztályfőnök révén az igazgatóság is helybenhagyta. Minden osztályban 3—3 felelős működött, s mivel mindegyiknek helyettese is volt, ezzel tulajdonképpen a tanulók 20%-át máris érdekeltté tettük a munkában.

Az első megbízott: a *higiénikus*.

Feladata: a személyi és környezeti higiénia, öltözködés, étkezés, tisztálkodás, szellőztetés, dohányzás, WC higiéniaja, továbbá a *megelőző küzdelem*.

Ez egyrészt elhárító feladatokat támasztott: közreműködni a közlekedési, sport, torna és iskolai balesetek elhárításában, küzdeni a fertőző betegségek behurcolása, terjedése ellen, küzdeni a korán kezdett dohányzás, alkoholélvezet ellen.

Még ennél is fontosabb az egészséges életmódra való serkentés, az ilyen életmód szokásrendjének kialakítása, önfegyelmelés, rendszeres munkára nevelés, a tehetség

gyümölcsöztetése, az önkéntes, kedvtelésből űzött szabadidő mozgás, testedzés megkedveltetése.

A másik felelős: a szociális gondozó.

Feladata: az egymásért és a közösségért felelősséget érző embertípus kialakítása, a szociális, humánus, áldozatkész gondolkodás ébrentartása.

Éppen ezért vezeti a hiányzási statisztikát, feltárja a késések, hiányzások okait, háttereit. Tanulmányozza az osztálytársak szociális helyzetét, nyilvántartja a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulókat, azoknak az osztályfőnök támogatásával és tanácsai szerint segítséget nyújt. Az ő feladata a beteggondozás, kísérés, elsősegélynyújtás. Mindvégig részt vesz osztálya szűrővizsgálatán, az iskolaorvos segítségével megismeri tanulóitársai egészségügyi, családi problémáit. Az orvosi titoktartás azonban őt is kötelezi. Ennek figyelembevételével vezeti az egészségőri naplót, mellyel szemben az évfolyamok előrehaladtával a kíváncsiak egyre nőnek.

A harmadik felelős: az egészségügyi nevelő.

Foglalkozik az egészségügyi nevelés kérdéseivel, módszereivel; megadott témák alapján készül a heti kiselőadások megtartására, s kijelölés esetén meg is tartja azokat. Az előadás után vezeti a vitát. Felszólal a vöröskeresztes gyűléseken, szemléken, készül az évi zárószemlére, a *parlamentre*.

Igyekszik közvéleményt teremteni az egészséges, fegyelmezett, szabadidőt megfelelően kamatoztató, szenvedélyektől, rossz szokásoktól mentes, rendezett életgyakorlat mellett. Tudja, hogy a nevelés sikere nem a nagy szavakon múlik, hanem a jó példa és a gyakran ismételt kedvező impulzusok nyomán alakul ki. Az egészséges életgyakorlatban tehát maga is igyekszik példát adni.

Az egészségügyi felelősök már pusztán jelenlétükkel, ünnepélyes megbízatásukkal is figyelmeztetik a közösséget arra, hogy a vöröskeresztes munkának három nagy munkaterülete van. A hármas feladatkör lelkiismeretes betöltése napról-napra megújuló, az egyénre és osztályközösségre egyaránt ható higiénés, szociális impulzust gyakorol s így évek alatt igen jelentős nevelési eredményekhez vezethet. A hármas feladatkörnek iskolai szinten, azaz az egész iskolára kiterjedő hatáskörrel rendelkező felelőse (iskolafelelős) is van, ki egyrészt felügyel az osztályfelelősök munkájára, oktatja, neveli őket, segítséget nyújt számukra és munkájukat összefogja. Egyúttal az iskolahigiénikus gondoskodik a folyosó, étkező, dohányzó, WC-ügyeletről, a szappan, törölköző cseréről, a mentőláda feltöltéséről. Az iskola szociális felelőse vezeti, és faliújságon közléseket tesz az egész iskola hiányzási statisztikáját, felhívja a figyelmet az esetleges negatívumokra, grafikont vezet, beszámol a fertőző veszélyekről, azok elhárítására javaslatot tesz, közléseket tesz a baleseti statisztikát.

Az iskola egészségügyi nevelője meghirdeti havonta a vöröskeresztes munka súlyponti törekvéseit:

Pl.: szeptember: „turisztikával az egészségért!”

október: „edzéssel a meghülés ellen!”

november: „fogápolással is késleltessük az öregedést!” stb.

Emellett az iskolaorvos tanácsai szerint irányítja az egészségügyi nevelés egész apparátusát.

Az osztály- és iskolafelelősök képzésében az iskolaorvos is rendszeresen részt vesz. Az iskolafelelősök fél évenként kapják megbízatásukat, s az osztályfelelősök legjobbjából kerülnek ki!

A munka során kiderült, hogy az iskolafelelősök komolyabb felkészítést és előnevelést igényelnek. Ezért, hogy a Komarov Gimnáziumban folyó egészségügyi nevelőmunka városunk más közép- és általános iskolájában folyó vöröskeresztes munka serkentője is lehessen, szükségesnek mutatkozott, hogy iskolánkban egy

olyan egészségügyi polittechnikai osztály induljon, melynek tanulói némi időt kapnak az ilyen irányú tevékenységben való elmélyedésre.

Szokolszky Oszkár — az akkori igazgató — szíves közreműködésével, dr. Breila István városi főorvos támogatásával így született meg 1964-ben a megelőző egészségvédelmi gyakorlati foglalkozást tanuló osztály, melynek működését heti két óras tanulmányi idővel a Művelődésügyi Osztály engedélyezte.

Az osztály 39 tanulója figyelemzettük, hogy a tanulmányok elvégzése nem képesít egészségügyi pályára, a tanulók a maguk által választott életpályán helyezkednek majd el, de magukkal viszik mélyebben szántó egészségügyi ismereteiket s a megelőzés, szociális gondozás, egészségügyi nevelőmunka gyakorlatával hasznos, bár névtelen építői lesznek a magyar közegészségügynek.

A tanulók — bár nem kaptak képesítést — végig kifogástalan lelkesedéssel és áldozatkészséggel vettek részt a munkában. Az egészségügyi törekvések megértésében legkészségesebb Nagy Ibolya tanuló volt.

Az osztály részletes, tantervben vázolt tanulmányait, megelőzés, szociális gondozás, társadalomegészségügyi ismeretek jelentette, részt vett az iskola vöröskeresztes munkájában, egészségügyi nevelésben gyakorolta is a szociális gondozás munkáját. Szociális otthonokat látogatott, tanulmányozta az egészségügy szervezetét, s nyáron részt vett kötelező kórházi betegápoló gyakorlaton is.

Az iskola egészségügyi felelősei most már ezen osztály tanulói közül kerültek ki, s ezek részt vettek az általános iskolai vöröskeresztes munka patronálásában. Kapcsolatot építettek ki városunk hat más középiskolájának egészségügyi nevelő gárdája és vöröskeresztes csoportjával, majd pedig dr. Páter János professzor, az orvostudományi egyetem közegészségtani intézetének igazgatója révén az egyetemi ifjúsággal is felvették a kapcsolatot. A professzor intézetének tanszemélyzete s az egyetem hallgatói megjelentek iskolánk vöröskeresztes rendezvényein, tanulmányozták, értékes megjegyzéseikkel támogatták munkánkat. A KÖJÁL orvosai (dr. Desze-csár Margit), számos szakorvos is érdeklődött munkánk iránt, s részt vett a tanulók oktatásában.

A megelőző egészségvédelmi osztály záróvizsgálója volt az a nagyszabású Vöröskeresztes Parlament, melyet 1968 májusában rendeztünk a Komarov Gimnáziumban, s melyen megyénk középiskoláinak 200 küldötte, más megyék ifjúságának küldöttei, általános iskolások és mintegy 100, az ország legtávolabbi részéről is érkező felnőtt megfigyelő vett részt.

Az Egészségügyi Felvilágosítás című orvosi szaklap kiváló kritikával illette a rendezvényt, s az azon elnöklő Juhász Vera tanulót.

A polittechnikai osztály érettségije után szerepét a Balogh Tiborné osztályfőnök vezetése alatt induló I. E. leányosztály vette át, mely az iskolaorvos mellett most az asszisztensnői tennivalókat is átvette, s nagy lelkiismeretességgel végezte azt három éven át az iskolaorvos nyugdíjba vonulásáig.

A Komarov Gimnázium vöröskeresztes munkájának elismeréseképpen többen kitüntetést is kaptak. Így például Szentirányi Józsefné igazgató, Takács László tanár-elnök, Zombár Erzsébet ifjúsági titkár, iskolaorvos stb. István József tanuló a Szovjetunióban zajló Vöröskeresztes Táborba kapott kiküldetést.

DR. ZSOLT ZSIGMOND

A dr. Zsolt Zsigmond által megalapozott vöröskeresztes munkát jelenleg dr. Katona Ildikó iskolaorvosunk irányításával Sas Béláné vöröskeresztes tanár-elnök és Berta Zoltán III. B. vöröskeresztes titkár szervezik. A hagyományoknak megfelelő szellemben, új ötleteket megvalósítva mindent megtesznek ifjúságunk egészsége és egészséges életmódja nevelése érdekében.

Iskolánk Szülői Munkaközössége az első tanévben együtt dolgozott a Bánki Donát úti általános iskola Szülői Munkaközösségével. A különválás, 1964 óta önálló szervezetként működik, 1969-től a Nőtanács irányításával. Első elnöke dr. Szabó Lajosné volt, ezután Oroszlán Imre agrármérnök, majd 1967-től Tóth Gáborné.

A Szülői Munkaközösségre az általában szokásos tennivalókon kívül egy fontos feladat hárult. Városrésznünk maga is új, alig 15 éves. Nincsenek régi hagyományai, amelyek máshol már szinte benne vannak a falakban és automatikusan is alakítják, nevelik az ifjúságot. Ez részben többletmunkát jelent, de előnyt is: nem kötnek a múlt előítéletei, elavult szokásai. Iskolánk az új szocialista embereszmény alakítását tűzte ki célul, az új, szocialista pedagógia módszereivel. A Szülői Munkaközösséget kérte, hogy segítsen minden szülővel megismertetni és elfogadtatni ezeket az eszméket és módszereket. Évről-évre megrendezzük a Szülők Akadémiáját, amelyen részben iskolánk tanárai és iskolaorvosa, részben meghívott előadók foglalkoznak egy-egy időszerű pedagógiai vagy művelődéspolitikai kérdéssel, s igyekeznek a jelenlevő szülőknek az ösztönös pedagógiai érzék és szeretet mellé megadni az elméleti megalapozást és tudatosságot, hogy közös célunkat minél jobban megvalósíthassuk. Néhány téma az elhangzottak közül:

1. A serdülőkor egészségügyi és nevelési problémái.
2. Az otthoni nevelés és a tanulmányi eredmény kapcsolata.
3. A szabadidő-tevékenység és a tanulás összefüggése.
4. A személyiség problémája a pedagógiában.
5. A nevelés célja és az ifjúságpolitika.
6. A kamaszgyerek és a szülők viszonya.
7. Az osztályozás új rendje.

A témák egy részét a szülők körében tartott közvéleménykutatás alapján választottuk. Kérdőíves felmérést végeztünk a szülő és az iskola, a szülő és a gyermek kapcsolatáról, s ezt vettük alapul további munkánkhoz.

Megszerveztük a Nagylányok Iskoláját, amelyet dr. Szabó Emil főorvos tartott nagy hozzáértéssel és pedagógiai tapintattal.

Részt vesznek a Szülői Munkaközösség kiküldöttjei a tantestületi nevelési értekezleten. Segítenek a szülők a honvédelmi nevelésben, a KRESZ-oktatásban, a politikai vitakörök vezetésében, szakmák ismertetésében pályaválasztási tanácsadás céljából.

Munkával és anyagi segítséggel is támogatja a Szülői Munkaközösség az iskolát. Ott voltak a szülők az első műsoros délutántól, az első iskolabáltól kezdve az iskola minden rendezvényén. Az iskolavezetéssel közösen rendezték a szalagavatókat, hangversenyeket, a postaforgalmi szakközépiskolások ünnepélyes hivatali eskütételét, klubdélutánokat, egyes esetekben részt vettek, mint kísérők az osztálykirándulásokon. Társadalmi munkában elkészítették a folyosón felállított paravánokat, állványt a vetítő gépeknek, sok kisebb szemléltető eszközt az egyes szertáraknak.

Mikor iskolánk az új épületbe költözött, sok nagyméretű szobanövény ajándéko-

zásával tették barátságosabbá tantermeink és folyosóink képét, és lehetővé tették a földszinti télikert berendezését. Hangosító berendezést vásároltak az iskola zenekarának. A Szülői Munkaközösség rendezvényeinek bevételeiből fedezzük évente a jutalomkönyveket, hozzájárulnak a Helikoni szereplés költségeihez, egyes esetekben pedig rászoruló tanulóknak tanszer- és pénzsegélyt juttatnak.

1969 óta a kulturális alapot is a Szülői Munkaközösség kezeli. Az ezzel járó sok fáradságos munkát Till Józsefné, pénztáros végezte.

Dr. BÚVÁRI ANDRÁSNÉ

*

1965 egyik májusi napján szorongó érzésekkel kerestem meg az akkor még Bánki Donát Gimnázium és Szakközépiskola igazgatóját, hogy kérésemet meghallgassa.

Boldogan tértem otthonomba, mert nem csak mint kiváló pedagógus, hanem mint édesanya válaszolt: „Megértem az édesanya kérését, és ígérem, mindenben segíteni fogok, hisz én is anya vagyok.” Ugyanis egy olyan leánygyermekről volt szó, aki valamivel több türelmet, szeretetet igényel, mint egy egészséges gyermek.

Nem csalódtam, a fáradságos pedagógus munka mellett türelemmel, nagy szeretettel, gondoskodással tanították gyermekemet, hogy egyenrangú társa legyen a vele egy osztályba járóknak. Eredményes munkájukkal négy év után egy boldog kislányt, kiváló eredménnyel indítottak el az életbe. Nekünk, szüleink ez kimondhatatlan örömet jelentett. Ezért második leánygyermekünket is bizalommal irattuk a Komarov Gimnázium és Szakközépiskolába. Ma már ő is befejezte középiskolai tanulmányait, és iskolája útravalójával megtalálta munkahelyén életcélját, hivatását. Mindig hálával fogunk gondolni azokra a pedagógusokra, akik mindkét gyermekünket nevelték. Megtanították őket szeretni az irodalmat, matematikát, történelmet és mindent, amit az életükben és munkájukban, továbbtanulásukban hasznosítani tudnak.

Az iskola pedagógusainak fáradhatatlan munkáját látva, úgy éreztem kötelességem a Szülői Munkaközösségben aktívan dolgozni, a tantestület munkáját mindenben segíteni. 1966 óta mint a Szülői Munkaközösség elnöke teszem ezt.

Az évek során igen jó kapcsolat alakult ki a szülők, pedagógusok és diákok között. Közös erőfeszítéseink eredményeként az iskola gyermekeink második otthonává vált. Remélem, hogy az elkövetkező években ez tovább erősödik és meg is marad. Hiszen közös munkával lehet elérni a kitűzött célokat, megvalósítani, hogy a középiskolából kilépő fiatalok hasznos tagjai legyenek társadalmunknak.

Egy szülő őszinte gondolatait írtam le e néhány sorban. Egy új városrész fiatal gimnáziumának 10 éves életéből.

TÓTH GÁBORNÉ
a szülői munkaközösség elnöke

AZ ELSŐ ÉVTIZED GAZDÁLKODÁSI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Az iskolánkban folyó oktató-nevelő munka eredményességének egyik alapfeltétele, hogy a mindennapi tevékenységhez szükséges anyagi eszközök, népgazdaságunk jelenlegi teherbíró képességének megfelelő, reális mértékben rendelkezésre álljanak. E fontos feladatot az iskola vezetősége által kialakított szempontok szerint a gazdasági csoport végzi.

Tevékenysége alapját a Városi Tanács költségvetési rendszerébe beépülő saját költségvetési kerettel való gazdálkodás képezi, amely forrása minden felmerülő, indokolt igény fedezetének. A gazdálkodási tevékenységhez tartoznak az intézet szakfeladataihoz kapcsolódó folyamatos működési-fenntartási feladatok. Biztosítja a jogszabályoknak megfelelő számviteli rendet, bizonylati fegyelmet és a társadalmi tulajdon védelmét.

A gazdasági hivatal az iskola beindulásakor 130 ezer Ft költségvetési előirányzattal kezdte működését. Akkor 13 főfoglalkozású dolgozónk és 7 gimnáziumi osztályunk volt. 1972-ben 3 490 000, — Ft költségvetési előirányzattal gazdálkodtunk. 64 főfoglalkozású és 16 külső óraadó látta el a feladatokat. Ezek a szám adatok is bizonyítják a tíz év fejlődését. 1970-ben az iskola oktatási jellemzői végleg megállapodtak, ennek megfelelően az iskola feladata az alábbiak szerint alakult ki 4 költséghehlyel.

1. Gimnáziumok:	
matematika tagozatos	4 osztály
német tagozatos	4 osztály
általános (5+1-es gyak.) gimn.	4 osztály
Gimnáziumi osztályok száma összesen:	12 osztály
2. Ipari szakközépiskola:	
Földmérő szakközépiskola összesen:	4 osztály
3. Egyéb szakközépiskola:	
Postaforgalmi szakközépisk. összesen:	4 osztály
Összesen:	20 osztály

4. Középiskolai menza:

290 tanuló és kb 50 fő dolgozó ételmezési feladatainak ellátását biztosítja.

Ide kívánczik annak megállapítása is, hogy a város hasonló intézményeihez hasonlítva mennyiség és minőség tekintetében egyaránt a legjobbak közé tartozunk.

Költségvetési gazdálkodásunkat az első években a fejlődéssel járó bizonytalanság jellemezte. Előirányzataink egy ideiglenesen elhelyezett, fenntartási feladat nélküli iskola szükségleteire vonatkoztak. A fejlődés újabb és újabb feladatok megvalósítását követelte (pl. szakközépiskolák beindításával), de ennek megvalósítása nem minden esetben talált kész költségvetési helyzetet, a Művelődésügyi Osztály áldozatvállalása ellenére sem. Évek teltek el, amíg kialakultak azok a bázis adatok, amelyek alapot szolgáltatottak a létfontosságú kiadások tervezéséhez.

Az eltelt évek folyamán történt beszerzések eredményeként iskolánknak jelentős anyag- és eszközkészlete van.

Néhány példa a fejlődésre.

Szemléltető eszköz készlet:

Év:	Ft	1 tanulóra eső készlet értéke:	tanulói létszám
1963.	25 000,—	92,— Ft	270
1968.	209 000,— Ft	370,— Ft	565
1972.	260 000,— Ft	393,— Ft	662

Ez idő szerint kb. 6 000 tételben több mint 2 milliós ingó leltári értéket mondhatunk magunkénak. Ennek tulajdonvédelme, gondozása jelentős feladat. Az ezzel kapcsolatos feladatkörben fontos tevékenység az egyes eszközök mozgásának megfelelő bizonylatolása. Emellett intézetünk nevelő testülete is nagy gondot fordít az eszközök élet-tartamának megnövelésére és arra, hogy tanuló ifjúságunk is megbecsülje, megóvja szép berendezéseinket és korszerű felszereléseinket.

Az eltelt évtized sajátos feladata volt az új épületben a berendezkedés, az iskola funkciójának megfelelő legoptimálisabb beilleszkedés. A gondos tervezés ellenére is szükség volt kisebb méretű belső átalakításokra, hiszen az intézet gimnáziumi osztályok elhelyezésére épült. A menet közben kapott új feladatok (szakközépiskolai osztályok beindítása) az épület tervezésének időpontjában még ismeretlenek voltak.

Eszközbeszerzéseink legnagyobb szállítója a Tanszerértékesítő Vállalat. Kapcsolataink kellően kiépítettek, bár rendszeres szerződéses kapcsolataink még nincsenek, eseti megrendeléseinket kielégítően teljesítik. Javított a beszerzési lehetőségeken az a tény, hogy megszűntek a korábbi bürokratikus beszerzési megkötöttségek és a közületi-vásárlás indokolatlan korlátozásai.

Néhány évvel ezelőtt költségvetési rendszerünket még merev megkötöttségek jellemezték a szigorú normák figyelembe vétele miatt. Az új gazdaságirányítási rendszerben megnövekedett iskolánk önállósága is az önálló bér gazdálkodás és az előirányzat átcsoportosítási jognak biztosításával. Az önálló bér gazdálkodással egy magasabb rendű, de igen nagy körülmények között igénylő feladatot kell ellátnunk. Példázza ezt az is, hogy költségvetési előirányzatunk 60%-át bérjellegű kiadások teszik ki, s átlag 85 fő a foglalkoztatott dolgozók létszáma.

A fenntartási-működési kiadások összességükben állandóan emelkedő jellegűek. Ez híven tükrözi kormányzatunk erőfeszítéseit a művelődésügy támogatásában, de mégsem fedezi hiánytalanul a szükségletet annak ellenére, hogy az állami ráfordítás összege tanulónként 1972-ben intézményünkben 5 060,— Ft. Az oktató-nevelő munka megfelelő, hygiénes környezetét biztosítja a minden igényt kielégítő, jól bevált távfűtés. Azonban megemlítendő, hogy igen költséges. Dologi előirányzatunk mintegy 46%-át fordítjuk erre. Épületfenntartásra, karbantartásra az előirányzat 7%-át, egyéb eszközökre, felszerelésekre 3,5 %-át tudjuk felhasználni. Az oktató munkának egyik korszerű vívmányára, a programozott oktatásra évente 30 ezer Ft-ot, a két évenként megrendezett helikoni ünnepségeken résztvevők költségeire 10—15 ezer Ft-ot, a postaforgalmi szakközépiskolások évközi gyakorlatainak útiköltségére mintegy 26 ezer Ft-ot fordítunk.

A gazdasági tevékenység része az iskola sportkörének pénz- és anyaggazdálko-

dása is. A szerény lehetőségek ellenére figyelemreméltó eredményt értünk el a feltételek javításában, a fejlesztésben.

Intézetünk sem nélkülözi a társadalmi összefogás és áldozatvállalás megnyilvánulásait. A Szülői Munkaközösség éves átlagban jelentős anyagi támogatást biztosít a nevelési feladatok eredményes megvalósításához. Egyre szélesedik kapcsolatunk más intézményekkel, vállalatokkal, ezen belül szocialista brigádokkal. Ez évben a Mecseki Szénbányák Bánki Donát szocialista brigádja dolgozik folyamatosan iskolánkban.

Tanuló ifjúságunk ilyen irányú közreműködése is figyelemre méltó. Szilva-szüreti keresetük 20%-át ajánlották fel iskolai célok megvalósítására. Emellett aktívan részt vesznek az épület belső rendjének (virágok, akváriumok), külső környezetének alakításában, szépítésében.

Az iskolaépület és közvetlen környezete a városnak egyik figyelemre méltó színter. Hatalmas udvara évekig ápolatlan benyomást keltett, míg a Városi Tanács Művelődésügyi Osztálya, Pénzügyi Osztálya, egyéb külső szervek segítségével és iskola-közösségünk nagy összefogásával sikerült a városban egyedülálló korszerű sportudvart létesíteni. Városunk vezetői is felfigyeltek erre. Kedvező helyi adottságaink, gyönyörű, korszerű iskolánk mellé hatalmas sportcsarnok létesítését tervezik, mely feltétele lesz a középiskolai testnevelési tagozat beindulásának. Ebből is látszik gazdasági feladataink nagysága, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközöket milyen sokoldalúan kell felhasználni.

Úgy vélem, hogy az első évtizedben áthidalt nehézségek erőt adtak iskolánk vezetőinek és dolgozóinak. Kialakult egy egészséges, optimista szemlélet, ezért bízunk abban, hogy a következő évkönyvünkben ezeknél is nagyobb eredményekről tudunk beszámolni.

Dr. SÁRVÁRI JÁNOSNÉ
gazdasági igazgatóhelyettes

A KOMAROV GIMNÁZIUM ÉS SZAKKÖZÉPISKOLA TANTESTÜLETÉNEK NÉVSORA

Szentirányi Józsefné	igazgató	a „KISZ aranykoszorús érdemérem” a „Kiváló egészségügyi nevelő” a „Vöröskereszt munkáért” ezüst fokozat a „Térképészet Kiváló Dolgozója” kitüntetések tulajdonosa
Kardos Istvánné	nevelési ig. helyettes	a „KISZ aranykoszorús érdemérem” tulajdonosa
Somkuti Ede	oktatási ig. helyettes	a „Kiváló Úttörővezető” és a „Testnevelés és Sport Kiváló Dolgozója” kitüntetések tulajdonosa
Dr. Antal Borbála Baksa Jenő Balogh Tiborné Bornemisza Imre Dr. Buvári Andrásné Czakó Zsuzsanna		a „KISZ KB. Dicsérő Oklevelének” tulajdonosa
Dobay Péterné Egyedi Jánosné Gärtner Julianna Dr. Hartmann Gyuláné Hohner Klára Kárpáti Ferencné Kocsis Margit Koszorus László Kovács László Dr. Kun Lászlóné Ladányi László Lantos Miklósné Ligeti Andor	műhelyfőnök	Miniszeri dicséret tulajdonosa a „Közbiztonságért” érem tulajdonosa
Máté Magdolna		a „Szocialista kultúráért” kitüntetés tulajdonosa a „Posta Kiváló Dolgozója” kitüntetés tulajdonosa
Morvay Dezső Muráth Ferenc		a „KISZ KB. Dicsérő Oklevelének” tulajdonosa
Nagy Józsefné		a „Kiváló Úttörővezető” kitüntetés tulajdonosa
Nagy Márta		

Nagyiván Mária
Oszetzky Egonné

szakfelügyelő

Pál József
Pál Józsefné
Pelle Olivérné
Pfléger Ferenc
Sas Béláné
Schrem Jánosné
Dr. Szakály Sándorné
Takács László

Talló Jánosné
Tóth János
Végh Józsefné

Dr. Vigvári Mihályné
Wild Katalin
Zeiler Simon

az „Oktatásügy Kiváló Dolgozója” ki-
tüntetés tulajdonosa

a „Vöröskeresztes munkáért” bronz fokozat
kitüntetés tulajdonosa

a „Szocialista Kultúráért” kitüntetés
tulajdonosa

A KOMAROV FÖLDMÉRŐ ÉS POSTAFORGALMI SZAKKÖZÉPISKOLA ÓRAADÓINAK NÉVSORA

dr. Amrik János
Bánfai László

jogtanácsos
postafőfelügyelő

Bengerno József

mérnök

Benked László

mérnök

Böröcz János
Dobó Rudolf

postafőfelügyelő
mérnök

Fleck Alajos

mérnök

Kurucz Gyula
Neményi Alajos
Nagy Pál Jenőné

postafőfelügyelő
mérnök
mérnök

Pakuts Tamás
Pandur Béláné

technikus
postafőtiszt

Pálmai Miklós

mérnök

Somfai János

postafőfelügyelő

Szilvási József

mérnök

Szendrői Károly

mérnök

a „Honvédelmi Érdemérem” és
a „Posta Kiváló Dolgozó”-ja kitüntetések
tulajdonosa

a „Térképészet Kiváló Dolgozó”-ja ki-
tüntetés tulajdonosa

a „Térképészet Kiváló Dolgozó”-ja ki-
tüntetés tulajdonosa

Kiváló dolgozó

a „Térképészet Kiváló Dolgozó”-ja ki-
tüntetés tulajdonosa

a „Térképészet Kiváló Dolgozója” ki-
tüntetés tulajdonosa

Kétszeres Kiváló dolgozó

a „Térképészet Kiváló Dolgozó”-ja ki-
tüntetés tulajdonosa

Kiváló dolgozó

a „Szakma Ifjú Mestere” aranyfokozatának
tulajdonosa

a „Térképészet Kiváló Dolgozó”-ja
kitüntetés tulajdonosa

a „Posta Kiváló Dolgozó”-ja kitüntetés
tulajdonosa

a „Térképészet Kiváló Dolgozó”-ja
kitüntetés tulajdonosa

a „Térképészet Kiváló Dolgozó”-ja ki-
tüntetés tulajdonosa

POSTAFORGALMI SZAKKÖZÉPISKOLA

I. A

Osztályfőnök: Talló Jánosné

Béregi Judit	Kaszonits Ildikó
Bolla Ibolya	Király Katalin
Bujáki Judit	Magócs Ágnes
Csibi Mária	Magócs Magdolna
Csizmadia László	Mohai Mária
Csoma Ilona	Molnár Zsuzsa
Dékány Györgyi	Nagy Ildikó
Elblinger Jolán	Nagy Ilona
Fehér Ibolya	Nemes Ibolya
Garamvölgyi Emese	Porga László
Gergely Erzsébet	Ruzsa Gyöngyi
Gerner Éva	Sax Gyöngyi
Gölles Györgyi	Schäffer Zoltán
Gyimesi Eszter	Szappanos Rózsa
Hágen Mária	Szita Péter
Havasi Géza	Varga Eszter
Hochrein János	Varga Margit
Horányi Antal	Vasvári Erzsébet
János Margit	Zátrók Katalin

FÖLDMÉRŐ SZAKKÖZÉPISKOLA

I. B

Osztályfőnök: Tóth János

Albrecht Teréz	Kovács Tamás
Bakány Gábor	König Zoltán
Balogh Margit	Kresz László
Benczes Gábor	Nagy Gábor
Czukur Csongor	Németh Zsuzsanna
Fabi Róbert	Pólai József
Fazekas Irén	Sárközi Dömötör Éva
Fábián Lajos	Sebők Tamás
Hársági Jenő	Sértő Péter
Hegyi Ferenc	Steiner Gábor
Hoffmann Zsuzsanna	Szatykó József
Illés László	Székelyi Magdolna
Jobb József	Szőke Klára
Kardos László	Tönkő Katalin
Keller Árpád	Ulmer Viktória
Király László	Vecsera Raymund
Kovács Gábor	Vrászlai Ferenc
Kovács László	

NÉMET TAGOZAT

I. C

Osztályfőnök: Balogh Tiborné

Bach Teréz	Kiss Éva
Baranovics Livia	Kosin Lajos
Benkovics András	Kövesdi Ibolya
Bischof Judit	Lőrincz Judit
Bokrovics Erzsébet	Moldvai Mária
Csápányi Borbála	Pápai Zita
Csicsely Edit	Prech Ágota
Dominek Judit	Rozs Gyöngyi
Dorn Klára	Rückert Márta
Garányi Márta	Schisler Tünde
Getto Tamás	Süle Erzsébet
Gungl László	Steigerwald Marianna
Gyimesi Judit	Szalai Valéria
Hollenbach Erzsébet	Szigeti Klára
Jelencsik Mária	Tözsér Erika
Kása Judit	Wadlek Judit
Kerek Mária	

MATEMATIKA TAGOZAT

I. D

Osztályfőnök: dr. Hartmann Gyuláné

Alexovics Ágota	Máté Csaba
Balogh Tibor	Nyári Attila
Bencze Hajnalka	Ott Zsuzsa
Bisztricz Anikó	Radnai Éva
Demeter Gabriella	Rezsnyák Ferenc
Hauer János	Rózsa Éva
Holovics Rozália	Seres Sándor
Husztai Erzsébet	Schmelás Györgyi
Joó János	Szabó István
Kalányos János	Szakala László
Kardos Ágnes	Szentirányi Helga
Kerekes Zsuzsanna	Szőke Csaba
Kovács József	Wéber Árpád
Kovács Zoltán	Zsuzpek János
Márkus Éva	

GIMNÁZIUMI OSZTÁLY

I. E

Osztályfőnök: Sas Béláné

Antal Piroska	Helmrich Kornél
Balvin Nándor	Horváth Tamás
Baruch Erzsébet	Jovi Károly
Benkő Gabriella	Juczi Ilona
Betiol Zsuzsanna	Kaszás Csaba
Billeg Éva	Lotz István
Boóz Márta	Molnár Eszter
Borda Ibolya	Nagy Anna
Botykai Attila	Nemes László
Bősz Mária	Pintér József
Buzádi Györgyi	Róna Andrea
Csipes Éva	Sáfrány Livia
Dani Magdolna	Sárosi Gábor
Décsi Irén	Szalay Gábor
Egyed Zsuzsanna	Szijártó Ilona
Ferenczi János	Szijártó Margit
Fers Klára	Tiszai Szilvia
Grünwald Ilona	Topp Zoltán

POSTAFORGALMI SZAKKÖZÉPISKOLA

II. A

Osztályfőnök: Dr. Antal Borbála

Ambrus Mária	Jéger Erika
Andrika Julianna	Karádi György
Appel Márta	Kiss Margit
Ágoston Mária	Kósa Margit
Barta Ágnes	Laufer Teréz
Beck Margit	Litkei Anna
Berkes Katalin	Mikolai Zoltán
Deli Mária	Novográdecz Mária
Farkas Hedvig	Papp Mária
Gyuricza Imre	Somogyi Éva
Halász Mária	Szabó Etelka
Herold Gyöngyi	Szabó Zsuzsanna
Hildebrand Mária	Táncos Zsuzsanna
Horling Gizella	Vetró Sára
Horváth Edit	Vincze Éva
Horváth Zsuzsanna	

FÖLDMÉRŐ SZAKKÖZÉPISKOLA

II. B

Osztályfőnök: Nagy Márta

Berta Ferenc	Mesterfalvi Gyula
Borka István	Miklái Zoltán
Czéhmann Rita	Nagy Gyula
Csöme László	Pagony Gyula
Dékány Ágnes	Petrei Csaba
Dubniczky Róbert	Racsek Erzsébet
Fölker János	Széll Valéria
Gross Tamás	Szilárd István
Halmai Zoltán	Szőlősi Gyula
Hauser László	Tálos Tibor
Knoch János	Vadászi Imre
Kovács Attila	Varga Sándor
Kulisics Márta	Varsány Zsuzsanna
Lantos János	Vasvári István
Lázár Árpád	Vecsey Zsolt
Lehoczki József	

NÉMET TAGOZAT

II. C

Osztályfőnök: Gärtner Julianna

Albrecht Éva	Lingl Zsuzsanna
Barics Elza	Ludvig Ágnes
Beck Ildikó	Mául Anna
Benedek Imre	Miszlai Ágnes
Berkovics Erzsébet	Olti Magdolna
Brasch Bernadette	Pálinkás Edina
Decsi Gyöngyi	Reisz Mária
Domsa Éva	Rencz Szilvia
Egrich Mónika	Rozner Mária
Fuchs Erzsébet	Sajgó Ferenc
Garábi Csilla	Sárvári Gábor
Gazsó Irén	Schäffer József
Gergelits Zoltán	Szabados Klára
Hollenbach Ilona	Szigeti Ágnes
Hosszu Zoltán	Szili Csilla
Keller Ágnes	Takács Ildikó
Kovács Laura	Treitz Éva
Lestyán Éva	

MATEMATIKA TAGOZAT

II. D

Osztályfőnök: Kocsis Margit

Ábrahám Gábor	Kerti Tibor
Ádám Edit	Klaszta Ilona
Balogh Ágota	Máté Bálint
Balogh Lajos	Moldoványi Judit
Bertók Erzsébet	Nagy Erika
Bogár Imre	Nádaskay Péter
Bucsku Erzsébet	Nárai Béla
Csordás Judit	Niedling Gyula
Farkas Judit	Pammer Erzsébet
Fórizs Zsuzsanna	Pintér Ottó
Gál Béla	Schmelás Attila
Hegyi Edit	Schmidt László
Heller Zoltán	Somkuti Éva
Hetesi Anna	Szabó Tibor
Imre Csaba	Szentai Valéria
Juhász Csilla	Szilágyi Jenő
Kabdebó Annamária	Tóth Piroska
Károlyi Sándor	Tóth Szilvia
Kerner Tibor	Walter József

GIMNÁZIUMI OSZTÁLY

II. E

Osztályfőnök: Schrem Jánosné

Berkes Csaba	Kópicz Miklós
Berki Éva	Lendvai Anna
Boha Ilona	Lovi Mónika
Boldogh Zsuzsanna	Márton Veronika
Budai Sándor	Ménesi Mária
Budán László	Mischl Gábor
Burschl József	Morvai Gyula
Csicskár Zsuzsanna	Nagy Szilvia
Domsics Anikó	Németh Jenő
Elekes Mária	Padragi Zoltán
Farkas Mária	Petőfi Kálmán
Hegedüs Alice	Pénzár Erzsébet
Januschek Erzsébet	Sánta Péter
Jobb Gabriella	Sárosi Margit
Károly Zsuzsanna	Sárossy Katalin
Kisgyura Borbála	Szalontai Klára
Kovács Bertalan	Tajsz Ibolya
Kovács Éva	Vida György
	Zsigmond Bodó Beatrix

POSTAFORGALMI SZAKKÖZÉPISKOLA

III. A

Osztályfőnök: Máté Magdolna

Ambrus Katalin	Lakos Mária
Ábrahám Ibolya	Lengyel Teréz
Babaics Mária	Lutz Veronika
Badics Erzsébet	Mór Erzsébet
Balázs Eszter	Sárdinecz Erzsébet
Benics Etelka	Schreiner Éva
Berkes Márta	Szalai László
Biró Gizella	Szappanyos Zoltán
Büki Ibolya	Szendrei Balogh Éva
Csemez Ilona	Tolnai Klára
Dobos Teréz	Tóth Ibolya
Feller Dóra	Tóth István
Gyopárosi Gabriella	Török Mária
Jámbor Mária	Ujvári Piroska
Kánnár György	Valentai Valéria
Kovács Erzsébet	Váradí Györgyi
Kovács Györgyi	Varga Eszter
Kovács Mária	Zsigulics Zsuzsanna

FÖLDMÉRŐ SZAKKÖZÉPISKOLAI OSZTÁLY

III. B

Osztályfőnök: Muráth Ferenc

Árk Béla	Kiss Géza
Bach Ágnes	Kollár Mária
Barka Zoltán	Kövesdi Miklós
Berer László	Ludmann István
Berta Zoltán	Magasi Etelka
Bodrogi István	Magasi László
Budai József	Maros István
Bures György	Máthé Lóránt
Drávavölgyi Péter	Mikesi Lajos
Fáth Zoltán	Nagy József
Gross Tamás	Nagyágyi Zsolt
Guld Gábor	Patonai Péter
Hollenbach Erzsébet	Pintér László
Kaufmann Magdolna	Stifner Imre
Kisfali János	Tálos Gábor
Kiss Attila	Zsebics Ferenc

NÉMET TAGOZAT

III. C

Osztályfőnök: Pfléger Ferenc

Annus Judit
Burghardt Éva
Gerényi Marianna
Inkő Ildikó
Kiss Zoltán
Léber Ildikó
Márkus Dea
Mihály Géza
Nagy Erzsébet
Neumann Klára

Ovári Rita
Pintér Teréz
Radnai Erzsébet
Rigó Sándor
Szabó Erzsébet
Takács Sándor
Takács Valéria
Tamcsu Zoltán
Varga Ágnes

GINNÁZIUMI OSZTÁLY

III. D

Osztályfőnök: dr. Szakály Sándorné

Antal Ágnes
Berényi Andrea
Braxatoris Györgyi
Fekete Márta
Fenyővári Erzsébet
Garami Ágnes
Gál Margit
Gyimesi Éva
Györkö Irén
Hidasy Sándor
Hohmann Éva
Horváth Klára
Hummel Ibolya
Hunyadi Erika
Imrő Edit
Karakán Zsuzsa
Kiss Dezső
Klausz Csilla
Koncz Ágnes

Kránitz Ágnes
Mikolics Zoltán
Nagy Lajos
Németh Andrea
Óbert Csaba
Pásztor Aranka
Piller Judit
Sági Zsuzsanna
Stanek János
Sugár Miklós
Szendrői Antal
Szél Mária
Szlanka Klára
Tábori Tamás
Tóth Éva
Tóth Márta
Várhelyi Ibolya
Veszélics István
Walcz Tibor

GINNÁZIUMI OSZTÁLY

III. E

Osztályfőnök: dr. Vígvári Mihályné

Bata Zsuzsanna
Berda Judit
Bokor Károly
Boncz Erna
Bükkösi Klára
Csorba Tibor
Dárdai Veronika
Dobos László
Erdélyi Imre
Éder Zsolt
Füredi Csaba
Gáspár József
Guba Sarolta
Harkay Julianna
Horváth István
Horváth Judit
Horváth Klára
Jaksa Csilla
Kalapáti Attila
Kész Ilona

Kovács Etelka
Lovas Marianna
Maczák András
Mező Éva
Nagy Eszter
Nagy Sándor
Onodi Erika
Pallai Marianna
Pálvölgyi Csaba
Petre Mária
Rack Konrád
Ruppert Ildikó
Scherer János
Sipos Zoltán
Somsich Sarolta
Szarka Teréz
Tatai Éva
Ursprung Márta
Vér Gábor
Werner Erzsébet

POSTAFORGALMI SZAKKÖZÉPISKOLA

IV. A

Osztályfőnök: Pál József

Bagarus Magdolna
Balázs Ferenc
Bartakovics Erzsébet
Bánfai Éva
Berta Gyula
Bóli Piroksa
Böröcz Ibolya
Császár Erzsébet
Dudás Katalin
Gallovích Margit
Gál Ágnes
Herlett Mária
Hoffmann Magdolna
Horváth Tamás
Kalocsa Erzsébet

Karnics Rózsa
Karsai Irén
Kasza Gyula
Kiss Gabriella
Klasz Mária
Kőröshegyi István
Lovász Éva
Novák Éva
Pesti László
Schlott Márta
Sipos Mária
Surányi Gabriella
Tönkö Eszter
Valter Zsuzsa
Varga Éva
Vincze Zsuzsa

FÖLDMÉRŐ SZAKKÖZÉPISKOLA

IV. B

Osztályfőnök: Egyedi Jánosné

Bányai László
Bilonka Mihály
Blaskó Ferenc
Csáki György
Garai Gábor
Gálfi Irén
Háger Mária
Hegedüs Frigyes
Homoródi Gábor
Horváth Ervin
Kisasszondi Ferenc
Klits Olga

Kovács Imre
Kunvári Gábor
Mácsik Zoltán
Németh András
Pém Mihály
Rózsai László
Sárközi Pál
Szerdahelyi Gábor
Szívós József
Tálos István
Turbéki István
Ulmer Klára

GIMNÁZIUMI OSZTÁLY

IV. C

Osztályfőnök: Nagyiván Mária

Békési Zsuzsanna
Blaskovics Ilona
Csordás Ilona
Ébner Erzsébet
Farkas Ferenc
Fehér László
Fehér Mária
Halász Márta
Hauk Magdolna
Háber Tamás
Hoffer Rudolf
Jech Julianna
Kapitány Ágnes
Kaposy Éva
Keszthelyi Erzsébet
Kincses Sára
Kiss Andrea
Kócsó Mária

Kósa Katalin
Lantos Zoltán
Muzslay László
Nagy Zoltán
Nébli Mária
Németh István
Pap Imre
Péntek Attila
Rab Gyula
Reith Anna
Stelcz István
Storcz Judit
Sümeghy László
Szabó Eszter
Szemes Gábor
Szilágyi Éva
Takács Anna
Tarnay Judit

GIMNÁZIUMI OSZTÁLY

IV. D

Osztályfőnök: Zeiler Simon

Bank Dezső
Bereczki Julianna
Bizderi József
Dani Zsuzsa
Fehérvári Gizella
Frölich Attila
Hárságyi Ágnes
Hegedüs Katalin
Horváth Gábor
Istvánfalvi Sándor
Jiraszek Etelka
Kiss Gabriella
Labecz Mária
Marton Ágnes
Milder Éva

Nagy Révész Mária
Nádasdi György
Niklesz Gyöngyi
Petrovics József
Rick Ágnes
Savanya Gizella
Sebestyén Angéla
Sörös János
Szücs Imre
Tamási László
Tillmann Margit
Urbán Katalin
Vári Piroska

GIMNÁZIUMI OSZTÁLY

IV. E

Osztályfőnök: Czákó Zsuzsanna

Acsády Ibolya
Beck Zsuzsanna
Csankó Judit
Csák Ágota
Deák Mária
Deák Márta
Farkas Ilona
Gránicz Gizella
Gungl Gabriella
Haraszi Piroska
Hoffmann Anna
Kéri Nagy Györgyi
Kirsching Ágnes
Kiss Ottilia
Leikauf Gabriella

Makai Tünde
Mischl Marianna
Opova Anna
Orbán Magdolna
Pete Magdolna
Pénzár Mária
Pinczés Márta
Plesz Éva
Reichardt Mária
Simonfi Györgyi
Süle Mária
Tanczer Ágnes
Treutz Éva
Ujppál Irén
Vass Mária

TARTALOM

Köszöntő (Gábrriel József)	5
Végtelen meg egy ... (Garai Gábor)	6
Múlt és jelen (Gálos Tibor)	9
Gondolatok ... (Szentirányi Józsefné)	10
Iskolánk tíz éve (Tóth János)	13
A szakközépiskoláról (Stelcz István)	19
Kereskedelmi szövetkezeti felvásárló szakközépiskola zöldség-gyümölcs tagozata (Pál József)	21
Földmérő szakközépiskola (Nagy Pál Jenőné)	24
Postaforgalmi szakközépiskola (Bánfai László)	28
Tanulmányi munka (Gärtner Julianna—Kárpáti Ferencné)	33
Szakköri munka (Kocsis Margit)	36
Ifjúsági mozgalom (Kardos Istvánné)	41
Iskolánk kulturális élete (dr. Szakály Sándorné—Ligeti Andor)	48
Sportélet (Morvay Dezső)	55
Alkotó diákok (Schrem Jánosné)	63
Egy öregdiák gondolatai ... (Dobay Péterné)	69
Levél az első „Komarovistáktól” (Kiss Erika—Kecskés Kamilla)	70
Kísérletező pedagógusok (dr. Vigvári Mihályné)	72
Beethovenhez Egy halotthoz (Zágony Rudolf)	80
A Komarov Gimnázium Vöröskeresztes Szervezetének tíz éve (dr. Zsolt Zsigmond)	81
Szülői Munkaközösség (dr. Buvári Andrásné—Tóth Gáborné)	84
Az első évtized gazdálkodási tevékenységéről (dr. Sárvári Jánosné)	86
A Komarov Gimnázium és Szakközépiskola tantestületének névsora	89
A tanulók névsora	92